

**KAHİRE ve
ANKARA
İÇİN
ORTAK SINAV**

AYLIK SAVUNMA
STRATEJİ VE
ULUSAL GÜVENLİK
DERGİSİ

MART 2024 FİYATI 150 TL YIL 50 SAYI 392

KAAN
GÖKLERDEKİ
YERİNİ ALDI

MİLLİ FÜZELERDE

**SERİ ÜRETİM
DÖNEMİ**

MUHAREBE SAHASININ

8X8

ZIRHLILARI

AFRİKA'DA

BATI

İLE HESAPLAŞMA

denizden
karaya
ZAHERİN

taşıyıcıları

**BOĞAZIÇI SAVUNMA'DAN
YENİ
DRONE AVCISI**

İLTER J350

KESİNTİSİZ ATES GÜCÜ İÇİN

SAR 109T

(cal. 9 x 19 mm)

sarsilmaz.com

SARSILMAZ

SINCE 1880

SAR 56

(cal. 5.56 x 45 mm)

GELECEĞİNE
GÜÇ KAT

EMPOWER YOUR FUTURE

TUSAŞ - Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.

TSKGV'nin bağlı Ortaklığı ve SSB'nin iştirakidir.
Subsidiary of TAHH and affiliate of SSB

tusas.com

KAAN

MİLLÎ MUHARİP UÇAK
TURKISH FIGHTER

**M5 AYLIK SAVUNMA STRATEJİ VE
ULUSAL GÜVENLİK DERGİSİ**

MART 2024 FİYATI 150 TL YIL 50 SAYI 392
ISSN 2618-6276 - Yaygın Süreli Yayın

Dağıtım ve Operasyon

Dilek BOŞNAK

dilekbosnak@dolmabahceas.com

İdari Mali İşler Müdürü

İşıl TÜREGÜN BALABAN

isilturegunbalaban@dolmabahceas.com

M5 Prime

Buse DEMİRCİ

busedemirci@dolmabahceas.com

Ahmet Semih UĞUR

sugur@dolmabahceas.com

Kurumsal İletişim ve PR Müdürü

Balca AYDOĞDU

balcaaydogdu@dolmabahceas.com

Reklam Satınalma

Dolmabahçe A.Ş.

reklam@dolmabahceas.com

Grafik Tasarım ve Uygulama

Muhammed Fatih ERGİNCAN

IT & Sosyal Medya

Bogahost Bilişim ve Telekomünikasyon

Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti

İdare Merkezi

Yenisülün Sk. Begonya No.2

Levent Beşiktaş İstanbul

+ 90 212 812 9 245

www.dolmabahceas.com

Ankara Büro

Konukent Mh. 3035. Cd. Suit Tower

B Blok D. 71 Çankaya ANKARA

+ 90 312 424 1 022

Baskı

Yıkılmazlar Basın Yayın

Promosyon ve Kağıt Sanayii Tic.Ltd.Şti.

Tevfikbey Mh. Dr. Ali Demir Cd. No: 51/1

Küçükçekmece İSTANBUL

Dağıtım

Dolmabahçe Dağıtım ve Pazarlama A.Ş.

Yenisülün Sk. Begonya No. 2

Levent Beşiktaş İstanbul

Dolmabahçe Basın Yayın A.Ş. adına

İmtiyaz Sahibi

Yönetim Kurulu Başkanı

Abdülkadir ÖZKAN

aozkan@dolmabahceas.com

Genel Yayın Yönetmeni

Ardan ZENTÜRK

ardanzenturk@dolmabahceas.com

Yayın Koordinatörü

Abdullah ŞENTÜRK

abdullahsenturk@dolmabahceas.com

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Osman ÖZKAN

osmanozkan@dolmabahceas.com

Washington DC Temsilcisi

Anıl SURAL

anilsural@dolmabahceas.com

Avrupa Temsilcisi

Adnan Özgür ZENTÜRK

aozenturk@dolmabahceas.com

Yayın Danışmanı

Gökhan ERTAŞ

gokhanertas@dolmabahceas.com

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Turan EROL

Prof. Dr. Cengiz ŞİŞMAN

Prof. Dr. İlhan EGE

Doç. Dr. Süleyman ÖZMEN

Haber Merkezi

habermerkezi@dolmabahceas.com

Abdullah ŞENTÜRK

abdullahsenturk@dolmabahceas.com

Adem KILIÇ

ademkilic@dolmabahceas.com

Ahmet Yasir KAYA

ahmetyasirkaya@dolmabahceas.com

Can ÇALKUÇ

cancalkuc@dolmabahceas.com

Muhammet Ali MECDİYELİ

mamecdiyeli@dolmabahceas.com

Milli beka ve
tam bağımsızlık yolunda
50 gurur dolu yıl
1974 - 2024

M5 SAVUNMA STRATEJİ DERGİSİ, DOLMABAĞÇE Basın Yayın Dağıtım Reklam ve Organizasyon A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayınlanmaktadır. **M5 Dergisi**'nin isim ve yayın hakkı **Dolmabahçe Basın Yayın Dağıtım Reklam ve Organizasyon A.Ş.**'ye aittir. Dergide yayınlanan yazı fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. Bu içeriğin tamamı veya bir kısmı her ne şart altında olursa olsun izinsiz, kaynak gösterilerek dahi kullanılamaz.

GÜNDEM'den
**KISA
HABERLER**

Sayfa
8

EZBERLERİ BOZAN BOĞAZİÇİ SAVUNMA'DAN
**YENİ DRONE AVCISI
İLTER J350**

Sayfa
12

MİLLİ MUHARİP UÇAĞI
**KAAN
GÖKLERDEKİ YERİNİ ALDI**

Sayfa
18

MİLLİ FÜZELERDE
**SERİ ÜRETİM
ZAMANI**

Sayfa
24

AVRUPA'NIN GÖBEĞİNDE
**SARSILMAZ
RÜZGARI**

Sayfa
28

Sayfa
38 TÜRK KARA KUVVETLERİNDE
**TİYK-M60T
DÖNEMİ**

Sayfa
44 DENİZDEN KARAYA
**ZAFERİN
TAŞIYICILARI**

Sayfa
50 MUHAREBE SAHASININ
8X8 ZIRHLILARI

Sayfa
58 SAVAŞ GEMİLERİNDE
KORVET SINIFI

Sayfa
62 UKRAYNA,
**TARAF LARDAN BİRİNİN ZAFERİ
ÜÇÜNCÜ DÜNYA SAVAŞI ÇIKARACAK**

Sayfa
66 SAVAŞ AVRUPA'YI
KENDİNE GETİRDİ

Sayfa
70 GAZZE SOYKIRIMI
**ÖNCEDEN PLANLANMIŞ
BATI ORTAK**

Sayfa
76 MÜSLÜMAN COĞRAFYA
**DEMOKRASİ ZEMİNLİ
İTTİFAK BEKLİYOR**

Sayfa
80 AFRIKA
**YENİ DÜNYA DÜZENİ ARAYIŞINDA
BATI İLE HESAPLAŞMA**

Sayfa
86 TÜRKİYE
ARTIK GENÇ DEĞİL

Sayfa
90 İNSANLIK BÜYÜK SINAVDA
SU KAYNAKLARI TÜKENİYOR

Sayfa
94 DOĞUDAN BATIYA
SICAK BÖLGELER

Sayfa
106 İŞGALCİYİ TAKSİM MEYDANINA
GÖMMEK

Sayfa
110 TÜRK DÜNYASINDAN
HABERLER

Sayfa
122 KİTAP
İNCELEME

M5 DERGİ

INSTAGRAM

X

M5 PRIME

M5 Dergisi ve dijital mecralarına mobil cihazlarınızda bulunan QR Code okuyucusunu kullanarak erişebilirsiniz.

Ardan ZENTÜRK
Genel Yayın Yönetmeni

SAVUNMA SANAYİİNDE KÜRESEL AKTÖR OLMAK

Kuşkusuz, yerli ve milli savunma sanayi açısından en önemli çıkış noktası, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)'dir. Savunma sanayi alanında 1990'lı yılların ortalarında başlayan kırırdanmanın 2000'li yılların başlarında "dikkat çekici kimlik" olarak değerlendirilmeye başlanması, özellikle son 20 yılda "küresel aktör" olarak isimlendirilecek gelişmenin çıkış noktasında TSK var. 2023 yılı "Küresel Ateş Gücü" dünya sıralamasında sekizinci sırada yer alan TSK, tarihinin her döneminde "referans güç" olarak anıldı. "Türk ordusu envantere aldıysa, bu, tamamdır" düşüncesi her zaman belirleyici bir yaklaşım olarak dikkat çekti. Daha henüz emekleme safhasında bile moralleri dik tutan, geleceğe dönük hedeflerin belirlenmesinde rahatlık sağlayan ana zemin, TSK'nın envanterine giren ürünün küresel piyasalarda kolay alıcı bulmasıydı. Cumhuriyet'in 100'ncü yılında Türk yerli-milli savunma sanayisinin dünyanın önde gelen aktörlerinden biri olması, siyasi otoritenin kararlarına, uygulamaların isabetine, bu alanda ayrılan kaynakların iyi kullanımına ve on binlerce genç mühendisin ve teknik çalışanın günü geldiğinde ailelerini bile görmeden uzun mesai saatleri boyu çalışmalarına dayanmaktadır. Türk savunma sanayii sektörü yüzlerce imalatçı firmanın faaliyet gösterdiği, yıllık bazda 12,2 milyar dolarlık katma değeri yüksek ürün üreten, 5,5 milyar dolar dolayında ihracat yapan ve 81 bin 132 kişi istihdam eden dev bir yapıya kavuşmuş bulunuyor. Amerika merkezli uzman uluslararası dergi Defense News'un savunma satışları üzerinden yapılan hesaplamalarla oluşturdu, küresel 100 Zirve Şirketi listesinde dört Türk şirketinin olması nere-

lere geldiğini göstermesi bakımından önemlidir. Türkiye; ASELSAN, TUSAŞ, ROKETSAN ve ASFAT ile geldiği bu noktayı, çok kısa bir zaman diliminde çok daha kalabalık listeye çevirecektir. Türkiye'nin özellikle, insansız savaş sistemleri alanında sağladığı büyük üstünlük, kendisine uygulanan ambargolara, en yüksek düzeyde teknolojik ürünlerle cevap verme yeteneği ve üretilen her ürünün küresel askeri dengelerde yeni jeopolitik dalgalanmalar yaratması, çok değil, 30 yıl önce hayal bile edilemezdi. Savunma Sanayii Başkanı Prof.Dr. Haluk Görgün'ün şubat ayı ortalarında Antalya'da düzenlenen "Savunma ve Havacılık Sanayiiinde Küresel Stratejiler Konferansı"nda yaptığı konuşmada yer alan şu sözler bir gerçeğin altını çiziyor: "2002 yılında sadece 248 milyon dolar olan savunma ve havacılık ihracatımız yıldan yıla kat be kat arttı. 2022 yılında 4,364 milyar dolar olan savunma ve havacılık sanayii ihracat rakamımız 2023 yılında yüzde 27'lik artışla 5,5 milyar dolara ulaştı. Firmalarımız 2023 yılında toplam değeri 10,240 milyar doları aşan sözleşmeler imzaladı. Savunma sanayimiz son 10 yılda 185 ülkeye 230 çeşit ürün ihraç etti. Bu büyüme Türk savunma sanayii ürünlerinin dünya pazarında bir marka haline gelmesinin sonucudur. Türkiye'de kilogram başına ihracat tutarı ortalamada 1,57 dolar iken, savunma sanayimiz geçtiğimiz yıla oranla kilogram başına ihracat değerini yüzde 14 arttırarak 65 doları aşmış ve ekonomimize ve dolaylı olarak toplumsal refaha yüksek bir katkı sağlamıştır."Rakamların ötesinde yerli-milli savunma sanayinin Türkiye açısından artık jeopolitik güç ana zeminlerinden biri olduğu gerçeğidir. Yolu açık olsun...

ÖZTEK

MULTISPECTRAL CAMOUFLAGE NETS

- One Net Cover All • Visual • FIR (Thermal) • NIR (Night Vision) • Radar Protection

SPECTRA COVER

- Prevent Corrosion • Cost effective
- Light-Durable

FUTURE SOLDIER ALL IN ONE SUITS

- All Features One Suit
- Visual FIR (Thermal) • NIR (Night Vision)
- CBRN • Light-Permanent • Antistatic
- Extreme Cold Weather Protection

SPECTRA-ARMOUR FABRICS & PREPREGS

- High energy absorption
- High modulus of elasticity • High tensity

EMI SHIELDING FABRICS & SUIT

- Block Electromagnetic Wave
- Prevent Eaves Dropping • Therapeutic

Spectra®

ENGINEERED FABRICS

GÜNDEM'DEN KISA HABERLER

ÇİN SAVUNMA HARCAMALARINI ARTIRIYOR

Çin'in, savunma harcamalarını 2024'te geçen yıla göre yüzde 7,2 artıracığı bildirildi. Maliye Bakanlığının Çin Ulusal Halk Kongresi'ne (ÇUHK) sunduğu bütçe taslağında, savunma harcamalarının bu yıl yüzde 7,2 artışla 1,66 trilyon yuana (yaklaşık 230 milyar dolar) çıkacağı belirtildi. Savunma harcamalarında öngörülen artış, geçen yılki bütçe taslağı ve gerçekleşen artış ile aynı oranda oldu. Geçen yılki bütçe taslağında savunma harcamalarının 2023'te yüzde 7,2 artışla 1,55 trilyon yuana (yaklaşık 220 milyar dolar) çıkacağı öngörülmüştü. Bu yılki artış oranı, hükümetin "yüzde 5 civarında" belirlediği ekonomik büyüme hedefini aşıyor.

Çin, 2024'te savunma harcamalarını yüzde 7,2 artıracak.

ROKETSAN'DAN AZERBAIJAN'LA YENİ İŞ BİRLİKLERİ

Katar'da bu yıl 8'inci kez düzenlenen Doha Uluslararası Deniz Savunma Fuarı ve Konferansı'nda (DIMDEX 2024) Roketsan ve Azerbaycan Savunma Bakanlığı yetkilileri yeni iş birliklerini görüştü. Roketsan Genel Müdürü Murat İkinci, "DIMDEX'te kardeş ülke Azerbaycan ile yaptığımız görüşmelerin ardından savunma sanayii alanında yeni iş birliklerine imza atma konusunda mutabık kaldık" açıklamasında bulundu. Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamad Al Sani'nin himayesinde, Katar Silahlı Kuvvetlerinin ev sahipliğinde ve organizatörlüğünde düzenlenen DIMDEX 2024, dünyanın dört bir yanından katılımcıları ve ziyaretçileriyle Katar Ulusal Kongre Merkezi'nde kapılarını açtı.

Roketsan, Azerbaycan'la yeni iş birliklerine imza atıyor.

FRANSA'DAN ERMENİSTAN'A HAVA SAVUNMA SİSTEMİ

Fransa Savunma Bakanı Sebastien Lecornu, resmi ziyaret için geldiği Ermenistan'ın başkenti Erivan'da, Başbakan Nikol Paşinyan ve Ermenistan Savunma Bakanı Suren Papikyan'la görüşmesinde, Fransa'nın Ermenistan'a kısa, orta ve uzun menzilli hava savunma sistemleri vermeye hazır olduğunu açıkladı. Ermenistan hükümetinin YouTube sayfasında canlı yayınlanan görüşmede, Başbakan Paşinyan, Fransa ile savunma alanındaki işbirliği ilişkilerine değindi. Paşinyan, Lecornu'nun ziyaretinin ilk Fransız savunma bakanı ziyareti olduğunu belirterek, Ermenistan'ın savunma ve güvenlik alanındaki yönelimlerinin çeşitlendirilmesi kararı kapsamında, Fransa'nın ilk olumlu yanıt veren ülkelerden birisi olduğunu aktardı. Taraflar, Ermenistan ordusunda yapılan reformlar, askeri eğitim, muharebeye hazırlık ve diğer alanlarda Ermenistan-Fransa işbirliğini de ele aldı. Ermenistan'ın resmi haber ajansı Armenpress'in haberine göre, Fransız bakan Lecornu ile Savunma Bakanı Papikyan arasında da temaslar gerçekleştirildi. Görüşmede iki ülke arasındaki işbirliği ele alındı, savunma ve güvenlik alanında anlaşmalar imzalandı.

Fransa, Ermenistan'a kısa, orta ve uzun menzilli hava savunma sistemleri verecek.

GÜNDEM'DEN KISA HABERLER

ENDONEZYA'DAN AVUSTRALYA İLE SAVUNMA İŞ BİRLİĞİ

Endonezya Savunma Bakanı Prabowo Subianto, Avustralya ile 2 ya da 3 ay içinde “çok önemli” bir savunma işbirliği anlaşması imzalamayı umduklarını söyledi. Son dönemlerde savunma alanındaki iş birlikleriyle gündeme gelen Endonezya ve Avustralya’nın savunma bakanları, başkent Cakarta’da bir araya geldi. Görüşmenin ardından düzenlenen ortak basın toplantısında konuşan 14 Şubat’taki seçimlerde ipi göğüsleyen ve Endonezya’nın bir sonraki lideri olmaya hazırlanan Subianto, Avustralyalı mevkidaşı Richard Marles ile iki ülke arasındaki iyi ilişkileri sürdürmenin ve geliştirmenin yollarını ele aldıklarını belirtti. Subianto, Endonezya ve Avustralya’nın 2 ya da 3 ay içinde “çok önemli” savunma işbirliği anlaşması imzalamasını umduklarına işaret ederek, “Kaderimizde yakın komşu olmak var ve iyi bir komşu olmaya kararlıyız.” dedi. Bakan Subianto, Avustralya ile ilişkilere dair “Tarihsel olarak inişler ve çıkışlar var, ancak Avustralya’yı yakın dostumuz olarak görüyoruz ve birçok kritik durumda her zaman Endonezya’nın yanında yer aldı.” değerlendirmesinde bulundu.

Endonezya, Avustralya ile “çok önemli” savunma işbirliği anlaşması imzalanacağını duyurdu.

AMERİKAN DONANMASININ BAKIMI TEİ'DE

Türkiye’nin lider motor şirketi TEİ, Amerikan Donanması’nın LM2500 denizcilik gaz türbinlerinin depo seviyesi bakım ve revizyonlarını gerçekleştirecek. Motor üreticisi GE Marine ile 2023 yılında imzaladığı anlaşma ile TEİ, LM2500 motorları için küresel bir bakım, onarım, revizyon merkezi olmak için ilk adımı atmıştı. Amerikan Savunma Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, Ekim 2026’ya kadar süreceği belirtilen anlaşma uyarınca TEİ, 14 aylık bu dönemde Amerikan Donanması’nın kullanıcısı olduğu LM2500 motorlarının depo seviyesi bakım ve revizyon hizmetlerini TEİ tesislerinde gerçekleştirecek.

Amerikan donanmasının LM2500 gaz türbinlerinin bakımını TEİ gerçekleştirecek.

BAYRAKTAR AKINCI-C GÖKLERDE

Bayraktar AKINCI C, Tekirdağ’ın Çorlu ilçesindeki AKINCI Uçuş Eğitim ve Test Merkezi’nde gerçekleştirilen ilk uçuş testini başarıyla tamamladı. Böylece Bayraktar AKINCI TİHA’nın 2x850 HP gücündeki üçüncü varyantı gökyüzü ile buluştu. Bayraktar AKINCI C, 2 X 850 HP olmak üzere toplamda 1700 HP sahip olduğu güç ile sınıfının en etkili ve kabiliyeti muharip platformu olacak. Bugün gerçekleştirilen test faaliyetinde Bayraktar AKINCI C, 1 saatten fazla havada kaldı. Uçuş sırasında aerodinamik parametre adımları başarıyla test edildi. İlk uçuşunu 6 Aralık 2019’da yapan Bayraktar AKINCI TİHA, 29 Ağustos 2021’de envantere girdi.

Bayraktar AKINCI-C TİHA, ilk uçuş testini başarıyla gerçekleştirdi.

GÜNDEM'DEN KISA HABERLER

NATO'DAN UKRAYNA'YA 1 MİLYON İHA

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, NATO müttefiklerinin Ukrayna'ya 1 milyon insansız hava aracı (İHA) göndermek için anlaştığını duyurdu. Stoltenberg, Brüksel'deki NATO karargahında düzenlenen Savunma Bakanları ve NATO-Ukrayna Konseyi Toplantılarının ardından basına açıklamalarda bulundu. Genel Sekreter, "Bir grup müttefik, Ukrayna'ya 1 milyon İHA teslim etme hedefiyle bir araya geliyor. 20 NATO müttefik de mayın temizleme koalisyonu kurmaya karar verdi." dedi. Bir soru üzerine, Türkiye, Bulgaristan ve Romanya'nın Karadeniz'de mayın temizleme faaliyetlerini birlikte yürütmelerinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

••
NATO
ülkeleri
Ukrayna'ya 1
milyon
İHA
göndermeyi
hedefliyor.

TAYVAN İLK YERLİ DENİZALTISINI TEST ETTİ

Tayvan, kendi ürettiği "Narwhal" (deniz gergedanı) adı verilen "savunma tipi" denizaltının sudaki testini ilk kez yaptığını duyurdu. Tayvan Uluslararası Gemi İnşa Şirketi, "Narwhal"ın liman kabul testinin son aşamasına geçildiğini açıkladı. Şirket yetkilileri, 7 saatten fazla süren yüzdürme testinin Kaohsiung kentindeki limanda yapıldığını belirtti. Tayvan lideri Tsai Ing-wen, geçen yıl Narwhal'ın resmi tanıtım töreninde yaptığı konuşmada, yerli üretim denizaltının, "donanmanın asimetrik harp kabiliyeti açısından kritik önemde" olduğunu vurgulayarak, bunun Tayvan'ın "savunma özerkliğine" katkı sağlayacağını belirtmişti.

••
Tayvan yerli
imkanlarla
ürettiği ilk
denizaltısını
test etti.

BAYRAKTAR TB2 ARNAVUTLUK ENVANTERİNDE

Baykar Genel Müdürü Haluk Bayraktar, Bayraktar TB2 SİHA'ların Arnavutluk ordusunun envanterine girdiğini belirterek, "Bayraktar TB2'ler bugün Arnavutluk semalarında ilk uçuşlarını başarıyla gerçekleştirdi." ifadesini kullandı. Bayraktar, konuya ilişkin X'teki paylaşımında, bugünün tarihi bir gün olduğunu, Arnavutluk'taki ilk NATO Taktik Hava Üssü'nün açıldığını aktardı. Kuçova Hava Üssü'nün açılışının, Balkanlar ve Avrupa'nın güvenliği için yeni bir dönemin başlangıcı olduğunu vurgulayan Bayraktar, şunları kaydetti: "Bu törenle birlikte Bayraktar TB2 SİHA'lar Arnavutluk ordusunun envanterine girdi. Böylece Arnavutluk ordusu envanterine ilk kez NATO standartlarında bir hava aracı katılmış oldu. Saygıdeğer Başbakan Edi Rama'nın vizyoner liderliği ve değerli Savunma Bakanı Niko Peleshi'nin güçlü işbirliği ile Bayraktar TB2'ler bugün Arnavutluk semalarında ilk uçuşlarını başarıyla gerçekleştirdi." Haluk Bayraktar, "Bayraktar TB2 SİHA'larımızın bu stratejik noktada görev alması, Arnavutluk'un ve kardeş Balkan coğrafyasının güvenliğine katkımızın önemli bir göstergesi.

••
Bayraktar
TB2
SİHA'lar
Arnavutluk
ordusunun
envanterine
girdi.

GÜNDEM'DEN KISA HABERLER

NATO'DAN BALKANLAR'A HAVA ÜSSÜ

Arnavutluk'un Berat ilinin Kuçova Belediyesi'nde, NATO'nun Batı Balkanlar'daki ilk hava üssü olan Kuçova Taktik Hava Üssü'nün açılışı gerçekleştirildi. Açılış törenine, Arnavutluk Cumhurbaşkanı Bajram Begaj, Meclis Başkanı Lindita Nikolla, Başbakan Edi Rama, Savunma Bakanı Niko Peleshi, Arnavutluk hükümeti bakanları, Kosova Savunma Bakanı Ejup Maqedonci, Kuzey Makedonya Savunma Bakanı Slavjanka Petrovska, İtalya Savunma Bakanı Guido Crosetto, Türkiye'nin NATO'daki askeri temsilcisi Korgeneral Yüksel Kayhan, NATO ve İttifak üyesi ülkelerin temsilcileri, Türkiye'nin Tiran Büyükelçisi Tayyar Kağan Atay ve büyükelçiler katıldı. Begaj, burada yaptığı konuşmada, bu hava üssünün müttefikler arasındaki işbirliği, dayanışma, eşgüdüm ve koordinasyon ile Arnavutluk'un güvenlik ve savunmaya gösterdiği özenin sonucu olduğunu belirterek, "Bu hava üssünden birlikte barış mesajını güçlü şekilde gönderiyoruz ve NATO'nun toplu savunmayı garanti altına alarak müttefiklerin özgürlüğünü ve güvenliğini korumaya kararlı olduğuna şahitlik ediyoruz." ifadesini kullandı.

NATO'nun
Batı
Balkanlar'daki
ilk
Taktik
Hava
Üssü'nün açılışı
yapıldı.

HÜRJET 43 TEST UÇUŞUNU GERİDE BIRAKTI

Türk Havacılık Uzay Sanayii (TUSAŞ), Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı koordinasyonunda, Türkiye'nin jet motorlu süpersonik ilk uçağı HÜRJET'i göreve hazırlamak için yoğun çalışma yürütüyor. HÜRJET için 2017'de başlayan çalışmalar sonunda 25 Nisan 2023'te ilk uçuş gerçekleştirildi. Bu uçuşla başlayan yeni aşamada HÜRJET'in tasarımı iyileştirildi ve çeşitli geliştirmelere gidildi. Tüm bu çabalar sonunda HÜRJET projesinin tasarım fazı sona ererken gerçekleştirilen testlerde uçağın çeşitli fonksiyonları yerine getirme yetenekleri doğrulandı. HÜRJET, gökyüzüyle buluşmasının ardından şu ana kadar 43 başarılı uçuş yaptı.

Milli jet eğitim uçağı HÜRJET, gökyüzüyle buluşmasının ardından 43 başarılı uçuş gerçekleştirdi.

TÜRKİYE'NİN "KIRMIZI KİTAP'I GÜNCELLENİYOR

Devletin "gizli anayasası" olarak nitelendirilen ve kamuoyunda "Kırmızı Kitap" olarak adlandırılan Milli Güvenlik Siyaseti Belgesinin güncellenmesine yönelik çalışma başlatıldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatı üzerine, Milli Güvenlik Siyaseti Belgesinin güncellenmesi için Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği harekete geçti. Gizliliği nedeniyle kamuoyunda, "Kırmızı Kitap" olarak da anılan belgenin güncellenmesine yönelik Bakanlıklardan ve ilgili kuruluşlardan görüşler istenmeye başladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başkanlığında, nisan ayının başında yapılması planlanan MGK toplantısında ele alınması bekleniyor.

Milli Güvenlik Siyaseti Belgesinin güncellenmesine yönelik çalışmalar başladı.

EZBERLERİ BOZAN
BOĞAZIÇI
SAVUNMA'DAN
YENİ DRONE AVCISI

İLTER J350

**BOĞAZIÇI SAVUNMA, İLTER AİLESİNİN ÜRÜN GAMININ YENİ ÜYESİ
J350 DRONE TESPİT VE ENGELLEME SİSTEMİ,
RF SENSÖRLERİ VE ENTEGRE RADARI İLE DÖNER VEYA SABİT KANATLI
MİNİ/MİKRO İHA'LARI OTOMATİK OLARAK TESPİT, KARIŞTIRMA VE
SPOOFİNG YAPABİLİYOR.**

Anti-drone sistemlerinde ezberleri bozan ve ürünleri başta Türk güvenlik güçleri olmak üzere pek çok dost ve müttefik ülke tarafından başarıyla kullanılan Boğaziçi Savunma, İLTER Drone Tespit ve Engelleme Sistemi ailesine İLTER J350'yi kattı.

Karabağ muharebesinde, Libya'da ve dahi Rusya-Ukrayna Savaşı ile dronelar harp sahasında ana oyuncularından biri haline geldi. Gerek keşif/gözetleme/istihbarat gerek silahlı gerekse de kamikaze şeklinde kullanılan dronelar, dost birlikler için temel tehdit unsurlarından biri.

Türkiye'nin savunma sanayisinde millileşme çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla 2018 yılında kurulan Boğaziçi Savunma, başta drone tespit, takip ve

engelleme istemleri olmak üzere geliştirdiği ürünler ile hem Türk güvenlik güçlerini hem de dost ve müttefik ülkeleri bu tehditten pek çok defa korudu/korumaya devam ediyor.

İLTER adı altında şekillenen Drone Tespit ve Engelleme ailesi, en son Eylül 2023'te Azerbaycan ordusunun Karabağ'da gerçekleştirdiği anti-terör operasyonu sırasında başarıyla görev aldı. İLTER ailesinde İLTER J250 ve İLTER HP, antiterör operasyonu sırasında Ermeni güçleri tarafından kullanılan çeşitli ülkelere ait farklı tipteki droneları başarıyla tespit edip, engelledi.

Böylece hem Ermeni unsurlar cephede keşif-gözetleme faaliyetinden yoksun kaldı hem de Azerbaycanlı askerlerin hayati güvenliği sağlandı. Sahadaki başarılarıyla yetinmeyen Bo-

●●
İLTER adı
altında şekillenen
Drone
Tespit ve
Engelleme ailesi,
en son
Eylül 2023'te
Azerbaycan
ordusunun
Karabağ'da
gerçekleştirdiği
anti-terör
operasyonu
sırasında
başarıyla görev
aldı.

ğaziçi Savunma, bu başarıları daha da ileriye götürmek için son olarak İLTER J350 Drone Tespit ve Engelleme Sistemi'ni geliştirdi.

İLTER J350

İLTER ailesinin yeni üyesi J350 Drone Tespit ve Engelleme Sistemi, RF sensörleri ve entegre radarı ile döner veya sabit kanatlı mini/mikro İHA'ları otomatik olarak tespit, karıştırma ve spoofing yapabiliyor. Tam otonom bir şekilde çalışabilen sistem; RF, DF ve protokol tabanlı tespit özelliğinin yanı sıra kullanıcı gerektirmeden çalışma kabiliyetine sahip.

Sistem, radar entegrasyonu ile otonom ya da uzaktan kontrollü tüm dronları tespit ediyor. Spoofing (Koordinat Yanıltma) özelliği sayesinde de otonom uçuş yapan drone ve İHA'ları sahte

GNSS sinyalleri yayınlayarak hedef bölgeden uzaklaştırıyor.

İLTER ailesinin otonomi özelliği ile ilgili açıklamalarda bulunan Boğaziçi Savunma Teknolojileri Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Aslan şu ifadeleri kullandı:

“Personel, özellikle de yetişmiş personel istihdamı her zaman mümkün olmayabiliyor. Sahada personel yetiştiriyorsunuz fakat sürekli değişiklikler neticesinde yeniden eğitim vermek hem kullanıcılar hem bizim için zor oluyor. Bu kapsamda, enerjimizi; sistemlerin daha otonom çalışabilmesine yönelik harcadık ve geldiğimiz noktada hem radar sistemlerimiz hem araç sensörlerimiz hem optik algılayıcılarımız tümüyle otomatik çalışabiliyor.

İnsan inisiyatifine çok fazla şey bırakmamaya özen gösteriyoruz. İLTER ailesinin çalışma prensibi de buna dayalı. Tamamen otonom çalışabilen, insansız hava araçlarını RF ve DF sensör ya da radar desteğiyle tespit edip, farklı şekillerde karıştırma yöntemleriyle (bunların içinde koordinat yanıltma ve farklı engelleme sistemlerimiz var) bunların karışmasını sağlayarak korunan bölgeye yaklaşmamasını

temin ediyoruz. Boğaziçi Savunma bu konuda sahada ciddi tecrübelerle imza atmış bir firmadır. Firmamız hem yurt içi hem yurt dışı operasyonlarda çok etkin rol aldı ve çok şükür aldığı bütün rolleri de başarıyla tamamladı.”

İLTER J350'nin temel özellikleri şunlar;

►1000 Watt'a kadar ayarlanabilir çıkış gücü

►30'a kadar tehdidi protokol tabanlı algılama teknolojisi

►10 kanalda 400 – 6000 MHz arasında RF ve DF tespit sistemi

►12 kanalda 400 – 6000 MHz arasında Omni karıştırma ve Spoofing

►400 – 6000 MHz arasında 11 kanalda yönlü karıştırma ve Spoofing sistemi

►400 – 8000 MHz arasında istenilen yerde 150 MHz bant genişliğine sahip ekstra 2 frekans ile sinyal karıştırma özelliği

►Otomatik mod veya manuel mod

►Tüm sensor ve efektörlerin merkezi komuta kontrolü

İLTER ailesinin yeni üyesi J350 Drone Tespit ve Engelleme Sistemi, RF sensörleri ve entegre radarı ile döner veya sabit kanatlı mini/mikro İHA'ları otomatik olarak tespit, karıştırma ve spoofing yapabiliyor. Tam otonom bir şekilde çalışabilen sistem; Kullanıcı gerektirmeden tespit ve engelleme yapabilme kabiliyetine sahip.

►Tek operatör ile 5 dakikadan az sürede kurulum

►Tüm hava koşullarında 24 saat kesintisiz çalışma

Sistem'de yer alan temel unsurların çalışma metodolojisi ise şöyle;

RF & DF Tespit Sistemi Yönlü anten teknolojisi

Komuta Kontrol Sinyalleri: 5 km'ye kadar ve 90 derece hassasiyetle yön bilgisi

Dijital Video Sinyalleri: 2 km'ye kadar ve 90 derece hassasiyetle yön bilgisi

Analog Video Sinyalleri: 10 km'ye kadar ve 90 derece hassasiyetle yön bilgisi

CRPC Tespit Sistemi Eş yönlü anten teknolojisi

5 km'ye kadar tespit mesafesi

400 – 6000 MHz aralığında protokol tabanlı tespit

30 'a kadar gerçek zamanlı tespit sayısı

360° tespit kapsama alanı

Analog Video Sinyalleri: 10

km'ye kadar ve 90 derece hassasiyetle yön bilgisi

Karıştırma Sistemi Tam dijital kontrol

400 – 8000 MHz aralığında 14 kanalda karıştırma

Bir veya birden fazla kanalda aynı anda karıştırma

Acil durum tek tuşla tüm kanallarda karıştırma

Yönlü (Dikey: 60° Yatay: 90°)

Eş Yönlü (Dikey: 0-60° Yatay: 360°)

Kullanıcının belirleyeceği herhangi bir koordinatta sahte konum üretme Spoofing özelliği

Koordinat Yanıltma (Spoofing)

Otonom uçuşların engellenbilmesi amacıyla GNSS (GPS(L1,L2,L5), GLONASS(G1,G2,G3), GALILEO-(E1,E5a,E5b,E6), BEIDOU(B1,-B2,B3)) küresel konumlandırma sistemleri frekans bantlarını engeller

Otonom uçuş yapan tehditlerin engellenmesi amacıyla sahte GNSS sinyalleri yayar.

Tehdidi korunan bölgeden istenilen koordinatlara uzaklaştırır.

DOST-DÜŞMAN DRONE AYRILACAK

Boğaziçi Savunma Teknolojileri Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Aslan, yeni geliştirdikleri İLTER J350 Drone Tespit ve Engelleme Sistemi'nin prototipinin üretilip, saha testlerinin tamamlandığını ve en yakın zamanda seri üretiminin başlayacağını bildirdi.

**İLTER J350
Drone Tespit ve
Engelleme
Sistemi'nin
prototipinin
üretildi ve
saha testleri
tamamlandı, en
yakın zamanda
seri üretimi
başlayacak.**

J350 modeli ile daha önce 250 Watt olan sinyal çıkış gücünü 1000 Watt'a kadar yükselttiklerini belirten Aslan, bu sayede sistemin karıştırma ve yanıltma kapasitesinin arttığını ifade etti.

Sahadaki en büyük sorunlardan birinin düşman unsurlara engelleme yaparken dost unsurların bundan olumsuz etkilenmesi olduğunu dile getiren Aslan, bunun için geliştirdikleri çözüme ilişkin şu bilgileri verdi:

“Düşmandan kendimizi korurken bizim unsurlarımızın da uçuşması gerçeğimiz var. Bu sistemler karışırken her ne kadar sistemlerimiz bu konuda dayanıklı olsa da bir noktada karıştırmaya karşı etkinliğini yitiriyor ve başka sonuçlar doğuyor.

Hem bununla alakalı bir ürünümüz var hem de dost-düşman

ayrımını daha iyi yapabileceğimiz yeni bir ürün geliştirdik. Ürünün AR-GE çalışması bitti, ilk prototip üretildi, kalifikasyonunu tamamlanmak üzere. Protokol tabanlı çalışan bir ürün. Bu ürüne tehdit tanıtılabiliyorsunuz.

Kendi kütüphanesinden zaten yüzlerce ürün var. Fakat kendi envanterimizde olan ürünleri tanıttığımız zaman havada uçtuğunda dost-düşman ayrımını yapabiliyor. Kimliklendirebiliyoruz çünkü protokol tabanlı çalışıyor. Bunun dışında tehdit varsa görebiliyor.

Aynı anda 250 hedefi takip edebiliyor ve hangisini isterseniz düşürebiliyorsunuz. Türkiye’de ilk bizim yapmış olduğumuz bir sistem. Benzer sistemlerin olduğunu duyuyoruz ama bizim çözümümüz tamamen yerli imkanlarla geliştirilmiş bir sistem.

Bunu da yakın zamanda envantere dahil etmeyi planlıyoruz. Deniz ve karada hareketli platformlar üzerinde de tespit özelliği ile öne çıkan sistemlerimizin çalışmaları devam etmektedir.

İLTER Maritime ve İLTER TANK drone tespit sistemlerimizin temel testleri başarı ile tamamlanmıştır.”

İLTER YAKALARSA AFFETMEZ

Bu sayede uçuş izni almış olmasına rağmen karıştırma dolayısıyla uçuş gerçekleştiremeyen kullanıcıların sorunlarının çözüleceğini kaydeden Aslan, “Bazı hobi amaçlı İHA pilotları valilikten izin almalarına rağmen uçamıyor.

Çünkü yakınında bir kritik tesisimiz var. Bizim sistemler yakaladığı zaman tamamen ka-

İLTER ailesinin yeni üyesi J350 Drone Tespit ve Engelleme Sistemi, RF sensörleri ve entegre radarı ile döner veya sabit kanatlı mini/mikro İHA’ları otomatik olarak tespit, karıştırma ve spoofing yapabiliyor. Tam otonom bir şekilde çalışabilen sistem; Kullanıcı gerektirmeden tespit ve engelleme yapabilme kabiliyetine sahip.

nıştıyor. Bu sistemde altyapıyı kurduk. Vatandaş izin almışsa ve bu izin sistemi kullanan kuruma, bu valilik, jandarma, emniyet olabilir, ulaştığında bu sistemin ara yüzünden dronun ID’si, uçuş zamanı ve süresini girildiğinde izin aldığı bölgede uçabiliyor. Bölgesinin dışına çıktığında yine düşüyor.” ifadelerini kullandı.

Droneleri düşen kullanıcıların “İLTER yakalarsa affetmez” şeklinde bir slogan geliştirdiklerini aktaran Aslan, izni olanların uçuşmasını sağlayabilmek için böyle bir çözüm oluşturduklarını bildirdi.

Savun- duğumuz bir Gelecek var

Geleceği Savunuyoruz

Geliştirdiğimiz teknolojilerle ülkemizin ve insanımızın sadece bugününü değil, yarınlarını da savunuyoruz.

www.aselsan.com

aselsan

milli muharip uçağımız

Kaan

gökyüzdeki
yerini aldı...

TÜRK HAVA KUVVETLERİ'NİN ENVANTERİNDE BULUNAN UÇAKLAR MODERNİZE EDİLSELER DAHI 5. NESİL SAVAŞ UÇAĞI ÖZELLİKLERİNE SAHİP DEĞİLDİR. AYNI ZAMANDA BU UÇAKLARIN ÇAĞIN GERİSİNDE KALMAYA BAŞLAMASI, TÜRKİYE'NİN YENİ UÇAĞA OLAN İHTİYACINI ARTIRMAKTADIR. TÜRKİYE 5. NESİL UÇAKLAR İÇİN İLK ADIMINI 12 TEMMUZ 2002 TARİHİNDE JSF (MÜŞTEREK SALDIRI PROJESİ) PROJESİNE KATILARAK ATMIŞTIR.

Savunma Sanayii Başkanlığı koordinasyonunda Türk Havacılık Uzak Sanayii (TUSAŞ) tarafından yürütülen Türkiye'nin en önemli teknoloji projelerinden Milli Muharip Uçak (MMU) KAAAN, ilk uçuşunu 21 Şubat 2024 tarihinde başarıyla gerçekleştirdi.

Uçuş öncesinde fırlatma koltuğu testleri, tam boy statik testi, kontrol yüzeylerinin atalet ve statik testleri, iniş takımı düşürme testleri, sistem entegrasyon laboratuvarında aviyonik sistem testleri, yakıt testleri gibi aşamaları tamamlayan KAAAN, son olarak pistte yavaş ve hızlı takisi testlerini gerçekleştirdi. Saat 08:50'de havalanıp 13 dakika havada kalan KAAAN, bu uçuşta 8000 feet irtifaya çıktı ve 230 knot hıza ulaştı. 5. nesil bir savaş uçağı olacak KAAAN, üstün

hava hakimiyetine sahip olacak KAAAN bu yeteneği; yeni silahlarla artırılmış havadan havaya muharebe menzili, yüksek/süpersonik hızda dahili silah yuvalarından hassas ve tam vuruş kabiliyeti, yapay zeka ve heterojen hesaplama desteği içeren yüksek başarımlı ve bütünleşik aviyonik sistemi ile sağlayacak. KAAAN, yerli uçak serüvenin son halkasıdır.

KAAAN'ın geliştirilme nedenini daha iyi anlamak için yerli uçakların tarihine bakılması gerekir. Tarihteki ilk Türk uçağı, Vecihi Hürkuş tarafından 1924 senesinde tamamlanmış olan VECİHİ K-VI'dır. I. Dünya Savaşı'nda ve Türk Kurtuluş Savaşı'nda pilot olarak görev yapmış Vecihi Hürkuş, 1923 senesinde savaş ganimeti olarak Yunanlılardan ele geçirilmiş uçak motorlarından yararlanarak bu uçağı imal

KAAAN'ın geliştirilme nedenini daha iyi anlamak için yerli uçakların tarihine bakılması gerekir. Tarihteki ilk Türk uçağı, Vecihi Hürkuş tarafından 1924 senesinde tamamlanmış olan VECİHİ K-VI'dır.

etmiştir. VECİHİ K-VI; 7,61 metre uzunluğa, 11,7 metre kanat açıklığına, 3 metre yüksekliğe sahiptir. Seyir hızı 188 km/saat olup maksimum 207 km/saat hıza çıkabilmiştir. 6 silindirli Benz motora sahiptir. Keşif ve eğitim amacıyla kullanılması planlanan bu uçak ilk uçuşunu 1925'te izin çıkmadan yaptığından dolayı uçağı el konulmuştur. VECİHİ K-VI' nin ilk ve tek uçuşundan 8 sene sonra Vecihi Hürkuş tarafından VECİHİ XIV kabin uçağı geliştirilmiştir ve Vecihi bu uçağı Nuri Bey adını vermiştir.

Bunun nedeni bu uçağın yapımına Nuri Demirağ tarafından 5 bin Türk lirası bağış yapılmıştır. Türk askeri havacılığı için en önemli girişimlerden biri Nuri Demirağ tarafından gerçekleştirilmiştir. Nuri Demirağ 1936 yılında uçak fabrikası kurmak

için girişimlerine başlamıştır. Aynı yıl Türk yapımı savaş uçağı Nu D.36 eğitim ve avcı uçağı üretilmiştir. Nuri Demirağ aynı zamanda bu üretilen uçakları kullanacak pilotların yetişmesi için Gök Okulunu kurmuştur. Okul 1943 yılına kadar 290 pilot yetiştirmiştir. Bu fabrikada ilk Türk yolcu uçağı olan Nu D.38 de geliştirilmiştir.

Fabrika 1950'li senelerde kapanmıştır. Türkiye'nin 1952 yılında NATO'ya girmesinden sonra Hava Kuvvetlerinin jet uçaklarına geçiş süreci hızlanmıştır. Türk Hava Kuvvetlerine katılmış ilk jet motorlu uçak 1952-1966 yılları arasında hizmette kalmış olan F-84 ve varyantlarıdır. Ardından 1954 yılında F-86 Türk Hava Kuvvetleri envanterine girmiş ve 1968'e kadar kullanılmıştır. F-100 ise 1959 yılında Türkiye'ye gelmiştir. F-100, 1974 Kıbrıs Barış Harekati'nda önemli rol oynamış ve 1988'de envanterden çıkarılmıştır.

1968 yılında envantere giren F-102, Türkiye'nin elektronik harp kabiliyetinin başlangıç noktası olmuştur, ancak 1974'ten sonra Türkiye'ye uygulanan ambargo yüzünden yedek parça sıkıntısı çekilmiş ve 1979'da envanterden çıkarılmıştır. F-104, 1963 yılı itibarıyla envantere girmeye başlamıştır

ve 1994'te emekli edilmiştir. F-4 ve varyantları 1974'ten itibaren envantere girmiştir. 1997 senesinde yapılan anlaşmayla F-4'ler modernizasyon edilmiş ve teslimatlar 2003 yılında tamamlanmıştır. Günümüzde modernize edilmiş F-4'ler hariç bu uçakların çoğu emekli edilmiştir. 2030 yılında MMU'nun hizmete girmesiyle tamamen emekli edilmesi planlanmaktadır. İlk F-5'ler Türkiye'ye 1965 yılında gelmiştir.

1993 yılına gelindiğinde F-16'lar Hava Kuvvetleri envanterinde bulunuyordu. F-16'lar o yıllarda en modern uçaklardandı, ancak Türk Hava Kuvvetleri bünyesinde F-16 seviyesinde eğitim uçağı olmadığından 1996 yılında F-5'lerin modernize edilmesi ve eğitim uçağı olarak kullanılması konusunda IAI ile anlaşıldı. 2013 yılında F-5'ler muharip görevden emekli edilmiştir.

Günümüzde eğitim ve akrobasi uçağı olarak kullanılmaktadır. 1987 yılına gelindiğinde ABD'de üretilen 8 adet F-16 envantere alınmıştır. Bu uçakların teslimin ardından diğer uçakların TUSAŞ (o zamanki adıyla TAI) ve ABD ortaklığı ile Türkiye'de üretilmesi kararlaştırılmıştır. Öncel I programı ile 1987-1995 yılları arasında Blok 30 ve Blok 40 konfigürasyonunda 152 adet

Günümüzde eğitim ve akrobasi uçağı olarak kullanılmaktadır. 1987 yılına gelindiğinde ABD'de üretilen 8 adet F-16 envantere alınmıştır. Bu uçakların teslimin ardından diğer uçakların TUSAŞ (o zamanki adıyla TAI) ve ABD ortaklığı ile Türkiye'de üretilmesi kararlaştırılmıştır.

F-16 C/D imal edilmiştir. Bu projede TUSAŞ uçak gövdesinin %70'ini üretmiştir. Bu üretim programı Türkiye için jet uçağı üretimi konusunda önemli bir tecrübe olmuştur. Öncel I projesini takiben Öncel II projesi ile 1995-1999 yılları arasında 80 adet Blok 50 konfigürasyonunda F-16 üretilmiştir.

Bu projede yerlilik oranı %70'ten %80'e çıkmıştır. 2006 yılında 30 adet F-16 Blok 50+ uçağı Öncel IV programı ile üretilmeye başlanmıştır. Bu uçakların imalatı 2012 yılında bitmiş ve Türk Hava Kuvvetlerine teslim edilmiştir. Aynı zamanda Öncel III programıyla 10 adet F-16 uçağının aviyonik modernizasyonu yapılmıştır.

Mısır, Pakistan ve Ürdün ile aynı ortaklıklarla F-16 modernizasyonları TUSAŞ tarafından yapılmıştır. Türkiye aynı zamanda Öncel III modernizasyonunda uyguladıklarını 165 adet F-16'ya CCIP projesi adıyla uygulamıştır. ASELSAN ve TUSAŞ ortaklığı ile yürütülen ÖZGÜR modernizasyon projesi ile F-16'ların aviyoniklerinin millileştirilmesi planlanmaktadır. F-16'ların Türkiye'de Türk mühendisler tarafından 35 yıldır modernize

edilmesi yerli bir jet uçağı geliştirme konusunda Türkiye'ye azımsanmayacak şekilde tecrübe sağlamıştır. Bu nedenden dolayı F-16'ların modernizasyonu MMU projesi için önemli bir yere sahiptir.

KAAN

Türk Hava Kuvvetleri'nin envanterinde bulunan uçaklar modernize edilseler dahi 5. nesil savaş uçağı özelliklerine sahip değildir. Aynı zamanda bu uçakların çağın gerisinde kalmaya başlaması, Türkiye'nin yeni uçağa olan ihtiyacını artırmaktadır. Türkiye 5. nesil uçaklar için ilk adımını 12 Temmuz 2002 tarihinde JSF (Müşterek Saldırı Projesi) projesine katılarak atmıştır.

Bu projede ABD ve onun yakın müttefiklerinin bir araya gelerek ortak bir şekilde 5. nesil savaş uçağı olan F-35'in üretmesi hedeflenmiştir. Türkiye tarafından ilk başta 100 adet F-35 alınması, bu uçakların ikisinin 2017 yılında teslim alınması planlanmıştır.

Türk Hava Kuvvetleri'nin satın aldığı 6 adet F-36A, Arizona Luke Askeri Hava Üssü'nde konuşlanmıştı, ancak bu uçaklar S-400 krizi nedeniyle Türkiye'ye gönderilmemiştir. Bu gelişmeler Türkiye'nin Milli Muharip uçak projesine daha da odaklanma-

sına sebep olmuştur. Milli Muharip Uçak Projesi sözleşmesi, 5 Ağustos 2016 tarihinde SSB ile TUSAŞ arasında imzalanmıştır. Bu projede TUSAŞ ana yüklenici görevini üstlenmiştir. Ayrıca TUSAŞ ve BAE Systems (British Aerospace ve Marconi Electronic Systems) ile yapılan iş birliği sözleşmesi 25 Ağustos 2017 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

KAAN'ın birebir boyutlu ilk maketi Paris Air Show 2019'da sergilenmiştir. KAAN'ın kanat açıklığı 13 metre, uzunluğu 21 metre, yüksekliği ise 6 metre. . Maksimum seyir irtifası 55.000 ft, maksimum hızı ise 1.8 mach olarak belirtilebilir. KAAN; düşük görünürlük, gövde içi silah istasyonları, yüksek durumsal farkındalık, süper seyir ve sensör füzyonu özelliklerini içerisinde barındıracak.

Çok maksatlı avcı rolü, hava üstünlüğü, görüş ötesi ve görüş içi angajman gibi birden fazla operasyonel görevi yerine getirebilecek. Aynı zamanda AESA radar, elektronik harp sistemi, kızılötesi tarama ve tespit sensörüne sahip olacak.

Akıllı kokpit yapısını içerisinde barındıracak. MMU'da kullanılacak kompozit malzeme kullanımını %35-%50 arasında olması

Türk Hava Kuvvetleri'nin satın aldığı 6 adet F-36A, Arizona Luke Askeri Hava Üssü'nde konuşlanmıştı, ancak bu uçaklar S-400 krizi nedeniyle Türkiye'ye gönderilmemiştir. Bu gelişmeler Türkiye'nin Milli Muharip uçak projesine daha da odaklanmasına sebep olmuştur.

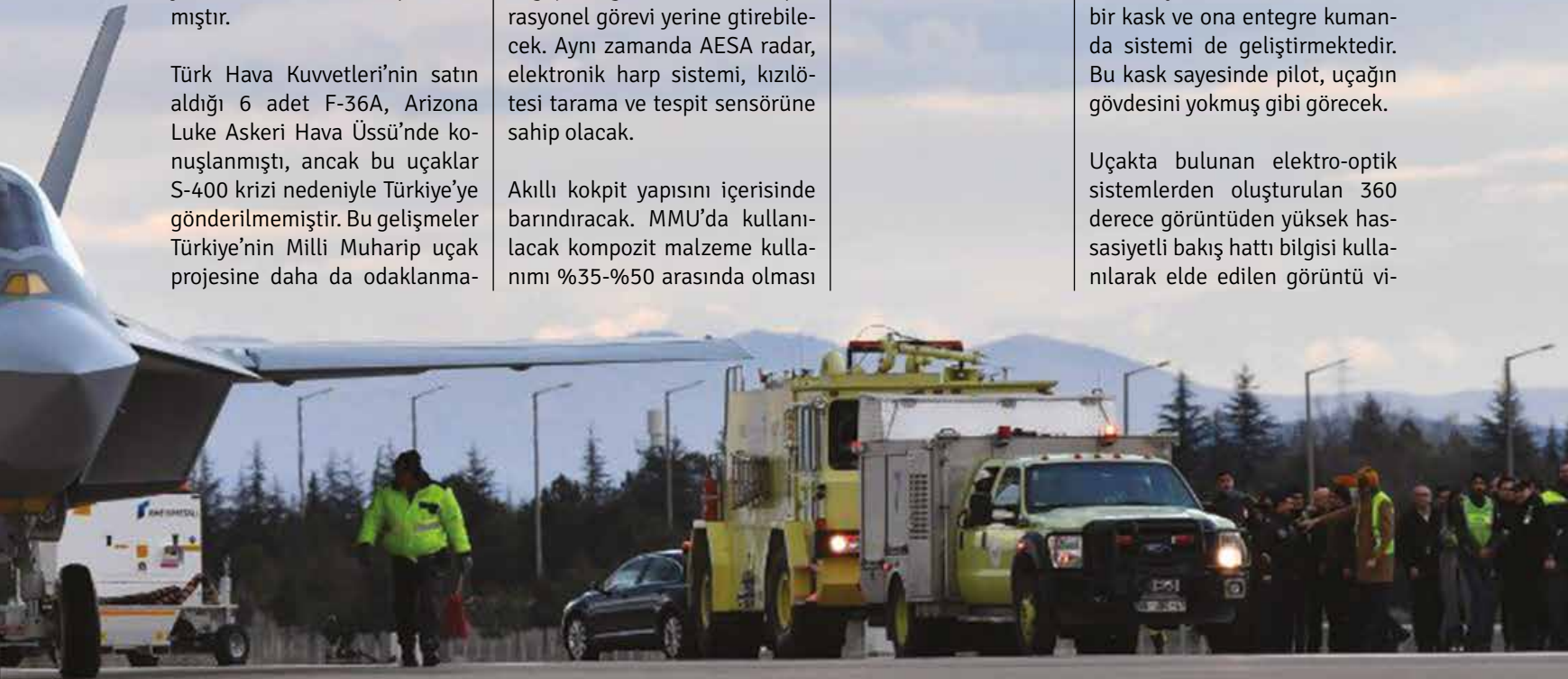

beklenmektedir. KAAN'ın prototiplerinde General Electric üretimi F110-GE-129 motoru kullanılıyor. F110-GE-129 modeli 29.000 lb (130 KN) itme kuvveti üreten bir motordur. Prof. Dr. Temel Kotil tarafından yapılan açıklamaya göre hem F-110'a hem de yerli ve milli motorlara sahip iki adet KAAN prototipi 2028'de Türk Hava Kuvvetlerine teslim edilecek.

Milli motor için TR Motor ve TEI tarafından yürütülen çalışmalar devam etmekte. KAAN'ın tasarlanma sürecinde dijital ikiz teknolojisi kullanılmış olup MMU'nun sanal bir modeli oluşturulup olası senaryolar için analizler yapılmıştır.

Milli Muharip Uçak'ın aviyonik kısmında ASELSAN tarafından üretilen AESA radarı önemli yer tutmaktadır. Milli AESA radar, ÖZGÜR projesi kapsamında modernize edilecek F-16'larda da kullanılacaktır. ASELSAN, KAAN için TOYGUN isimli özel bir kask ve ona entegre kumanda sistemi de geliştirmektedir. Bu kask sayesinde pilot, uçağın gövdesini yokmuş gibi görecektir.

Uçakta bulunan elektro-optik sistemlerden oluşturulan 360 derece görüntüden yüksek hassasiyetli bakış hattı bilgisi kullanılarak elde edilen görüntü vi-

zöre yansıtılacak ve bu etki elde edilecektir. Tübitak-BİLGEM ve HAVELSAN tarafından da KAAAN'ın yazılım sistemleri için çalışmalar yapılmaktadır. Aynı zamanda HAVELSAN MMU'nun siber güvenlik sistemlerini de üstlenmiştir. HAVELSAN'ın geliştirdiği Milli Taktik Çevre simülasyonunun da KAAAN'ın taktik eğitimlerinde kullanılması bekleniyor.

Bu yazılım sayesinde operatif/taktik analiz simülasyonlarının ve operatif/taktik seviyede harp oyunlarının önünün açılması öngörülüyor. MMU'nun görev bilgisayarı ise TÜBİTAK BİLGEM tarafından geliştirilmiş olup TUSAŞ'a 23 Kasım 2022 tarihinde teslim etmiştir.

Uçuş kontrol sistemleri, iniş takımları, silah açma/kapama hareket mekanizmaları ise TUSAŞ ve TAAC ortaklığında geliştirilmektedir.

Taktik data link, elektronik destek ve elektronik karıştırma (ESM/ECM) kabiliyeti ve eş zamanlı Hava-Yer ve Hava-Hava takibi de diğer aviyonik özellikleri arasında yer alır. KAAAN'ın ilk uçuşunda kullanılan bazı milli teknolojiler şunlar;

UÇUŞ KONTROL VE HAVA ARACI YÖNETİM BİLGİSAYARLARI

Motor, uçuş kontrol yüzeyleri (kanatçıklar) ve diğer hava aracı sistemlerinin yönetildiği bilgisayarlardır.

MERKEZİ YÖNETİM BİLGİSAYARLARI

Uçak üzeri ana sistemlerin ve silah sistemlerinin yönetimini gerçekleştiren, aviyonik gösterge ve kaska monteli gösterge bi-

rimlerine görüntü üreten, uçağın siber güvenliğini sağlayan 5. Nesil Entegre Modüler Aviyonik bilgisayarlardır.

GÖREV YÖNETİM BİLGİSAYARLARI

Haberleşme, seyrüsefer, elektro-optik hedefleme, radar ve elektronik harp sistemlerinin verilerinin işlendiği ve yönetildiği bilgisayarlardır.

AVİYONİK ARAYÜZ BİRİMLERİ

Uçak üzeri sensör ve eyleyici işaretlerini dönüştüren ve eski tip ara yüze sahip sistemler ile haberleşmeyi sağlayan birimlerdir.

DETERMİNİSTİK AĞ

Farklı kritiklik seviyesine sahip verilerin aynı ortam üzerinden birbirini etkilemeden taşınmasını sağlayan yüksek hızlı optik ağıdır.

YÜKSEK HIZLI AĞ

Büyük miktarda sensör verisinin yönetim bilgisayarlarına çok yüksek hız ile taşınmasını sağlayan optik ağıdır.

ÇOK ÇEKİRDEKLİ GERÇEK ZAMANLI İŞLETİM SİSTEMİ

KAAAN'ın tüm bilgisayarlarının üzerinde çalıştığı, farklı kritiklik seviyesindeki uygulamaların birbirini etkilemeden ve yüksek performanslı olarak çalışmasını sağlayan işletim sistemleridir.

ARA KATMAN YAZILIMLARI

KAAAN'ın tüm yazılımlarının; sensörler ve birbirleri ile iletişimini sağlayan, arayüzlerinin protokol dönüşümünü gerçekleştiren, gösterge grafik arayüzlerinin oluşturulmasını ve

yapay zekâ uygulamalarının çalıştırılmasını sağlayan ara katman yazılımlarıdır.

EMC TEST SİSTEMİ

KAAAN'ın üzerinde bulunan tüm elektronik sistemlerin birbirleri ile olan uyumluluğunu ölçen ve analiz eden sistemdir.

ANTEN TEST SİSTEMİ (NFRFT)

KAAAN'ın geometrisini belirleyen ve 5. Nesil hayalet uçak için radar kesit alanının düşüklüğünü sağlayan sistemdir.

KAAAN'ın iki sınıf mühimmatı bünyesinde bulundurması beklenmektedir. Bu Hava-Hava, Hava-Yer mühimmatların ise önemli bir kısmı yerli ve milli imkanlarla üretilen mühimmatlar olacak.

Aynı zamanda bu mühimmatların KAAAN'a entegrasyonu de yerli ve milli imkanlarla gerçekleştirilecek olup bu işi yine milli firmalar üstlenecektir. KAAAN, radarda düşük görünürlük özelliğine sahip olacağı için mühimmatlarını gövde içinde taşıyacaktır.

Bu özelliğe gerek duyulmadığı durumlarda ise mühimmatlar kanat ve gövde altına takılabilecektir. KAAAN'da kullanılacak Hava-Hava mühimmatları; ME-TEOR tipi ramjet motorlu görüş ötesi menzilli füzeler, ABD menşei AIM-120 AMRAAM, Fransa menşei MICA ve Türk yapımı GÖKDOĞAN tipi görüş ötesi menzilli (BVR) füzeler; AIM-9 Sidewinder, ASRAAM gibi ABD menşei ve Türk yapımı BOZDOĞAN tipi görüş içi menzilli (WVR) füzeler ve dahili makineli top olarak belirtilirken; Hava-Yer mühimmatları ise ROKETSAN tarafından üretilen

Bu yazılım sayesinde operatif/taktik analiz simülasyonlarının ve operatif taktik seviyede harp oyunlarının önünün açılması öngörülüyor. MMU'nun görev bilgisayarı ise TÜBİTAK BİLGEM tarafından geliştirilmiş olup TUSAŞ'a 23 Kasım 2022 tarihinde teslim etmiştir. Uçuş kontrol sistemleri, iniş takımları, silah açma kapama hareket mekanizmaları ise TUSAŞ ve TAAC ortaklığında geliştirilmektedir.

SOM-B1/B2/J seyir füzesi ve TEBER mühimmatı; TÜBİTAK SAGE tarafından geliştirilmiş KGK-82/83, HGK-82/83/84, LGK-82/84 mühimmatları; AKBABA Anti-Radyasyon Füzesi, TOLUN, NEB, SARB-83 ve SERT-82 olarak belirtilmiştir...

KAAN'ın diğer 5.nesil uçaklar ile karşılaştırılması için operasyonel olarak kullanılması gerekmektedir. Ancak MMU'nun hedefleriyle diğer 5.nesil uçakların yaptıkları karşılaştırılabilir.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın Anadolu Kartalı 2021 Eğitimi kapsamında 30 Haziran'da 2021'de yaptığı Basın ve Seçkin Gözlemci Günü esnasında KAAN'ın süper seyir kabiliyetinin 5.nesil uçaklara daha yakın olacağı (1.8 mach) açıklanmıştır. F-22'nin süperseyir hızı ise 2.25 mach'tır. Aynı zamanda KAAN prototipinde kullanılan F-110

motoru, motor başı 29.000 lbf itki üretirken, F-22'lerde kullanılan F-119 motoru 35.000 lbf itki üretir.

F-22, ana görevi hava üstünlüğünü manevra kabiliyeti ve yüksek görünmezliği ile sağlarken KAAN'ın hava hakimiyetini, muharebe menzili, süpersonik hızda isabetli vuruş, yapay zeka ve nöral ağ desteğiyle artırılmış muharebe gücü ile sağlayacağı öngörülmektedir. 23 Kasım 2022 tarihinde ilk MMU prototipi son montaj hattına girmiştir.

Bu gelişmeden yaklaşık bir ay önce 28 Ekim 2022 tarihinde TUSAŞ Genel Müdürü Temel Kotil MMU'nun yıl sonunda iniş takımlarının üzerinde olacağını da duyurmuştur. 7 Aralık 2022'de Prof. Dr. Temel Kotil, MMU'nun 20 Aralık 2022 itibarıyla iniş takımlarının üzerinde olacağını ve motor entegrasyonun gerçekleş-

KAAN'ın diğer 5.nesil uçaklar ile karşılaştırılması için operasyonel olarak kullanılması gerekmektedir. Ancak MMU'nun hedefleriyle diğer 5.nesil uçakların yaptıkları karşılaştırılabilir.

şceğini belirtmiştir. Temel Kotil, 9 Ocak 2023'te Milli Muharip Uçak ve diğer projeler için açıklamalarda bulunmuştur. Planlanan 18 Mart 2023 tarihinde Milli Muharip Uçak, hangardan çıkarak ilk taksi testini gerçekleştirmiştir. 21 Şubat 2024 tarihinde de ilk uçuş başarıyla gerçekleştirilmiştir. 2018-2022 arası MMU için Faz-1 aşaması olup bu fazın birinci aşaması bitmiştir.

Faz-1 Aşama-2'de ilk uçuşu gerçekleştirilen KAAN Blok-0'dır. 2028 yılına kadar ise Blok-1 konfigürasyonunun geliştirilmesi de bu aşamaya dahildir. Faz-2 kapsamında ise 10 adet MMU Blok-1 üretilerek 2030-2033 arasında Türk Hava Kuvvetleri'ne teslim edilecektir. 2034-2040 yılları arasında ise Faz-3 kapsamında MMU'nun diğer bloklarının modernizasyonu ve seri üretimi öngörülmektedir.

MİLLİ FÜZELERDE seri üretim zamanı

Ahmet Yasir KAYA
Savunma Araştırmacısı

20 OCAK 2024 GÜNÜ SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI'NDA (SSB) GERÇEKLEŞTİRİLEN DENİZ TORPİDO VE FÜZE SİSTEMLERİ İMZA TÖRENİ'YDİ. BU KAPSAMDA DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞININ İHTİYAÇLARINI KARŞILAMAK AMACIYLA ATMACA GEMİSAVAR FÜZESİ, AKYA AĞIR TORPİDOSU VE SAPAN HAVA SAVUNMA FÜZESİ İÇİN SERİ ÜRETİME GEÇİLMESİ KARARI ALINDI.

Geçtiğimiz ocak ve şubat aylarında Türk Silahlı Kuvvetleri, çeşitli yerli mühimmatların seri üretimi için anlaşmalar imzaladı. Bunların ilki 20 Ocak 2024 günü Savunma Sanayii Başkanlığı'nda (SSB) gerçekleştirilen Deniz Torpido ve Füze Sistemleri İmza Töreni'ydі. Bu kapsamda Deniz Kuvvetleri Komutanlığının ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla Atmaca Gemisavar Füzesi, Akya Ağır Torpidosu ve Sapan Hava Savunma Füzesi için seri üretime geçilmesi kararı alındı.

Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler,

Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Ercüment Tatlıoğlu'nun katılımıyla gerçekleşen bu törenden iki hafta sonra 3 Şubat 2024 tarihinde de yine Savunma Sanayii Başkanlığı'nda Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Metin Gürak ve Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Selçuk Bayraktaroğlu'nun katılımıyla Kara Füze Sistemleri Sözleşme İmza Töreni gerçekleştirildi. Törende; Tayfun Füze Sistemi, TRLG-230 Füze Sistemi, Sungur Hava Savunma Füze Sistemi ve Karaok Füze Sistemi için seri üretim kararı alındı.

İmzalanan seri üretim anlaşmaları ile Türk Silahlı Kuvvetleri envanterindeki ithal mühimmatların yerini doldurabilecek yeni yerli mühimmatları kullanabilme imkânı olacak. Özellikle Deniz Kuvvetlerinin artmakta

●●
İmzalanan seri üretim anlaşmaları ile Türk Silahlı Kuvvetleri envanterindeki ithal mühimmatların yerini doldurabilecek yeni yerli mühimmatları kullanabilme imkânı olacak.

olan platform sayısını karşılayabilmek adına seri üretim anlaşmaları önem taşıyor.

Son olarak Deniz Torpido ve Füze Sistemleri İmza Töreni'nden bir gün önce 19 Ocak 2024 tarihinde Yalova'da Sefine Tersanesinde düzenlenen Mavi Vatan'da Güç: Yeni Deniz Platformları Teslimat Töreni ile dört platform aynı anda Türk Donanması'na teslim edildi. Denizde İkmal Muhabere Destek Gemisi TCG Derya, Lojistik Destek Gemisi TCG Üsteğmen Arif Ekmekçi, Marlin SİDA ve TCG İstanbul Fırkateyni bu törende teslim edildi. Seri üretime geçen milli mühimmatlar şunlar;

TAYFUN

Roketsan'ın geliştirdiği Tayfun kısa menzilli balistik füzedir. İlk test atışı 2022 yılının Ekim ayında, ikinci test atışını ise Mayıs

2023'te gerçekleştirildi. Her iki test atışı da Rize Artvin Havalimanı'nda yapıldı. 500 kilometrenin üzerindeki menzili ile Kısa Menzilli Balistik Füze (SRBM, Short Range Ballistic Missile) olan Tayfun, şimdilik Türkiye'nin en uzun menzilli füzesi. Tayfun'un geliştirilmesinden önceki dönemde 300 km menzilin altındaki Taktik Balistik Füze'ye sahip olan Türk Silahlı Kuvvetleri böylece yeni bir kabiliyete erişti. Tayfun Füze Sistemi'nin çeşitli harp başlığı seçeneklerinin olacağı bildirildi.

SUNGUR

Sungur MANPADS (Man Portable Air Defence System) ilk kez 2022 yılında Türk Silahlı Kuvvetleri'nde hizmete girdi. Pek çok askeri platforma entegre edilebiliyor oluşu ile ön plana çıkıyor. Omuzdan tek er ile atılabilmesine ek olarak dört tanesi ikili podlar ile zırhlı araçlar ve insansız hava araçlarına da entegre edilebiliyor.

Ateşlenmeden önce hedefe kilitlenebilen mühimmat, kızılötesi görüntüleyici arayıcı başlığa sahip. Arayıcı başlık ve termal nişangahtan elde edilen görüntüler görüntüleme ve takip ekranına aktarılarak daha kolay bir kullanım sağlanıyor.

Ayrıca Sungur, Hava Savunma Erken İkaz ve Komuta Kontrol Sistemi (HERİK-KS-6) ile entegre yapısı ve Dost Düşman Tanıma

(IFF) kabiliyeti sayesinde dost unsurlarla müşterek operasyon yürütmeye uygun bir altyapıya sahip.

Motorunun itkisini yönlendiren TVC (Thrust Vector Control, İtki Yönlendirme) sistemi ile keskin manevralar yapabilen sistem 4000 metre irtifaya sahip. Maksimum menzili 8000 metre ve minimum menzili 500 metre. Roketsan, zaman içerisinde elde ettiği tecrübe ile günümüzde kendi sınıfında üstün özelliklere sahip olan Sungur'u geliştirdi.

Ukrayna Rusya Savaşı, MANPADS'lerin önemini bir kez daha gözler önüne serdi. Roketsan'ın Sungur'u seri üretime geçirmesi hem Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bu alandaki oluşabilecek zafiyetinin önüne geçecek hem de ihraç fırsatlarının da kapısını açacaktır.

Amerikan Ordusu, Ukrayna'ya yapılan teslimatlarla beraber azalan stoklarını doldurmak için FIM-92 Stinger siparişi verdi. Ancak son 20 yıldır Stinger üretmeyen Raytheon, teslimatların

500 kilometrenin üzerindeki menzili ile Kısa Menzilli Balistik Füze (SRBM, Short Range Ballistic Missile) olan Tayfun, şimdilik Türkiye'nin en uzun menzilli füzesi.

2026'dan önce başlayamayacağını belirtti. Buna ek olarak 70'li yaşlardaki emekli çalışanların tekrardan çağınarak üretim hattındaki yeni personelin tekrardan eğitildiği firma yetkililerince belirtiliyor.

KARAOK

Omuzdan atılabilir bit tanksavar silah sistemi olan Karaok, Kızılötesi Görüntüleyici Arayıcı (IIR) başlığa, 125 mm çapa ve tüp dahil 16 kg ağırlığa sahip. 2.5 km menzile erişebilen mühimmatta zırh delici tandem savaş başlığı bulunuyor. Karaok'un menzili başta 1 km olarak belirtildi ancak geliştirme sürecinde bu değer 2.5 km'ye çıktı.

Hedefini doğrudan ya da üstten vuruş modları ile vurabiliyor. Tankların üst kısmında zırhın daha zayıf olmasından dolayı mühimmatın tankı delmesi daha kolay. Ayrıca üstten delecek tarette hasar veren mühimmat, tankın atışa hazır beklettiği kendi mühimmatını da infilak etmesinin sağlayarak tankı imha ediyor.

Buna bir önlem olarak Ukrayna Rusya savaşında tankların tepesinde ek zırh eklendi. Üstten vuruş modu sayesinde Karaok'un tanklara karşı etkinliği artıyor.

TRLG-230

TRLG-230, Roketsan'ın Çok Namlulu Roketatar Silah Sistemi roketlerini güdümlendirmesi sonucu ortaya çıkan 230 mm çapındaki füzelerinden biridir. IS/GPS+ Lazer Arayıcı Başlık ba-

rındırılan TRLG-230 füzesi, 6x6 ya da 8x8 araçlar üzerinde 2x6 şeklinde toplamda 12 adet taşınabiliyor. ÇNRA Silah Sistemi bu füzeleri 0.5 ile 15 saniye arasında değişen aralıklarda salvolar halinde atabiliyor.

20 ile 70 km arası menzillerde TRLG-230 ile atış gerçekleştirilebilir. Yoğun ve etkili ateş gücü sağlamanın yanında sistem kısa sürede atışa hazır hale gelerek hedefe 2 metrenin altında hassas atış gerçekleştirmeye olanak sağlıyor. Kompozit katı yakıt kullanan TRLG-230, 42 kg harp başlığı ağırlığına ve 210 kg toplam ağırlığa sahip..

SAPAN

Sapan, Roketsan'ın Hisar-O+ Hava Savunma Sistemi'nin Hisar-RF füzesi üzerinden geliştirildi. TCG İstanbul Fırkateyni'ne entegre edilmiş olan MİDLAS'da (Milli Dikey Atım Lançer Sistemi) taşınabilecek. Bu füze sayesinde TCG İstanbul; 35 km menzilde hava savunma kabiliyetine erişmiş olacak.

ATMACA

Atmaca Gemisavar Füzesi; 4.3 ile 5.2 metre arası uzunluğa, 220 km menzile, 220 kg harp başlığı ve 750 kg toplam ağırlığa sahiptir. Aktif RF arayıcı başlığı olan Atmaca Gemisavar Füzesi'nde; Ataletsel Navigasyon Sistemi, Küresel Konumlama Sistemi, Barometrik Altimetre ve Radar Altimetre güdüm sistemleri mevcut.

220 kg ağırlığındaki harp başlığı; yüksek patlayıcı, parçacık etkili veya penetrasyon etkili olabilir. TCG Kınalıada (F 514), Atmaca Gemisavar Füzesinin kullanıldığı ilk Türk savaş gemisi oldu.

Atmaca'nın bir de Kara Atmaca versiyonu vardır. Kara Atmaca; 6 metre boya, 280 km menzile, 250 kg harp başlığı ve 890 kg toplam ağırlığa sahiptir. Arayıcı başlık olarak Kızılötesi Görüntüleyici Başlık kullanır. Atmaca'dan farklı olarak Yeryüzü Referanslı Navigasyon Sistemi'ni de güdüm sistemi olarak kullanır.

AKYA

Roketsan'ın Akya Yeni Nesil Ağır Sınıf Torpidosu, denizaltıların su üstü hedeflere angajmanında kullanması için geliştirildi. 50 km'nin üzerinde menzile sahip Akya, fırçasız DC elektrik motoru ve ters dönüşlü pervanesi ile 45 knot (83.34 km/saat) hıza erişebiliyor. Güdüm sistemi olarak aktif pasif sonara sahiptir. Buna ek olarak dümen suyu güdümüne de sahiptir.

Dahili güdüm sistemlerinin dışında fiber optik kablo ile harici güdüm kabiliyeti de mevcuttur. Akya gibi yüksek miktarda patlayıcı harp başlığı taşıyan torpidolar hedeflerine temas ederek infilak etmek yerine hedefin bir miktar altında patlarlar. Patlama sonrası oluşan şok dalgaları suda daha iyi yayılır ve yüzeydeki geminin gövdesinde tesiri oldukça yüksek olur.

20 ile 70 km arası menzillerde TRLG-230 ile atış gerçekleştirilebilir. Yoğun ve etkili ateş gücü sağlamanın yanında sistem kısa sürede atışa hazır hale gelerek hedefe 2 metrenin altında hassas atış gerçekleştirmeye olanak sağlıyor. Kompozit katı yakıt kullanan TRLG-230, 42 kg harp başlığı ağırlığına ve 210 kg toplam ağırlığa sahip.

AKYA

AVRUPA'NIN GÖBEĞİNDE SARSILMAZ RÜZGARI

**TÜRKİYE’NİN EN BÜYÜK ATEŞLİ SİLAH ÜRETİCİSİ
SARSILMAZ SİLAH SANAYİ, ALMANYA’DA KATILDIĞI FUARLARDA, SAHA
BİLDİRİMLERİYLE SÜREKLİ GELİŞTİRİLEN MİLLİ PİYADE TÜFEK VE
TABANCALARINI KALİTELİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE REKABETÇİ FİYAT
VİZYONU KAPSAMINDA TANITTI.**

Artan jeopolitik risklerin ardından Avrupa’da birçok ülkenin savunma yatırımlarını artırma kararını fırsat olarak değerlendiren Türkiye’nin en büyük ateşli silah üreticisi SARSILMAZ Silah Sanayi, Almanya’da katıldığı fuarlarda, saha bildirimleriyle sürekli geliştirilen milli piyade tüfek ve tabancalarını kaliteli, sürdürülebilir ve rekabetçi fiyat vizyonu kapsamında tanıttı.

Dünyanın en önemli iki savunma sanayi ve silah fuarlarından olan “Enforce Tac 2024” ile “IWA Outdoor Classics 2024”e büyük stantlar açan SARSILMAZ Silah Sanayi, yeni ürün ve projelerini uluslararası tedarikçilere ve katılımcılara tanıtma fırsatı buldu, ülkelerin güvenlik kurumları ve silahlı kuvvetler mensuplarıyla çeşitli görüşmeler gerçekleştirdi.

Yeni trendlerin bir araya geldiği fuarlarda, SARSILMAZ Silah Sanayi’nin askeri araçlara entegre edilebilen ağır makineli tüfeği SAR 127 MT ve makineli tüfeği SAR 762 MT fuar katılımcılarından büyük ilgi gördü.

SARSILMAZ Silah Sanayi Genel Müdürü Alp Önder Özpamukçu, Nürnberg’deki fuarların uzun yıllara dayanan bir geçmişi olduğunu ve şirket olarak yıllardır fuarlara katıldıklarını söyledi.

SARSILMAZ’ın tabancasından makineli tüfeklere kadar bütün bir orduyu donatabilecek ürün gamıyla fuarlarda çok göz dolduran bir marka olduğuna dikkati çeken Özpamukçu, “Avrupa’nın en güçlü tesisine sahibiz. O yüzden üretim kabiliyetimiz ve kapasitemizle çok dikkat çekiyoruz.” dedi. Özpamukçu, bu yılki fuarlarda SARSILMAZ’ın

Yeni trendlerin bir araya geldiği , fuarlarda, SARSILMAZ Silah Sanayi’nin askeri araçlara entegre edilebilen ağır makineli tüfeği SAR 127 MT ve makineli tüfeği SAR 762 MT fuar katılımcılarından büyük ilgi gördü.

ürünlerine çok daha büyük bir ilginin olduğunu gözlemlediklerini anlatarak, şöyle devam etti: “Bu ilginin aslında altında yatan sebep de biraz bu Rusya-Ukrayna savaşına da dokunuyor gibi görünüyor. Jeopolitik gerilimler sebebiyle de bu sene özellikle buraya ciddi bir ilgi olduğunu görüyoruz.

Her iki fuarda da ürünlerimize büyük ilgi var. Avrupa’da da insanların özellikle savunma amaçlı bu sanayiye, bu yapıya ilgi duyduğunu fark ediyoruz. Sohbetlerimizde, görüşmelerimizde distribütörlerimiz, müşterilerimiz bunları çok net ifade ediyorlar. Önemli sayı artışları olduğunu duyuyoruz.”

“Üretim kapasitemizle Avrupa’nın en büyükleri arasındayız” Alp Önder Özpamukçu, SARSILMAZ’ın yılda 440 bin tabanca ve

120 bin piyade ve makineli tüfek üretim kapasitesi olduğu bilgisini paylaşarak, bu kapasiteyle Avrupa'nın en büyükleri arasında olduklarını vurguladı.

Özpamukçu, "Biliyorsunuz NATO'nun en büyük ikinci ordusu Türkiye ve kendi ordumuzu donatma konusunda SARSILMAZ çok önde. Bu kabiliyetimiz NATO standartlarında bu ürünleri üretmeye de dayanıyor. O bakımdan hem NATO standartlarında ürünlerimizi üretip hem kendi ordumuzu donatma kabiliyetinde olmamız bize çok büyük bir kalite, güvenlik, güç veriyor.

Diğer üreticiler karşısında da SARSILMAZ'ın konumunu çok yukarıya taşıyor. Avrupa'da da özellikle biz en önde gelen firmalarından biri halindeyiz." diye konuştu. Ürettikleri silahların

saha bildirimlerine "hızlı reaksiyon" göstererek sürekli geliştirdiklerini anlatan Özpamukçu, SARSILMAZ'ın en büyük gücünün "çevikliği" olduğunu altını çizdi. Özpamukçu, SARSILMAZ'ın kendi alanındaki en büyük AR-GE ve mühendisliğe sahip olduğunu vurgulayarak, "O bakımdan hem ürünleri geliştirmede hem yeni ürün geliştirmede bu gücümüzü kullanıyoruz.

SARSILMAZ en son çıkan 12,7'yle, TR Mekatronik firmamızla beraber yaptırdığımız geliştirme 20-25 milimetrelilik top geliştirmeleriyle hem havada hem denizde hem karada kullanılabilir ürünler ortaya çıkarılmasıyla bu kendi yaratma kabili-

yetini de çok ilerletti. O yüzden AR-GE ve mühendislik bu işin can damarı. SARSILMAZ bunları da çok güçlü bir şekilde kullanıyor." değerlendirmesini yaptı.

SERİ ÜRETİMDEYİZ

SARSILMAZ'ın şu an için seri üretimde olan en yüksek kalibreye sahip ürünü; 12,7x99 mm kalibreye sahip SAR 127 MT. Tamamen SARSILMAZ mühendisliği ile üretilen SAR 127 MT, uçaksavar kategorisinde.

Uçaksavar silahları ortaya çıktıkları günden itibaren hem hava hem kara hem de deniz hedeflerine karşı kesintisiz olarak kullanılmaya devam ediyor. Kalifikasyon testlerini başarıyla geçen SAR 127 MT, seri üretime

Alp Önder Özpamukçu, Sarsilmaz'ın yılda 440 bin tabanca ve 120 bin piyade ve makineli tüfek üretim kapasitesi olduğu bilgisini paylaşarak, bu kapasiteyle Avrupa'nın en büyükleri arasında olduklarını vurguladı.

girmiş durumda. Muharebe ortamında ihtiyaç duyulan güçlü ateş desteğini sağlamak amacıyla üretilen ağır makineli tüfek SAR 127 MT, hem tam otomatik olarak çalışabilme hem de tek tek atış yapabilme özelliğine sahip.

SAR 127 MT, sağdan ya da soldan yapılabilen mayonlu mühimmat beslemesi sayesinde, entegre edildiği uzaktan komandalı sistemlerinin ya da yerleştirildiği mevzinin yapısına kolaylıkla uyum sağlayabiliyor.

Gerekli ara yüz bağlantıları yapılarak kara, deniz ve hava araçlarına da monte edilebilen ve yaklaşık 38 kilogram ağırlığında olan SAR 127 MT'nin bölge hedefleri için etkili menzili 1.830 metreye ulaşabilirken, azami menzili 6.764 metreye kadar çıkıyor. Dakikada 600 mermi ata-

bilen SAR 127 MT, hızlı namlu değiştirilebilme (QCB) özelliğine sahip. Yine SARSILMAZ tarafından üretilen SAR 127 MT'nin hava versiyonu olan SAR 127 MT AIR; hızlı soğuma unsurları ile donatılmış sabit namlulu ve hafifletilmiş iç parçalar ile kara versiyonuna göre daha yüksek atım adedine sahip.

SAR 127 MT AIR, mayon beslemeyle dakikada 900-1250 atım yapıyor. Namlu çıkışı hızı 890 m/s olan ağır makineli tüfek, 1610 milimetre maksimum uzunluğu, 915 milimetre namlu uzunluğu, 160 milimetre yüksekliği ve 33 kilograma kadar düşürülen ağırlığıyla hava platformları için en uygun seçenek olarak öne çıkıyor. SARSILMAZ'ın Türkiye'nin en büyük savunma sanayii kuruluşlarından biri olan TUSAŞ ile birlikte iştiraki olduğu TR Mekatronik şir-

SARSILMAZ'ın şu an için seri üretime giren en yüksek kalibreye sahip ürünü; 12,7x99 mm kalibreye sahip SAR 127 MT. Tamamen SARSILMAZ-mühendisliği ile üretilen SAR 127 MT, uçaksavar kategorisinde. Uçaksavar silahları hem hava hem kara hem de deniz hedeflerine karşı kesintisiz olarak kullanılmaya devam ediyor.

keti tarafından geliştirilen silah podu ile de kullanılabilecek SAR 127 MT AIR, TUSAŞ tarafından üretimi yapılan Hürkuş-C yakın hava destek uçaklarına yerleştirilecek. SARSILMAZ ve TR Mekatronik bünyesinde kalifikasyon testleri devam eden sistem gerektiğinde her türlü hava aracında ve deniz platformlarında kullanılabilecek.

YERLİLİK NOKTASINDA YÜZDE 90'IN ÜZERİNDEYİZ

SARSILMAZ Silah Sanayi Genel Müdürü Özepamukçu, ülkelerin tedarik zincirinde yaşanan sorunların ardından savunma sanayisinde yerlilik oranına önem verdiğini hatırlatarak, SARSILMAZ'ın ürettiği silahlarda kullandıkları malzemenin yüzde 90'ının yerli üretim olduğunu vurguladı. Özepamukçu, yerlilik

Fuar katılımcılarının ilgisinin üzerinde olduğu SAR 56 piyade tüfeği.

oranında yüzde 100'lere çok kısa sürede ulaşabileceklerini ve uluslararası tedarik zincirinde bir sıkıntı olsa dahi üretimlerinin aksamayacağını ve tüm tedbirleriyle üretim planlamalarını yapmış vaziyette olduklarını söyledi.

Türkiye'nin savunma sanayisinin çok doğru bir yolda ilerlediğini anlatan Özpa-mukçu, özellikle son 10-15 yılda yapılan geliştirmelerle ülkenin havacılıktan silahlara kadar savunma sanayinde hem iyi bir üretici hem de iyi bir ihracatçı konumuna geldiğini kaydetti.

Özpa-mukçu, "Savunma ihracatımız çok önemli artışlar gösterdi. Çok hızlı şekilde de artmaya devam ediyor. O bakımdan Türkiye'nin bu yatırımları, kendisine yaptığı bu geliştirmeleri, savunma sanayisi ve havacılık

tarafında bizi çok farklı bir noktaya taşıdı. Bunu çok rahatlıkla söyleyebilirim.

Bu gurur verici. Bunu (savunma sanayi) millileştiriyor olmamız, kendi ürünlerimizi kendimizin tedarik eder halde olması, hatta bunlar her coğrafyadan bir çok ülkeye, gelişmiş ülkelere kadar ihracat yapıyor noktada olmamız gurur verici. Savunma sanayisinin daha alacağı yol da var. Hızla ilerliyoruz. Bu gidişle daha da iyiye gidecek." değerlendirmesinde bulundu.

SAVUNMADA KATMA DEĞER FARKI

Özpa-mukçu, devletler arası ilişkilerde yumuşak gücün önemli olduğuna değinerek, Türkiye'nin yumuşak gücünün ülke savunma sanayisi için yeni ufuklar açtığını anlattı. Türkiye'nin savunma ihracatının artırılması

●●
Kalifikasyon testlerini başarıyla geçen SAR 127 MT, seri üretimde. Muharebe ortamında ihtiyaç duyulan güçlü ateş desteğini sağlamak amacıyla üretilen ağır makineli tüfek SAR 127 MT, hem tam otomatik olarak çalışabilme hem de tek tek atış yapabilme özelliğine sahip.
●●

nın "üstün gayretler" sayesinde geliştiğinin dile getiren Özpa-mukçu, "Türkiye'nin bu başarıları bizi çok daha fazla ihracat yapabilir noktaya doğru da taşıyor.

Savunma sanayisi özelinde zaten bu güç ayrı bir önem taşıyor. Oradaki işbirlikleri, devletten devlete projeler, bu tür büyük proje çalışmaları da hepimizin önüne bir ufuk açıyor. Biz de gayretlerimize devam edeceğiz." dedi.

Özpa-mukçu, Türkiye'nin ihracatında savunma sanayi ihracatının katma değer olarak açık ara önde olduğuna dikkati çekerek, şunları kaydetti: "Burada AR-GE var, burada mühendislik var, burada ürün geliştirme var. Bu çerçevede ihracat noktasında Türkiye'nin savunma sanayisinde yaptığı her bir birim çok daha kıymetli. O yüzden AR-GE ve

mühendislikle beraber bu katma değerli ürünleri biz yükseltmeye devam edeceğiz.

Normal sanayi ihracatımızla savunma sanayi ihracatını kilogram başında mukayese ettiğinizde doğru yoldayız. Böyle gelişmeye devam etmemiz lazım.” dedi.

SARBOT’LA BERABER BİZ TEKNOLOJİK KABİLİYETLERİMİZİ DAHA DA YUKARIYA TAŞIYORUZ

Alp Önder Özpamukçu, Sarsilma’nın halihazırda 82’den fazla ülkeye ihracat yaptığını ve tabancasından 220mm,25mm top sistemlerine kadar bir orduyu donatacak silahları ürettiğini vurguladı. Özpamukçu, NATO standartlarında ve kalitesinde üretim kabiliyetine sahip olduklarını ve 1880’den beri de

Türk milletinin hizmetinde bir şirket olduklarını ifade ederek, konuşmasını şöyle tamamladı: “Bu alanda hakikaten 150 yıllık tecrübe çok kıymetli bir tecrübe. Böyle baktığımız zaman da sayılı şirket görürsünüz.

Dünyada da yine alanında o yüzden Sarsilma’nın yeri çok ayrı. Bundan sonraki yüzü yıllarında da inşallah aynı şekilde sarsılmayıp devam edecek. Önümüzdeki 5 yıla baktığımızda çok hızlı geliyor teknoloji. Biz de silahlı robotik sistemlerimizin ilk ürünü olan SARBOT’un geliştirilmesinde çok önemli ilerlemeler kaydediliyor.

SARBOT’la beraber biz teknolojik kabiliyetlerimizi daha da yukarıya taşıyoruz. Kendi AR-GE’imizde, kendi mühendisliğimizde geliştirdiğimiz yine SARBOT’ta da şu anda milli-

SARSILMAZ’ın Türkiye’nin en büyük savunma sanayii kuruluşlarından biri olan TUSAŞ ile birlikte iştiraki olduğu TR Mekatronik şirketi tarafından geliştirilen silah podu ile de kullanılabilecek SAR 127 MT AIR, TUSAŞ tarafından üretimi yapılan Hürkuş-C yakın hava destek uçaklarına yerleştirilecek

lik seviyesi çok yüksek. Yüzde 80’leri bulduk, çok rahatlıkla yüzde 90’ları geçeceğiz onda da. Orada da hedefimiz o. Böyle baktığımız zaman Sarsilma’nın artık bir teknoloji şirketi olmaya doğru evrildiğini çok rahatlıkla söyleyebiliriz.”

TSK’NIN MAKİNELİ TÜFEĞİ VE PİYADE TÜFEĞİ SARSILMAZ’DAN

Türk Silahlı Kuvvetleri Sarsilma ürününü SAR 762 MT makineli tüfek ve SAR 56 piyade tüfeklerini envanterine katmış durumda. 7.62x51 mm kalibreye sahip SAR 762 MT, sahada aktif olarak kullanılıyor. Şerit beslemeli, hava ile soğuyan ve kısa geri tepmeli SAR 762 MT, piyadeden platform üzeri silah kulelerine kadar pek çok unsur ile birlikte kullanılabilir bir aile. Tetik sistemi açık pozisyonlu gaz tahrikli çalışma prensibine

SARSILMAZ Genel Müdürü
Alp Önder ÖZPAMUKÇU

SARSILMAZ Genel Müdür Yardımcısı
Öner ÖZYILMAZ

sahip olan SAR 762 MT ailesinin beş farklı üyesi bulunuyor. QCB özelliğiyle daha fazla atış yapma olanağı sunan SAR 762 MT'nin tüm modellerinin en az 50 bin atım gövde ve 25 bin atım namlu ömrü bulunuyor. QCB özelliği, uzun süreli muharebelerden kesintisiz atış desteği için oldukça önem arz ediyor.

Bu özellik, uzun süren çatışma durumlarında ısınan namlunun saha ortamında personel tarafından değişiminin yapılabilmesine olanak vererek kesintisiz ateş desteğinin verilebilmesini sağlıyor. SAR 762 MT'de besleme esnasında parçalanmış mayonlu 7,62x51 mm NATO standardı M80 fişegi, özel mühimmat olarak 7,62x51 mm NATO standardı çelik çekirdekli (M61), izli (M62) ve manevra (Büzmeli Manevra) fişekleri kullanılabiliyor. -42 ve +71° aralı-

ğındaki sıcaklıklarda çalışabilen SAR 762 MT'nin bölge hedefleri için etkili menzili 1100 metreye ulaşıyor. SAR 762 MT'nin azami menzili ise 3.725 metre.

Silahın farklı modellerinin ortalama ağırlığı ise 12 kg. SAR 762 MT ailesi 5 üyeden oluşuyor. SAR 762 MT-A, Uzaktan Kumandalı Silah Sistemlerinde (UKSS) kullanılabiliyor. Piyadenin kullanımı için geliştirilen SAR 762 MT-B modeli ise hem çatal ayak ile hem de üç ayaklı sehpa üzerinden ateşlenebiliyor. SAR 762 MT-C'nin hem tekerlekli hem de paletli zırhlı araçlarda eş eksenli (co-axial) makineli tüfek olarak kullanılması hedefleniyor.

SAR 762 MT-B ile benzer özelliklere sahip olan SAR 762 MT-D'nin de dakikadaki atım hızı 3 konumlu gaz valfi sayesinde değiştirilebiliyor. Ailenin son üyesi

●●
Özel Kuvvetlerden komando taburlarına kadar TSK envanterinde en yoğun kullanılan silahlardan biri SARSILMAZ'ın yerli ve milli imkanlarla ürettiği SAR 56 piyade tüfeği. 5.56x45 mm kalibreye sahip SAR 56, kısa vuruşlu gaz piston tahrik sistemiyle yüksek performans sunuyor.
●●

SAR 762 MT-E ise korozyona dayanıklı yapısı ile deniz araçlarında kullanılabiliyor.

Özel Kuvvetlerden komando taburlarına kadar TSK envanterinde en yoğun kullanılan silahlardan biri SARSILMAZ'ın yerli ve milli imkanlarla ürettiği SAR 56 piyade tüfeği. 5.56x45 mm kalibreye sahip SAR 56, kısa vuruşlu gaz piston tahrik sistemiyle yüksek performans sunarken, beş konumlu ve yanak destekli dipçiğiyle de kolay kullanım olanağı sağlıyor.

SAR 56'nın bu ergonomik yapısı, uzun ve sökülebilir el kundağının yanı sıra açılı el tutamağıyla zenginleşiyor. SARSILMAZ'ın SAR 56'da kullandığı gaz tüpü çok ince ve hafif yapıldığından namlunun doğal rezonansını etkilenmiyor ve bu sayede daha isabetli atışlar yapılabilir.

yor. Yine tüfekte hareket eden mekanik aksamın namluyla aynı hizada oluşu nedeniyle tüfeğin tepme ve şahlanması oldukça az. Bu sayede de hızlı ve doğru atış yapabilme imkanı daha da artıyor. Üzerinde pikatini ray bulunan tüfeğe, pek çok farklı optik sistem takılabilir.

Kurulu değilken de emniyete alınabilen SAR 56 güvenliği ön plana alırken, çift taraflı mandal grubuyla da taktik kullanıma uyumlu bir yapı barındırıyor. Polimer toz kapağı, ergonomik kayış bağlantı halkası, adet göstergeli şarjörü SAR 56'nın diğer önemli özellikleri arasında. SAR 56'nın bir diğer önemli özelliği de silahın, farklı uzunluktaki namlu boyu seçeneklerine sahip olması. 7,5 inç, 11 inç ve 14,5 inç olmak üzere 3 farklı namlu boyu seçeneği ile gelen SAR 56, yakın mesafeden uzak menzile

kadar farklı koşullarda gerçekleştirebilecek tüm görevlere uygun bir çözüm olarak öne çıkıyor. Tüfek, kullanıcı talebine uygun olarak istenilen renklerde kullanıma hazır hale getirilebilir.

SARSILMAZ OLARAK ALMANYA'DAKİ EN BÜYÜK ÜRETİCİLER KADAR KALİTELİ ÜRÜNLER ÜRETİYORUZ

SARSILMAZ Silah Sanayi Genel Müdür Yardımcısı Öner Özyılmaz da IWA Outdoor Classics 2024'de av ve spor tüfeklerini, aynı zamanda yarı otomatik piyade tüfeklerini ve tabancalarını sergilediklerini belirterek "Almanya çok büyük bir üretici. Aynı zamanda çok güçlü bir devlet ve üretim kabiliyeti açısından geçmiş yıllarda hep önümüzdeydi. Ama biz Türkler artık Avrupa devletlerini yakalıyoruz.

SARSILMAZ'ın SAR 56'da kullandığı gaz tüpü çok ince ve hafif yapıldığından namlunun doğal rezonansını etkilenmiyor ve bu sayede daha isabetli atışlar yapılabilir.

SARSILMAZ olarak da Almanya'daki en büyük üreticiler kadar kaliteli ürünler üretiyoruz ve bunları da bu en büyük stantlardan birinde gerek Avrupa müşterisine gerek dünya müşterisine sunuyoruz, bununla da gurur duyuyoruz." dedi.

Özyılmaz, SARSILMAZ'ın aslında hem ürünlerini hem de kendi ülkesini tanıttığını belirterek, ürünlerin ulaştığı kalite seviyesi, işlevselliği ve çeşitliliğinin müşteriler tarafından çok beğenildiğini dile getirdi.

SARSILMAZ'ın ürünlerini Türk ordusunun geri bildirimleriyle güncelleyerek tekrar sahaya sunduğunu aktaran Özyılmaz, "Biz köklerimizden gelen av tüfeklerini sunmakla beraber aynı zamanda piyade tüfeklerimizi ve tabancalarımızı da burada sergiliyoruz. Bunların içerisinde"

SAR 56 piyade tüfeği kullanan Türk komandoları.

de çelik gövdeli tabancalarımız da var. Özgün Yerli Tabanca Geliştirme Projesi'nin kazanan tabancası SAR9 ailesi ve yeni ürünlerimiz de var.

Bunların versiyonları var. Dolayısıyla Avrupa'yla aynı kaliteyi daha uygun fiyata alabilmek, Avrupa müşterisinin ilgisini çekiyor. Dolayısıyla çok ilgi görüyoruz." şeklinde konuştu.

TÜRKİYE'NİN HAVACILIKTA YAKALADIĞI İNSANSIZ SİLAH SİSTEMLERİNİ KARA PLATFORMLARINDA DA YAKALAMAK

Öner Özyılmaz, konvansiyonel silah sistemlerine yatırım yaparken aynı zamanda platform yatırımları da yapmaya devam ettiklerine dikkati çekerek, şöyle devam etti: "Gelecek ufukumuz

Türkiye'nin havacılıkta yakaladığı insansız silah sistemlerini kara platformlarında da yakalamak.

Bunun için İDEF'te ilk lansmanını yaptığımız SARBOT'u geliştirmeye devam ediyoruz. SARBOT üzerine farklı opsiyonel takılabilecek argümanları çalışıyoruz, silah sistemlerine çalışıyoruz.

Dolayısıyla SARSILMAZ bir gelecek vizyonu ile hareket ediyor. Bunların ürünlerini önümüzdeki yıllarda göreceğiz. Biz ihracat öz güvenini aslında kendi ordumuza ürün üreterek sağladık. Bu öz güven ile 82'den fazla ülkeye ürünlerimizi ihraç ediyoruz.

Bu da ülkemize döviz girdisi sağlamak demek. Tabii bu bir katlanan eğriyle artıyor. Geçtiğimiz 2 yılda harcadığımız ihracat çabası önümüzdeki 2 yılda hepimizi,

bizi farklı yerlere taşıyacak. Bunu hep beraber göreceğiz."

Özyılmaz, Kovid-19 döneminde başta maske olmak üzere "yerel üretimin" önemli olduğunu gördüğünü hatırlatarak, "O dönemde herkes ayakları üzerinde durmak zorunluluğunu hissetti. Bu korku Rusya-Ukrayna savaşı sonrası artıyor.

Dolayısıyla irili ufaklı devletler maliyetine bakmaksızın savunma teknolojilerine sahip olmak istiyorlar. Bu da bizlere sadece ürün değil, aynı zamanda teknolojiyi satma potansiyeliyle geri dönüyor.

Biz bu projeleri takip ediyoruz. Devletimiz zaten yanıımızda. Hep beraber ilerliyoruz." görüşünü kaydetti.

Türkiye'nin "Özgün Yerli Tabanca Geliştirme Projesi"nin kazanan tabancası SAR9 ailesi de var aynı zamanda yeni ürünlerimizde mevcut. Bunlarında farklı versiyonları var. Avrupa müşterisinin ilgisini çekiyor.

YÜKSEK HASSASİYETLİ GÜDÜM KİTİ

TEBER

TEBER, MK Serisi Genel Maksat Bombaları'nın
vuruş kabiliyetinin artırılması amacıyla entegre edilen
yüksek hassasiyetli **Lazer Güdüm Kiti**dir.

**TÜRK
KARA
KUVVETLERİNDE
TİYK-M60T
DÖNEMİ**

Abdullah ŞENTÜRK
M5 Yayın Koordinatörü

**TANKLARA İLAVE YETENEK KAZANDIRILMASI
(TİYK)-M60T PROJESİ İLE ANA MUHABERE TANKLARININ BEYNİ OLARAK
TANIMLANAN ATIŞ KONTROL SİSTEMİ YERLİLEŞTİRİLEREK
MODERNİZASYON SÜRECİ SON SAFHAYA TAŞINDI. M60T TANKLARININ
ÜZERİNDE YER ALAN BÜTÜN ELEKTRONİK SİSTEMLER MİLLÎ İMKANLAR
İLE ÜRETİLEBİLİR HALE GETİRİLEREK, GÜÇ GRUBU DIŞINDA DIŞA
BAĞIMLILIK ORTADAN KALDIRILDI.**

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) tarafından, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın modernizasyon ihtiyacını karşılamak amacıyla başlatılan TİYK - M60T İlk Tank Teslim Töreni, Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün, Milli Savunma Bakan Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Selçuk Bayraktaroğlu, ASELSAN Genel Müdürü Ahmet Akyol, Türk Silahlı Kuvvetleri ve sektör temsilcilerinin katılımları ile Şerefli-koçhisar'da gerçekleştirildi.

SSB Başkanı Görgün, modernize edilen ilk parti tankların teslimat töreni kapsamında gerçekleştirdiği konuşmasında şunları kaydetti: "Geçmiş dönemde yabancı firmalar eliyle yürütülen iyileştirmeler ile

konfigürasyonları güncellenen M60 Tanklarının, bakım ve idamesinde yaşanan güçlükler ve ürün, hizmet sağlayan ülkelere karşı çıkmış sorunlar bizi araştırarak geliştiren üreten ve özgün olarak çözüm hazırlayan ülke olmaya itmiştir. Cumhurbaşkanımızın tensipleriyle gerçekleşen İcra Komitemiz, envanterde bulunan tanklarımızın, iyileştirilmesine yönelik Tanklara İlave Yetenek Kazandırılması Projesi'ni başlatmış, bu proje kapsamında, zikredildiği üzere atış kontrol sistemi başta olmak üzere tankın temel unsurlarının yerli tasarım ürünlerle şekillendirilmesi cihetine gidilmiştir. Neticesinde pek çok sahada olduğu gibi, kötü komşu ülkemiz savunma sanayiini ev sahibi yapmıştır. M60T Tankları, sahip olduğu güçlü itki sistemleri, etkili ateş gücü ve dayanıklılığı ile bilinir. Ülkemiz, bu tankları mo-

Tanklara İlave Yetenek Kazandırılması Projesi'ni başlatmış, bu proje kapsamında, zikredildiği üzere atış kontrol sistemi başta olmak üzere tankın temel unsurlarının yerli tasarım ürünlerle şekillendirilmiştir. Neticesinde pek çok sahada olduğu gibi, kötü komşu ülkemiz savunma sanayiini ev sahibi yapmıştır.

dernizasyon çalışmalarıyla güncelleyerek günümüz teknolojisi-ne uyumlu hale getirmiştir. Atış kontrol sistemlerimizin, yurt dışı ihraç kalemi olarak satılmasıyla bu alandaki teknolojik üstünlüğümüz dünya ülkeleri tarafından da kabul edilmiştir. Tasarım ve üretim süreçlerinin yerli ve millî olarak yapılması, dünyada farklı konfigürasyonda yer alan tanklara bu sistemin uyumlandırılmasının önünü açmaktadır. ASELSAN başta olmak üzere projede emeği geçen tüm alt yüklenici firmalarımıza teşekkürlerimi sunuyorum."

**KARA KUVVETLERİNİ
DAHA ETKİN VE GÜÇLÜ
KILMANIN SOMUT
ÖRNEĞİ**

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Selçuk Bayraktaroğlu da törende şunları söyledi: "Yapılan çalışmalar neticesinde Türk

Silahlı Kuvvetlerimizin envanterine her geçen gün yeni ürünler dahil oluyor ve ordumuzun imkân ve kabiliyetleri sürekli geliştiriliyor. Kara hareketinin önemli manevra unsurlarından biri olan tanklar ateş, sürat ve zırh gücü ile muharebe sahasının ana silahlarından biri olmaya devam etmektedir. Bu kapsamda elimizdeki mevcut tankların yerli ve milli sistemlerle kavuşturulması taktik sahadaki başarıyı ve muharebe hareketini direkt olarak ilgilendirmektedir.

Bu gerçekten hareketle, Kara Kuvvetlerimizi daha etkin ve daha güçlü kılmak için yürüttüğümüz gayretlerin somut bir sonucu olarak bugün de M60T tanklarına ilave yetenekler kazandırıyoruz. Bu sayede düşmanı daha erken tespit edeceğiz daha hassasiyetle vuracağız ve daha uzaktan imha edeceğiz. Bugün ilk teslimatı gerçekleştirilen tamamen yerli ve milli savunma sanayi ürünü sistemlerin entegre edildiği tankı M60T1 olarak isimlendiriyoruz. Gücümü z e

güç katacak bu tankın envantere girecek olmasından gurur duyuyorum.”

ASELSAN Genel Müdürü Ahmet Akyol, bir tankta kullanılan tüm elektronik sistemleri kendi bünyesinde üreten dünyadaki tek şirket olduklarının altını çizerek şöyle devam etti:

“Hemen her gün, savunma sanayimizin çıktığı seviyeyi kanıtlayan yeni örneklerle şahitlik ediyoruz. Bu modernizasyon projesi ile Türk savunma sanayisinin geldiği seviyeyi gösteren sayısız örneklerle bir yenisini eklemiş olduk.

ASELSAN olarak, bugün tank modernizasyonu denilince dünyada iddialı bir şirket haline geldik. Bunu da dünyanın diğer ucunda, Şili ordusuna ait Leopard sınıfı tankların modernizasyon işini üstlenerek kanıtladık. Modernizasyon projeleri vesilesiyle, bu alt sistemleri diğer zırhlı araçlarımıza yaygınlaştırma fırsatını da bulduk. Şu anda M, T ve Leopard serisi tüm tankların modernizasyonunu en iyi şekilde yürütebilecek durumdayız. Bugün ilk teslimini gerçekleştirdiğimiz bu proje sürecinde ise

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Selçuk Bayraktaroğlu da törende şunları söyledi:
“Yapılan çalışmalar neticesinde Türk Silahlı Kuvvetlerimizin envanterine her geçen gün yeni ürünler dahil oluyor ve ordumuzun imkân ve kabiliyetleri sürekli geliştiriliyor. Kara hareketinin önemli manevra unsurlarından biri olan tanklar ateş, sürat ve zırh gücü ile muharebe sahasının ana silahlarından biri olmaya devam etmektedir.

atış kontrol sistemini de yerleştirmiş olduk. Böylece bir tankı donatabilecek elektroniklerin tamamını yerli ve milli olarak üretebilir hale geldik.”

2024 MODEL M60T

FIRAT-M60T Projesi kapsamında yürütülen modernizasyon faaliyetlerinin devamı niteliğinde başlatılan Tanklara İlave Yetenek Kazandırılması (TİYK) - M60T Projesi ile Ana Muharebe Tanklarının beyni olarak tanımlanan Atış Kontrol Sistemi de ASELSAN tarafından yerleştirilerek modernizasyon süreci son safhaya taşındı. Geline son safhada M60T tanklarının üzerinde yer alan bütün elektronik sistemler milli imkânlar ile üretilebilir hale geldi ve güç grubu dışında dışa bağımlılık ortadan kaldırıldı.

Ana muharebe tanklarının tanksavar tehditlerine ve terör unsurlarına karşı daha etkin korunabilmesi ve mevcut sistemlere ilave yetenekler kazandırılmasına yönelik yürütülen FIRAT-M60T Projesi kapsamında Türk ordusunun envanterindeki tüm M60T tanklarının M60TM konfigürasyonuna modernizasyonu tamamlanmıştı.

FIRAT-M60T Projesi ile m o -

dernize edilen M60 tankları Türkiye'nin sınır dışı operasyonlarında görevlerini başarıyla icra etti.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı ihtiyacı doğrultusunda, tanklarda yer alan yurtdışı menşeli Atış Kontrol Sistemi yerine Milli Atış Kontrol Sistemi VOLKAN-M sisteminin geliştirilmesi Fırat M60T Projesi kapsamında başlanmış olup seri olarak entegre edilmesi kapsamında yeni bir proje olan TİYK-M60T Projesi sözleşmesi 04 Temmuz 2022 tarihinde SSB ile ASELSAN arasında imzalandı.

Proje kapsamında aşağıdaki alt sistemler M60TM tankına entegre edildi:

- 1- VOLKAN-M Atış Kontrol Sistemi
- 2- Tank Komuta Kontrol Muhabere Bilgi Sistemi
- 3- İlave Zırh Koruması
- 4- Mürettebat Koltukları

Tank entegrasyonları dışında Canlı Kule Eğitim Maketi, Masaüstü VOLKAN-M Atış Kontrol Sistemi ile modernize edilecek tanklara teslimat öncesi Fabrika Seviyesi Bakım/Tamir (FASBAT) gerçekleştirilmesi de proje kapsamına dahil edildi. TİYK-M60T Projesi kapsamında M60T tanklarına entegrasyonu gerçekleştirilecek olan sistemlerin tanklara entegrasyonları ve tankların fabrika bakım seviyesi bakım ve tadilat faaliyetleri Kayseri 2'nci Ana Bakım Fabrika Müdürlüğünde yürütülüyor. Proje kapsamında ROKETSAN'dan İlave Zırh Korumaları ve T-Kalıp firmasından mürettebat koltukları tedarik ediliyor. Proje de geline aşamada iki adet modernize edilmiş M60T tankı

Kara Kuvvetleri Komutanlığı envanterine kazandırıldı. Projenin ilerleyen dönemlerinde, ilgili modernizasyon projesinin Kara Kuvvetleri Komutanlığı envanterinde yer alan diğer M60TM tanklarına da yaygınlaştırılması öngörülüyor.

FIRAT-M60T MODERNİZASYONU

Fırat Projesi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin envanterinde bulunan ana muharebe tanklarına ilave yetenekler kazandırılması amacıyla Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı tarafından Mayıs 2017'de başlatıldı. Proje kapsamında M60T tankının modernizasyonu ASELSAN tarafından gerçekleştirildi. Envanterdeki tüm M60T tankları M60TM konfigürasyonuna yükseltildi. Bu modernizasyon ile tanklara eklenen sistemler ve özellikleri şunlar;

Tank Lazer Uyarı Sistemi: TLUS Tanksavar füzeleri zırhlı birlikler için en tehlikeli silah sistemlerinin başında geliyor. Suriye iç savaşında bu füzelerin kullanımı çok ileri bir seviyeye ulaştı ve binlerce hedef tanksavar füzeleri ile vuruldu. Bu füzeler farklı güdüm sistemlerine sahip. Örneğin Suriye'de de çok yoğun kullanılan 9M113 KORNET füzesi, lazer güdüm ile hedefini vurmakta.

İlk olarak Fırat Kalkanı ile başlayan Suriye Harekatlarında tanklarımız, tanksavar füzelerine maruz kaldı. Tanklarımıza yapılan saldırılarda, personel tanksavarın geldiğini anlayamadığı için manevra yapamıyordu ve tanklar bazı atışlarda vuruluyordu. Tankların KORNET gibi lazer güdümlü tanksavar füzeleri tespit edebilmesi için de ilk

SSB Başkanı Görgün, modernize edilen ilk parti tankların teslimat töreni kapsamında gerçekleştirdiği konuşmasında şunları kaydetti: "Geçmiş dönemde yabancı firmalar eliyle yürütülen iyileştirmeler ile konfigürasyonları güncellenen M60 Tanklarının, bakım ve idamesinde yaşanan güçlükler ve ürün, hizmet sağlayan ülkelerin karşımıza çıkardığı sorunlar bizi geliştiren üreten ve özgün olarak çözüm hazırlayan ülke olmaya itmiştir.

olarak envanterdeki tanklardan M 60T'lere Tank Lazer Uyarı Sistemi (TLUS) takıldı. TLUS, dört adet sensör birimi ve bir adet işlemci biriminden meydana geliyor. Tank kulesinin köşe noktalarına yerleştirilmesi sayesinde yanca 360 derece algılama seviyesine ulaşıyor. Yönetici bilgisayara sahip TLUS, hızlı Ethernet (100Mbit) ve RS-422 haberleşme ara yüzlerine sahip. %95'in üzerinde algılama olasılığı olan TLUS, çok kısa sürede tepki vererek tehdit sınıflandırması yapıyor ve tehdidin yanca geliş açısı dahil tüm değerleri operatöre bildiriyor.

Bu sayede tankın kaçış manevrası yapması, sis havanlarını fırlatması ve varsa aktif koruma sistemi kullanması gibi tedbirlerin alınması sağlanıyor. Sistem aynı zamanda bilgileri Tank Atış Kontrol Sistemi'ne, Uzaktan Kumandalı Silah Sistemi'ne ve Tank Komuta Kontrol Bilgi Muharebe Sistemine (TKKMBS) aktarıyor. Bu sayede mürettebat, tank topunu veya Uzaktan kumandalı Silah Sistemini kullanarak tehdit unsuru ateş altına alabiliyor. TKKMBS aracılığıyla da tehdit bilgisi diğer destek unsurlarına aktarılıyor. TLUS, aynı anda birçok tanksavar füzesinin tespitini gerçekleştirebiliyor. Ayrıca sistem sadece lazer işaretlemeyi değil örneğin keşif-gözetleme sistemleri tarafından yapılacak lazer mesafe ölçme işleminin de algılanmasını sağlıyor.

Mayıs 2020'de yayınlanan Aselsan Dergisinin 105. sayısında TLUS'un sahaya pozitif etkisini bizzat tank personelinin anlattığı bölüm: "Zeytin Dalı Harekatı sırasında, A Birliği, B Tepe Bölgesi'ndeki üs bölgesini işgal etmek üzere saat 22:00 sularında

ileri hareketına devam ederken C Birliği de ileri intikaline başlamıştır. İntikal esnasında tankların yakın emniyeti için bir komando kolu görevlendirilmiştir.

İntikalin devamında saat 24:00 civarında C Birliği'ne ait M60TM tankı üzerinde bulunan Tank Laser Uyarı Sistemi (TLUS)'nden "KORNET" tanksavar mühimmatı ikazı alınmış ve tank üzerindeki Sesli Erken Uyarı Sistemi ile gerek tank içindeki personel gerekse de tankın etrafındaki yaya unsurlar ve komando kolları otomatik olarak ikaz edilmiştir.

Gelen ikaz üzerine komando kolu derhal tankın etrafından uzaklaşarak hem kendini emniyete almış hem de tanka manevra alanı yaratmıştır. Tank da süratle manevra yaparak en yakın meskûn mahal içerisine gizlenmiş ve TLUS'tan tehdit yönü bilgisi doğrultusunda SARP ile düşman bölgesini ateş altına almıştır (Not: Tanksavar tehdidin bertaraf edildiği sonraki keşif faaliyetlerinde tespit edilmiştir).

İntikalin devamında intikal grubu paletli ve yaya kolu olmak üzere ikiye bölünmüş ve Tank, komando kolunu sıçramalarla takip ederek olası başka Tanksavar tehditlerinden de korunarak Üs Bölgesi'ne intikalini emniyetli bir şekilde tamamlayarak görevine devam etmiştir.

Operasyonda yaşanan bu durum yeni entegre edilen sistemlerin ne kadar önemli ve hayati olduğunu göstermiştir.

ASELSAN'a gerek yurt içinde gerekse de sınır ötesinde bizlere vermiş olduğu destek ve katkılarından dolayı teşekkürlerimizi sunarız."

YAKIN MESAFE GÖZETLEME SİSTEMİ: YAMGÖZ

Tank personelinin en büyük sorunlarından biri çevresel farkındalıklarının düşük olması. Oluşan dar alan ve adeta kapalı kutu denilebilecek bu araçların içindeki personelin çevreyi izlemesi, etrafta hangi tehditlerin olduğunu görebilmesi oldukça hayati. YAMGÖZ, üç adet termal kamera ve üç adet gündüz kamerasından oluşan bir keşif gözetleme sistemi.

Tank ve paletli araçların kulelerin her bir köşesine bir YAMGÖZ entegre ediliyor ve böylece 360 derece görüş kabiliyetine ulaşıyor. YAMGÖZ'ün hem soğutmasız tipte termal hem de gündüz kamerasına sahip olması sayesinde gece gündüz görüntü alınıyor.

Termal kamera 8-12 µm (LWIR) dalga boyuna sahip. Kamera, dikeyde 30 derece bakış açısına sahip. 3840 x 1064 çözünürlüklü görüntüler elde edebilen gündüz kamerası ise dikeyde aynı termal kamera gibi 30 derece bakış açısı sunuyor.

YAMGÖZ'ün fark yaratan özelliklerinden birisi entegre edildiği araç üzerinde bulunan aktif koruma sistemi ve/veya uzaktan kumandalı silah sistemi ile entegre çalışabilmesi.

"Bu sayede tespit edilen tehditlere, platform üzerinde bulunan savunma ve saldırı sistemleriyle hızlıca karşılık verilebiliyor. Otomatik veya elle kontrast, parlaklık ve odak ayarları yapılabilen sistem, araç üzerine entegre edilebildiği gibi direk üzerine de yerleştirilebiliyor. Böylece sabit tesislerde de kullanılabilir

FIRAT-M60T
Projesi kapsamında yürütülen modernizasyon faaliyetlerinin devamı niteliğinde başlatılan Tanklara İlave Yetenek Kazandırılması (TİYK) - M60T Projesi ile Ana Muhabere Tanklarının beyni olarak tanımlanan Atış Kontrol Sistemi de ASELSAN tarafından yerleştirilerek modernizasyon süreci son safhaya taşındı. Geline safhada M60T tanklarının üzerinde yer alan bütün elektronik sistemler milli imkânlar ile üretilebilir hale geldi ve güç grubu dışında dışa bağımlılık ortadan kaldırıldı.

TANK SÜRÜCÜ GÖRÜŞ SİSTEMİ: TSGS

Fırat modernizasyonu ile tanklara entegre edilen sistemlerden biri de Tank Sürücü Görüş Sistemi (TSGS). TSGS, tank sürücülerine gece-gündüz üstün görüş kabiliyeti ve sürüş kolaylığı sunulması amacıyla geliştirildi. Sabit odaklı soğutmasız termal ve gündüz kameralardan oluşan kompakt yapıdaki TSGS, sürücüye üst seviye görüş sunuyor.

Sistemde bulunan termal kamera soğutmasız tipte. Bu kamera, 8 - 12 µm bandında çalışıyor ve 640x480 piksel görüntü çekebiliyor. Termal kameranın görüş açısı yatayda 40, dikeyde 30 derece. Termal kamera, gece koşullarında fark edilmeden sürüş kabiliyeti kazandırması sebebiyle oldukça kritik. Hem termal hem de gündüz kamerası iki kata kadar dijital optik büyütme yapabiliyor. TSGS ayrıca, opsiyonel olarak sistem içinde bulunan GPS modülü sayesinde, tam karartma durumunda, sürücünün aracın hızını ekranından görebilmesine de olanak sağlayabilmekte. Haberleşme arayüzü de bulunan sistem bu sayede çeşitli araçlara kolaylıkla adapte edilebiliyor.

AKTİF KORUMA SİSTEMİ: PULAT

Fırat modernizasyonunda belli sayıdaki M60T tankına PULAT Aktif Koruma Sistemi de takıldı. PULAT, entegre edildiği tanka doğru fırlatılan ATGM'leri fiziksel imha ile durduran bir Aktif Koruma Sistemi. Sistem; sahip olduğu radar ile fırlatılan tanksavarı tespit edip onun tanka geliş süresini hesaplayarak en uygun zaman ve mesafede tank-

savarı imha ediyor. Her bir tanka 6 adet fırlatıcı modülü entegre ediliyor ve bir veya birden fazla tehdide aynı anda angaje olunabiliyor. ASELSAN tarafından paylaşılan bilgiye göre PULAT 360 derece koruma sağlayabiliyor.

UZAKTAN KUMANDALI SİLAH SİSTEMİ: SARP

Modernizasyon ile tankların üzerine yerleştirilen SARP; asimetrik hedeflere, etki edebileceği tüm kara hedeflerine ve kısıtlı ölçüde hava hedeflerine karşı kullanılıyor. SARP, 7.62 ile 12.7 mm çapındaki makineli tüfeklerle, 40 mm bomba atar ve anti tank füzeleriyle donatılabilir. SARP, 7.62mm makineli tüfek ile 1000 mermi, 127mm ile 400 mermi, 40mm silah ile donatıldığında 96 mermi taşıyabiliyor. Rakamlar SARP'ın modellerine göre değişim opsiyonuna sahip. Gerçek zamanlı işletim sistemine sahip SARP, otomatik hedef takibi, balistik hesaplama ve bilgisayar tabanlı atış kontrol fonksiyonlarına sahip. Eğer kullanıcı isterse manuel hedef takibi de yapılabilir.

Araca monteli SARP, yüksek stabilizasyonu sayesinde sabit veya hareket halinde sabit veya hareket halindeki hedeflere angaje olabiliyor. Sağa ve sola saniyede 60 derece hızla dönebilen ve -30 ile 60 derece arası yükselme açıları bulunan SARP, bu hareketleri yine ASELSAN üretimi olan HERKÜL-04D servo motoru ile sağlıyor. SARP'ın gözü yine ASELSAN üretimi ATS-70/71 elektro optik. ATS-70/71, yüksek performanslı hem termal hem gündüz kamerasına sahip. Bu kameralarda sürekli optik büyütme özelliği de mevcut.

ATS-70/71 yüksek performanslı lazerle mesafe ölçme yeteneği, geliştirilmiş görüntü işleme algoritması gibi özellikleriyle ATS ailesinin en kabiliyetli üyelerinden. SARP bu sayede kara ve hava hedeflerinin hedeflerinin tespit, teşhis ve sınıflandırmasını yapıyor.

TELESKOPIK PERİSKOP SİSTEMİ: TEPEP

Fırat modernizasyonunda tankların belirli bir kısmına Teleskopik Periskop Sistemi (TEPEP) de entegre edildi. TEPEP, sütre arkasında konuşlanan tankın içerisinde uzun mesafeli gözetleme imkanı sunan yükseltilebilir gözetleme sistemi. Bu sayede tanklar, düşman unsurlarınca görülmeden hedef tespiti edebilmekte (see-before-seen) ve herhangi bir tehdide maruz kalmadan hedefin imhası gerçekleştirilebilmektedir.

Sistemin sahip olduğu hareket tespiti, hedef takibi, sektörel tarama, diğer sistemler (Lazer Uyarı Sistemi, Uzaktan Kumandalı Silah Sistemi vb.) ile entegre çalışma, hedef koordinatlarının tespiti ve video/görüntü kaydı gibi yetenekler, tankların farkındalığını en üst seviyeye çıkarmakta.

Fırat modernizasyonu ile tanklara ayrıca, sesli uyarı sistemi, iklimlendirme ve sistemi ve yardımcı güç üniteleri gibi unsurlarda eklendi. Fırat ile başlayan tank modernizasyonları ile en modern M60 tankları TSK envanterine kazandırılmış oldu. Devam eden TİYK-Leopard 2A4 ve ALTAY projelerinin de nihayete ermesiyle TSK'nın tank envanteri büyük bir sıçrama yaşayacak.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı ihtiyacı doğrultusunda, tanklarda yer alan yurtdışı menşeli Atış Kontrol Sistemi yerine Milli Atış Kontrol Sistemi VOLKAN-M sisteminin geliştirilmesi Fırat M60T Projesi kapsamında başlamış olup seri olarak entegre edilmesi kapsamında yeni bir proje olan TİYK-M60T Projesi sözleşmesi 04 Temmuz 2022 tarihinde SSB ile ASELSAN arasında imzalandı.

DENİZDEN KARAYA ZAHERİN TAŞIYICILARI

Muhammed Ali MECDİYELİ
Savunma Araştırmacısı

GÜNÜMÜZ SAVAŞLARINA BAKARSAK DENİZE SAHİP BİR ÜLKENİN AMFİBİ KABİLİYETİNİN HEM SAVUNMA HEM DE HÜCUMDA NE KADAR ÖNEMLİ OLDUĞU AŞIKARDIR. AMFİBİ HAREKÂT VEYA DAHA YAYGIN İSMİYLE KIYIYA ASKER ÇIKARMA HER DEVİRDE ÜSTÜNE DÜŞÜNÜLMÜŞ BİR MEVZU OLUP BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA İNGİLİZLERİN ÇANAKKALE SAVAŞI'NDA KONUYU MODERN METOTLARLA ELE ALMAYA ÇALIŞTIĞI BİR KONUDUR.

Denizden çıkartma yapmanın zor oluş şekli hem deniz harbinin hem kara harbinin keşişiminden oluşmasıdır. Türkiye'nin bu konuda özel eğittiği ve donattığı askeri birimiyse, Amfibi Görev Grup Komutanlığı'dır.

Amfibi Görev Grup Komutanlığı, Amfibi Deniz Piyade Tugayı ve Amfibi Gemiler Komutanlığının oluşmaktadır.

5 Eylül 1966 yılında kurulan Çıkartma Birlikleri Komutanlığı ve 1. Amfibi Deniz Piyade Taburu Gölcük'te kurulmuştur. 1973 yılında Komutanlık Mersin'e taşınmıştır ve 1976'da Komutanlık filo seviyesine yükseltilmiştir.

En son olarak 2011 yılının ağustos ayında şimdiki ismi olan, Amfibi Görev Grup Komutanlığı ismini alarak Foça'ya taşınmıştır. Komutanlığa bağlı birlikler hem iç hem dış tehditlere karşı, sivilere tahliye ve insani yardım sağlama, barışı sağlamak adına birçok ülkede görev almışlardır ve alacaklardır. Ko-

5 Eylül 1966
yılında kurulan
Çıkartma
Birlikleri
Komutanlığı ve
1. Amfibi Deniz
Piyade Taburu Gölcük'te
kurulmuştur.
1973 yılında
Komutanlık
Mersin'e taşınmıştır
ve 1976'da
Komutanlık filo
seviyesine
yükseltilmiştir

mutanlık diğer filolardaki gemilerle planlanarak savaşa hazır bir grup oluşturmaktadır. Ayrıca Akdeniz'deki korsanlığa karşı Komutanlığın taarruz timleri görevli askeri gemilerde bulunmaktadır.

Komutanlığın sahip olduğu çeşitli askeri mühendislik araçları, taşıyıcılar, zırhlılar bulunmaktadır. Örneğin FNSS üretimi olan Zırhlı Amfibi Deniz Hücum Aracı'nın (ZAHA) 2023'te teslim alınmaya başlanması amfibi yeteneklerin gelişiminde önemli bir çarpan etkisi yaratmıştır. Yazımızda sadece envantere yer alan büyük çaplı çıkarma gemilerini ele alacağız. Komutanlığın bünyesinde başta TCG Anadolu olmak üzere büyük

çaplı 6 gemi bulunmaktadır. TCG Sarucabey (NL-123) ve TCG Karamürsel (NL-124), Bey sınıfı olup 1985 ve 1986'da hizmete alınmışlardır. Tam yüklü olarak 2600 ton deplasman sahip gemiler 92 metre uzunluğundadır. Gemiler 11 tank ve 600 piyadeyi taşımaktadır. 95 kişilik mürettebatı ile iki tane LCVP çıkarma aracı bulundurmaktadır. Gemide 2 adet 40 mm top ve iki adet 20 mm ikiz toplar bulunmaktadır. Gemiler ek kabiliyet olarak 120 mayını denizle buluşturabilmektedir. En eski tank çıkarma gemileri oldukları için yerlerini Bayraktar sınıfı tank çıkarma gemilerine bırakmaları öngörülmektedir.

BAYRAKTAR SINIFI TANK ÇIKARMA GEMİLERİ

Anadolu Shipyard tarafından üretilen ve üretim amacı Deniz Kuvvetleri Komutanlığının

modern tank çıkartma gemisi ihtiyacını karşılamak olan Bayraktar sınıfı gemiler, bu sınıftaki en büyük platform özelliğine sahiptir. Gemiler tamamen yerli ve milli imkanlarla üretilmiştir. TCG Bayraktar (L-402), 2015'te, Bayraktar'ın ikizi olan TCG Sancaktar'da 2016 yılında denize indirilmiştir.

Bayraktar sınıfı gemileri ön plana çıkartan birçok kabiliyetleri vardır. Öncelikle 1200 ton taşıyan bu gemiler, tam yükü 7432 ton deplasmana sahiptirler. Gemilerde 8 adet LCVP bulunmaktadır. Gemilerde tam teşekküllü hastane, kış ve baş ağır yük rampası bulunmaktadır. Gemilerde bulunan ordunun en gelişkin KBRN sistemi yani biyolojik ve kimyasal tehditlere karşı olan sistem bulunmaktadır. Geminin hem açık hem de kapalı güvertesi bulunmaktadır. Ayrıca Türk Deniz Kuvvetleri envanterindeki

En son olarak 2011 yılının ağustos ayında şimdiki ismi olan, Amfibi Görev Grup Komutanlığı ismini alarak Foça'ya taşınmıştır. Komutanlığa bağlı birlikler hem iç hem dış tehditlere karşı, sivilleri tahliye ve insani yardım sağlama, barışı sağlamak adına birçok ülkede görev almışlardır ve alacaklardır.

en büyük ve en yüksek kapasiteli helikopter pistlerinden biri bu gemilerde yer almaktadır. Mevcut pist 36x20 metre boyutlara sahiptir ve 15 tonluk helikopterlerin iniş-kalkışına izin vermektedir. Yüksüz bir CH-47F Chinook ağır nakliye helikopteri piste inebilmektedir. Geminin bir gelişkin özelliği ise hem mayın dökebilmesi hem de toplayabilmesidir. Gemiler iki metre derindeki sulardan kapak açarak birlikleri kıyıya ulaştırmaktadır. Bayraktar sınıfı 138.7metre boyunda olduğu için bir kolay hedef düşüncesine sebep verse de yoğun bir ateş desteği verme kabiliyetine sahiptir. 27 zırhlı amfibi hücum aracı veya 18 tank taşıyan gemi 400 piyadeyi de kıyıya taşıyabilmektedir. Gemi kıyıya vardıktan sonra sahip olduğu silahlarla ateş açabilmektedir. 2 adet 40 mm Oto Melara top, 2 adet 20 mm

Mk-15 Phalanx Blok 1B Baseline 2 CIWS Yakın Hava Savunma Sistemi ve 2 adet ASELSAN 12.7 mm Stamp Top Sistemine sahip gemi sınıfında güçlü bir ateş kabiliyetine sahiptir.

TCG OSMANGAZI

TCG OsmanGazi (NL- 125) gemisi Bey sınıfı gemilerden büyük, Bayraktar sınıfından küçüktür. 1994'de göreve başlayan gemi, 3773 ton deplasmanı ile 105 metre boyundadır. 114 personel ile idame ettirilen gemi 900 piyade taşıyabilmektedir. 4 adet LCVP taşıyan gemi kuvvet aktarımında önemlidir. 10 ton sınıfındaki helikopterler için pisti olan gemi, 15 tank taşıyabilmektedir.

Gemi 2011 yılında modernize edilerek sahip olduğu silahlar değiştirilmiştir. Geminin ön kısmında bulunan iki adet çift namlulu yavaş ve oldukça demode Bofors top, 2 adet çift namlulu 35 mm Oerlikon top ile değiştirilmiştir. Geminin arka kısmında bulunan 35 mm çift namlulu Oerlikon topu sökülerek yerine Mk-15 Phalanx CIWS entegre edilmiştir. Oerlikon ve Phalanx

yenilemeleri ile gemi modern hava savunma yeteneğine kavuşmuştur. Modernizasyonda gemiye SLQ-32 elektronik harp sistemi entegre edilmiştir. Böylece OsmanGazi, Türk Deniz Kuvvetlerinde elektronik harp sistemi entegre edilen ilk amfibi gemi olmuştur.

TCG ANADOLU

TCG Anadolu, ordunun komutanlığa aldığı son gemidir. Gemi diğerlerinden farklı bir sınıfta olup görev tanımının sonucu olarak LHD yani havuzlu/ helikopterli çıkarma gemisi sınıfındadır. Havuzlu çıkarma gemisinin hayalini uzun yıllardır kuran deniz kuvvetleri, bu konuda 2015 yılında yapılan anlaşma ile istlerine ulaşmaya dönük sürece başlamıştır.

Gemi tasarlanırken birçok tasarım aşamasından geçmiş ve 2010 yılında İspanya'nın hizmete aldığı Juan Carlos çok maksatlı çıkartma gemisi baz alınarak ortaya çıkmıştır. Gemi şu anda donanmamızın sancak gemisi olarak da ön plana çıkmaktadır. Geminin projesinden önce Deniz Kuvvetlerinden bir

Komutanlığın sahip olduğu çeşitli askeri mühendislik araçları, taşıyıcılar, zırhlılar bulunmaktadır. Örneğin FNSS üretimi olan Zırhlı Amfibi Deniz Hücum Aracı'nın (ZAHA) 2023'te teslim alınmaya başlanması amfibi yeteneklerin gelişiminde önemli bir çarpan etkisi yaratmıştır. Yazımızda sadece envanterde yer alan büyük çaplı çıkarma gemilerini ele alacağız.

subay Jaun Carlos'ta görev alarak gemi hakkında rapor hazırlamıştır. Proje başlangıçtan beri Donanmanın istlerine göre tasarlanmış ve şekillenmiştir.

Gemide yerlilik oranı yaklaşık olarak %70'tir. Geminin muharebe sistemleri başta ASELSAN ve HAVELSAN olma üzere pek çok yerli firma tarafından geliştirilmiştir. Örneğin gemi ni uçuş güvertesinin kaymaz kaplaması HeliPLAT, DURATEK ve Sedef Tersanesi iş birliği ile yapılmıştır. Güvertede kullanılan primer, kaymaz kaplama ve markalama boyası HeliPLAT danışmanlığında DURATEK A.Ş tarafından yerli olarak üretilmiştir. HAVELSAN'ın ağ merkezli harp yetenekli ADVENT Savaş Yönetim Sistemi, ASELSAN ürünü Denizgözü Ahtapot Elektro Optik Dayektör, ARES-2N(V)2 Elektronik Destek Sistemi, AREAS-2N Elektronik Taarruz Sistemi, Piri Kızılötesi Arama ve Takip Sistemi, iki seyir radarı, bir Hava Aracı Tespit ve Kontrol Radarı, bir Hassas Yaklaşma Radarı, iki Elektro-Optik Arama Sistemi, KALKAN Chaff/Kızılö-

tesi (IR) Dekoy Atım/Kontrol Sistemi, Hızır Torpido Karıştırma ve Aldatma Sistemi, Armelsan Savunma ürünü ARAS-2023 Dalgıç Tespit Sonarı ve dahi birçok yerli sistem, yazılım ve ekipman TCG Anadolu'da kullanılmıştır. TCG Anadolu'da en az 30 yataklı tam teşekküllü, 2 adet ameliyathane, yanık tedavi, basınç odası, diş tedavi ve yoğun bakım ünitelerine sahip bir hastane bulunmaktadır. Sahip olduğu pist sayesinde de nakliyelerin koordine edilmesi görevini de üstlenmektedir. Gemi 40 yıllık hizmet ömrüne sahip olup 30 gün boyunca ikmalsiz seyir halinde olabilmektedir. Gemiye 371 personel idame ettirmektedir. Mevcut personel üstüne, 50 sağlık personeli, 550-700 amfibi piyade ve 50 havacı personel bulunabilmektedir.

231 metre boyunda tam yük ile 27 bin 436 ton deplasmana sahip gemi donanmanın en büyük gemisidir. 202 metrelik piste sahip gemi için F35B model uçak düşünüldüyse de projede gelişen olaylar bu durumu rafa kaldırmıştır. Mevcut haliyle gemiden kısa iniş kalkış yapabilen uçaklar kullanılması gerekmektedir. F35 haricindeki bu özelliğe sahip uçakların yaş

ve üretim hattı problemleri olduğundan söz konusu dahi olmamışlardır. Mevcut envantere olan Anka, Aksungur, Akıncı, F4 ve F16 dahil bu gemide kullanılamazdır. TUSAŞ üretimi Hürjet ileri jet eğitim ve yakın hava desteği uçağının da Anadolu'dan kalkabileceği açıklanmıştır. TUSAŞ Anka-III'ün TCG Anadolu'da konuşlanması için herhangi bir olumlu ya da olumsuz söylem yoktur. Hürkuş Test Pilotu Murat Özpala, Hürkuş'un TCG Anadolu'da kullanılmasıyla ilgili olarak "ihtiyaç olması halinde gerekli adaptasyonun yapılabileceğini, iniş için herhangi bir ek araca ihtiyaç yokken, kalkışta ek güce ihtiyaç olduğu" belirtmiştir. Gemide halihazırda S-70B Seahawk ASW/ASUW ve AH-1W Super Cobra taarruz helikopterleri görev yapmaktadır. EK olarak T-929 yani ATAK-II için bir deniz modelinin geliştirilmesiyle gemide konuşlandırılması mümkün olacaktır.

TCG Anadolu'nun hava gücünü önümüzdeki dönemde halihazırda uçuş testleri yoğun bir şekilde devam eden Bayraktar TB3 SİHA ve Bayraktar KIZILELMA İnsansız Savaş Uçağı oluşturacaktır. 900 metre karelik hangarına bayraktar TB3, KIZILELMA,

**Bayraktar sınıfı
138.7metre bo-
yunda olduğu için
bir kolay hedef
düşüncesine sebep
verse de yoğun bir
ateş desteği verme
kabiliyetine sahip-
tir. 27 zırhlı amfibi
hücum aracı veya
18 tank taşıyan
gemi 400 piyadeyi
de kıyıya taşıya-
bilmektedir. 2 adet
40 mm Oto Melara
top, 2 adet 20 mm
Mk-15 Phalanx Blok
1B Baseline 2 CIWS
Yakın Hava Savun-
ma Sistemi ve 2
adet ASELSAN 12.7
mm Stamp Top Sis-
temine sahip gemi
sınıfında güçlü bir
ateş kabiliyetine
sahiptir.**

S-70B ve AH-1W sığmaktadır. TCG Anadolu 30+ adet SİHA, 4 adet saldırı helikopteri, 8 adet orta yük nakliye helikopteri ve iki adet genel maksat helikopteri bulundurabilmektedir. Havuzun alanı 1410 metre kare olup, 4 adet mekanize çıkarma gemisi, 4 adet piyade çıkartma gemisi taşımaktadır. Sahip olduğu araç garajı, 13 tank, 27 ZAHA, 6 adet zırhlı personel taşıyıcı ve 33 çeşitli araç ve 15 römork sığabilecek durumdadır. Hafif kargo garajı 1880 metre kare olup çeşitli görevlerde önemli avantaj sağlamaktadır. Bu kadar kapsamlı bir geminin kendini savunmak içinde kapsamlı sistemlere bağlı silahları mevcuttur.

Geminin öz savunması 2 adet 20 mm Phalanx alçak irtifa savunma sistemi ve 5 adet Aselsan STOP tarafından sağlanmaktadır. Bunu belirtmek isterim ki TCG Anadolu gibi gemiler tek sefere çıkmazlar, yanlarında denizaltı ve korvetler başta olmak üzere bir gemi grubuna sahiplerdir. Bu grup hazırlanırken Anadolu'nun düşmanın ilk hedefi olacağı göz önünde tutulmaktadır. Ve grubun daimî görevi TCG Anadolu'yu çeşitli tehditlerden savunmak ve TCG Anadolu ile koordineli çalışmaktır.

SİLAHLI İNSANSIZ DENİZ ARACI SANCAR

PARS IV

Can ÇALKUÇ
Savunma Araştırmacısı

C-130 VE DAHA BÜYÜK NAKLİYE UÇAKLARIYLA TAŞINABİLEN, SÜRÜCÜ VE KOMUTAN DAHİL TOPLAMDA 12 ADET PERSONEL TAŞIYABİLEN ARMA 8X8; MOTOR OLARAK 720 BG GÜÇ ÜRETEBİLEN TURBO ŞARJLI DİZEL MOTOR, TRANSMİSYON OLARAK DA OTOMATİK TRANSMİSYON KULLANMAKTADIR. ÇİFT HIZLI VE KİLİTLİ TRANSFER KUTUSU BULUNDURAN ARAÇTA KİLİTLİ DİFERANSİYELLER VE PORYALARDA CER DİŞLİ SİSTEMİ BULUNMAKTADIR.

OTOKAR, 1990'lar-
dan beri çeşitli
4x4, 6x6 ve 8x8
zırhlı araçlar üre-
ten bir Türk savunma sanayii şir-
ketidir. 4x4 olarak Akrep, Cobra,
Cobra-II, Kaya, Ural üreten OTO-
KAR, 6x6 ve 8x8 sistem olarak
da ARMA'yı üretmektedir. Zorlu
arazi ve iklim koşullarında görev
yapması için geliştirilmiş bir sis-
tem olan ARMA; Zırhlı Personel
Taşıyıcı, Zırhlı Muharebe Aracı,
Havan Aracı, Alçak ve Orta İrtifa
Savunma Aracı, İstihkam Aracı,
Zırhlı Kurtarıcı ve Komuta kont-
rol aracı olarak görev yapabilen
bir 8x8 TTZA'dır.

Zırhlı monokok gövde yapısı sa-
yesinde balistik ve mayın koru-
masına sahip olan ARMA 8x8'in
azami araç ağırlığı 40 tona kadar
çıkılmaktadır. 8 metre uzunluğa,
3 metre genişliğe ve 2,46 met-
re yüksekliğe sahip olan ARMA

8x8'in karınlaltı yüksekliği ise
4,5 metredir. C-130 ve daha bü-
yük nakliye uçaklarıyla taşına-
bilen, sürücü ve komutan dahil
toplamda 12 adet personel ta-
şıyabilen ARMA 8x8; motor ola-
rak 720 bg güç üretebilen turbo
şarjlı dizel motor, transmisyon
olarak da otomatik transmisyon
kullanmaktadır. Çift hızlı ve ki-
litli transfer kutusu bulunduran
araçta kilitli diferansiyeller ve
poryalarda cer dişli sistemi bu-
lunmaktadır.

Süspansiyon olarak çift salın-
cıklı tam bağımsız hidro-pnö-
matik süspansiyon ya da teles-
kopik tip titreşim sönümleyici ve
helisel yaylı, tam bağımsız süs-
pansiyon kullanan ARMA; her
poyrada diskli pnömatik servis
frenine ve çift devreli ABS pnö-
matik bağımsız park fren siste-
mine sahiptir. Hidrolik takviyeli,
1. ve 2. Akstan yönlendirilebilir

●●
ARMA
Zırhlı
Personel
Taşıyıcı,
Zırhlı
Muharebe
Aracı,
Havan Aracı, Alçak
ve Orta İrtifa Sa-
vunma Aracı,
İstihkam Aracı,
Zırhlı Kurtarıcı
ve Komuta kontrol
aracı olarak
görev yapabilen
bir 8x8 TTZA'dır.

direksiyon sistemi veya opsiyo-
nel olarak tüm akslardan yön-
lendirilebilir direksiyon sistemi
ARMA 8x8'in direksiyon siste-
midir. Aynı zamanda amfibik
görevleri de icra edebilen ARMA
8x8; soğuk iklim kiti, kendini
kurtarma vinci, KBRN (Kimya-
sal Biyolojik Radyolojik Nükle-
er) filtrasyon sistemi, otomatik
yangın söndürme ve infilak bas-
tırma sistemi, atış mazgalları ve
gözetleme camları, telsiz ve iç
konuşma sistemleri gibi birçok
sistemi bünyesinde bulundur-
maktadır.

Bunlara ek olarak sis havanı,
yardımcı güç grubu, 360 dere-
ce farkındalık sistemi, komutan
görüntüleme paneli, GPS/INS,
rampa kapı ve son olarak bari-
kat kırıcı ARMA 8x8'in bünyesi-
nde bulundurduğu özelliklerdir.
Amfibik görev sırasında asgari
9 km/saat hızla görev yapan

ALTUĞ

ARMA 1,8 metre yükseklikteki sulardan geçebilmektedir. Yan eğimi %30, dik eğimi %60 olan arazilerde dahi görev yapabilen araç, 2 metre derinliğindeki hendekleri geçebilmektedir. Yaklaşma ve uzaklaşma açısı 45 derece olan ve en fazla 100 km/saat hızlara çıkabilen aracın maksimum menziliyse 700 km'dir. ARMA 8x8, bahsedilen rollerine uygun çeşitli silah sistemlerine sahiptir.

7,62 mm, 25 mm, 30 mm, 105 mm ve 120 mm kalibredeki silah sistemlerini taşıyabilen ARMA 8x8, TSK envanterine ASELSAN tarafından yürütülen YENER Modern Mayın Tespit Sistemi projesi ile 2023 Aralık ayında girmiştir. TSK dışında ARMA 8x8'den üretilmiş olan Rabdan 8x8, Birleşik Arap Emirlikleri tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Buna ek olarak Kaza-

kistan uzun süredir ARMA 8x8'i ASELSAN üretimi NEFER kulesi ve Rus üretimi 2k23 kulesiyle test etmektedir. 2023 Temmuz ayında Kazakistan'ın 834 adet ARMA 8x8 siparişi vereceği iddia edilmiştir.

ARMA-II

ARMA-II 8x8 Taktik Tekerlekli Zırhlı Araç, Otokar Genel Müdürü Serdar Görgüç'ün beyanına göre 10 yılı aşkın süredir ARMA serisi zırhlı araçların geliştirilmesi ve üretiminden elde edilen tecrübelerle ortaya çıkan bir projedir. Daha yüksek korumaya sahip olan ARMA II, %40 yan ve %70 dik eğimi tırmanma becerisiyle, 2,1 metre hendekleri aşabilmesiyle ARMA'dan daha iyi arazi performansına sahiptir. ARMA 8x8 gibi pek çok görev icra edilebilen ARMA II; 8,5 metre uzunluğa, 3,4 metre genişliğe ve 2,5 metre yüksekliğe sahip

**FNSS,
Taktik**

**Tekerlekli
Zırhlı Araç**

ailesi olarak

**PARS ailesini
geliştirmekte ve
üretmektedir.**

**4x4, 6x6 ve 8x8
sınıfı olarak**

**kullanıcıya
sunulan**

**PARS ailesinin
ilk 8x8 üyesi**

**PARS III
8x8'dir.**

olarak ARMA 8x8'den daha büyük bir araç özelliğini taşımanın yanında biri yerli olmak üzere iki farklı motor seçeneğiyle müşteriye sunulmaktadır. ARMA II'in yerli motor seçeneğine sahip olması, yerli güç sistemlerinin geliştirilmesine ve üretilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

FNSS PARS III 8x8

1990 yılında başlayan ZMA-15 projesinden zırhlı araç üretimi yapan FNSS, Taktik Tekerlekli Zırhlı Araç ailesi olarak PARS ailesini geliştirmekte ve üretmektedir. 4x4, 6x6 ve 8x8 sınıfı olarak kullanıcıya sunulan PARS ailesinin ilk 8x8 üyesi PARS III 8x8'dir. En fazla 40 ton ağırlığında olabilen PARS III, 9+3 mürettebat kapasitesine sahiptir. 8 metre uzunluk, 3 metre genişlik ve 2,4 metre yüksekliği bulunan PARS III; A400M, C-17, C-5 gibi

nakliye uçaklarıyla taşınabilmektedir. Tam otomatik ya da 7 ileri 1 geri transmisyon sistemine sahip olan araç, en fazla 100 km/saat hıza çıkabilmektedir. 800 km'ye kadar operasyon yapabilen PARS III 8x8; %30 yan, %60 dik eğime sahip arazilerde görev yapabilmektedir. 40 derece uzaklaşma, 50 derece yakınlaşma açısına sahip olan PARS III 8x8, 0,7 metre uzunluğundaki dik engelleri aşmanın yanında 2 metrelik hendekleri de aşabilmektedir. Çift salıncaklı, yükseklik ayarlanabilir, bağımsız ve hidropnömatik fren sistemlerine sahip olan aracın 4 adet aksı bulunmaktadır.

STANAG 4569 balistik ve mayın koruması bulunan PARS III 8x8'in 8 adet havanı; standart KBRN koruma sistemi, otomatik yangın söndürme sistemi, iklimlendirme sistemi bulunmaktadır.

dir. ARMA'dan farklı olarak iki kişilik bir sürücü kabineine sahip olan aracın ZMA versiyonu 25 mm insanlı ya da uzaktan kumandalı FNSS üretimi SABER 25 kuleye sahiptir.

PARS III 8x8'in ZPT versiyonundaysa FNSS üretimi 12,7 SANCAR UKKS bulunmaktadır. 8 adet personel taşıyabilen Komuta Kontrol Aracında da 12,7 SANCAR UKKS bulunmakla beraber aracın ambulans versiyonunda herhangi bir silah sistemi bulunmamaktadır. TSK PARS III 8x8 kullanmazken Umman PARS III 8x8, Malezya da onun temel alındığı AV-8 TTZA serisi araçları kullanmaktadır.

PARS IV 8x8

PARS IV 8x8, IDEF 2021 fuarında Yeni Nesil Tekerlekli Zırhlı Araç olarak tanıtılmıştır. Yeni nesil korumaya sahip olan PARS

**STANAG
4569 balistik
ve mayın
koruması bulunan
PARS III 8x8'in
8 adet havanı;
standart
KBRN koruma
sistemi,
otomatik
yangın söndürme
sistemi,
iklimlendirme
sistemi
bulunmaktadır.”**

IV, günümüzdeki hibrit savaş koşulları göz önünde tutularak tasarlanmıştır. Ağırlığı 35 ton, güç-ağırlık oranı 19 Bg/ton olan aracın taşıma kapasitesi PARS III'te olduğu gibi 9+3 personeldir. 8,4 metre uzunluğa, 3,1 metre genişliğe, 2,5 metre yüksekliğe sahip olan PARS IV, boyut olarak PARS III'ten daha büyüktür.

PARS III gibi dizel motor kullanan PARS IV, tam otomatik transmisyonun yanında PARS III'ten farklı olarak 6 hızlı ileri 1 hızlı geri transmisyona sahiptir. PARS III gibi %30 yan, %60 dik eğime sahip arazilerde görev yapabilen PARS IV'ün yaklaşma ve uzaklaşma açıları 35 derecedir. 0,7 metre dik engelleri ve 2,4 metre hendekleri aşabilen PARS IV, 2,1 metre derinliğindeki surlardan basarak geçerek PARS III'e göre daha iyi performans

ASELSAN YENER Mayın Tespit Sistemi entegreli ARMA 8X8.

göstermektedir. STANAG 4569 Balistik ve Mayın korumaya ek olarak STANAG 4569 EYP korumaya da sahip olan PARS IV, PARS III'ten farklı olarak 12 adet sis havanına, standart Atış Yeri Tespit Sistemine ve opsiyonel olarak Lazer Uyarı Sistemine sahiptir.

PARS III gibi farklı tip ve menşeyden insanlı ya da uzaktan kumandalı silah sistemlerinin entegre edilebildiği PARS IV 8x8, FNSS üretimi TEBER 35 UKKS kullanabilmektedir. Hibrit tahrik sistemlerini de destekleyebileceği belirtilen PARS IV, TSK tarafından kullanılmamaktadır.

PARS İZCİ 8x8

PARS İZCİ 8x8; düşük ve yoğunluklu muharebe alanlarında kullanılmak üzere tasarlanmış, kullanıcıya stratejik üstünlük sağlayan bir araçtır. PARS İZCİ

8x8, FNSS'in ürettiği diğer 8x8 araçlarda bulunan tüm akslardan yönlendirilebilir direksiyon sistemi sayesinde yüksek manevra ve hareket kabiliyetine sahiptir. 9 metre uzunluk, 3 metre genişlik, 2,5 metre yükseklik ve 20 Bg/Ton güç-ağırlık oranıyla PARS ailesinin en büyük ve ağır üyesi olan İZCİ 8x8; A400M, IL-76 ve AN-124 ile taşınabilmektedir.

Diğer modeller gibi dizel motora sahip olan İZCİ 8x8, tam otomatik ya da 6 ileri 1 geri transmisyon kullanmaktadır. En fazla 100 km/saat hıza ulaşan ve 800 km operasyonel menzili olan İZCİ 8x8, PARS III, PARS IV gibi %30 yan ve %60 dik eğimli yollarda görev yapabilmektedir. Yaklaşma açısı 42, uzaklaşma açısı 35 derece olan araç 0,7 metrelik dik engelleri, 2 metrelik hendekleri aşabilmenin ya-

PARS III
gibi farklı
tip ve
menşeyden
insanlı ya da uzak-
tan
kumandalı
silah
sistemlerinin
entegre
edilebildiği PARS IV
8x8, FNSS
üretimi
TEBER 35
UKKS
kullanabilmektedir.

nında 1,7 metre derinliğindeki sulardan geçebilmektedir. Diğer modeller gibi çift salıncaklı, yükseklik ayarlanabilir, bağımsız ve hidropnömatik süspansiyon sistemine sahip olan İZCİ 8x8, PARS IV gibi STANAG 4569 Balistik, Mayın ve EYP korumaya sahiptir.

Uzaktan kumandalı ya da insanlı birçok silah sisteminin entegre edilebileceği PARS İZCİ 8x8'de FNSS üretimi SABER 25 UKSS mevcuttur. Bütün PARS ailesi gibi pek çok yerli alt sistemi bünyesinde barındıran PARS İZCİ 8x8, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 8x8 TTZA ihtiyacını karşılamak için geliştirilmiştir. IDEF'19'da SSB ve FNSS arasında imzalanan ÖMTTZA (Özel Maksatlı Taktik Tekerlekli Zırhlı Araç) sözleşmesi kapsamında 45 adedi 8x8 Sensör Keşif Aracı ve 5 adedi 8x8 KBRN Aracı

PARS III

olmak üzere toplamda 95 adet 6x6 ve 8x8 PARS TTZA üretilmektedir.

PARS ALPHA 8x8

PARS ALPHA 8x8, FNSS'in geliştirdiği son PARS ailesi üyesidir. 4-8 Şubat 2024 tarihinde Suudi Arabistan'da düzenlenen 2024 World Defense Show uluslararası savunma sanayii fuarında lansmanı gerçekleştirilen 5. nesil 8x8 TTZA olan PARS ALPHA, ailedeki çoğu üyeye kıyasla çok daha kabiliyetli bir araçtır. 21 Bg/Ton güç-ağırlık oranına sahip olan PARS 8x8 ALPHA, PARS ailesinin en ağır üyesidir. 7,8 metre uzunluk, 3,1 metre genişlik, 2,4 metre yüksekliğiyle 9+3 mürettebat taşıma kapasitesi olan aracın dizel motoru 711 Bg güç üretmektedir. Tam otomatik ve 6 hızlı ileri 1 hızlı geri transmisyon kullanan ALPHA, maksimum 115 km/saat

hıza ve 800 km menzile sahiptir. Diğer modellere kıyasla arazi performansı daha yüksek olan PARS 8x8 ALPHA, %40 yan ve %70 dik eğimli arazilerde görev yapabilmektedir. Yaklaşma ve uzaklaşma açısı 55 derece olan araç 0,8 metre yüksekliğindeki dik engelleri ve 2,4 metrelik hendekleri aşabilmektedir.

1,2 metrelik sudan basarak geçme kapasitesi olan aracın süspansiyon sistemi, aks sayısı, döndürülebilir ve tahrik edilebilir aks sayısı diğer modellerle aynıdır. STANAG 4569 balistik, mayın ve eyp korumaya sahip olan PARS 8x8 ALPHA'nın 12 adet sis havanı bulunmaktadır. Bunun yanında opsiyonel Aktif Koruma Sistemine sahip olan aracın standart akustik tespit sistemi, otomatik yangın bastırma sistemi ve iklimlendirme sistemi bulunmaktadır. Pozitif ba-

Uzaktan kumandalı ya da insanlı birçok silah sisteminin entegre edilebileceği PARS İZCİ 8x8'de FNSS üretimi SABER 25 UKSS mevcuttur. PARS İZCİ 8x8, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 8x8 TTZA ihtiyacını karşılamak için geliştirilmiştir.

sınlı ve maskeli KBRN Koruma Sistemine sahip olan PARS 8x8 ALPHA, kule olarak TEBER-II 30/40 UKSS kullanacaktır. 30 mm çift beslemeli otomatik top sistemine sahip olan bu kulede 30 mm yerine 40 mm namlu da kullanılabilmektedir. İkincil sistem olarak bünyesinde 7,62 mm makineli tüfek bulunduran kulenin atışa hazır 200 adet 30 mm x 173 / 40 mm x 180 ve 600 adet 7,62 mm mühimmat bulunmaktadır. Yatay ekseninde 360 derece dönebilen bu kule dikey ekseninde -10 derece ile +45 derece arasında hareket edebilmektedir. Bunlara ek olarak 2 adet anti tank füzesine sahip olan kulede UKSS olarak 7,62 veya 5,56 mm makineli tüfek bulunmaktadır. 500 adet 7,62 mm veya 800 adet 5,56 mm mühimmat bulunduran UKSS sistemi de yatay ekseninde 360 derece dönebilirken dikey ekseninde -50/+85 derece

PARS ALPHA

hareket edebilmektedir. 120 mm/105mm/90mm Kuleli Araç, 30mm/40mm ZMA, 35 mm ZMA, 120 mm Hava Aracı, 35 mm çift namlulu Hava Savunma Aracı, Hava Savunma Füze Sistemi Taşıyıcı Araç, Muharebe İstihkam Aracı ve Komuta Kontrol ve Ateş İdare Aracı versiyonları da tanıtılan FNSS PARS 8x8 ALPHA'nın yerli ve yabancı kullanıma girmesini beklemek yanlış bir beklenti olmaz.

SAMUR

SAMUR, FNSS'in PARS ailesinden farklı olarak ZMA ya da ZPT sınıfı olmayan istihkam sınıfı bir 8x8 araçtır. PARS 8x8 ile benzer alt otomotiv sistemlere sahip olan SAMUR, nehir geçiş hareketlerinde ana muharebe tankı, TTZA, tır gibi lojistik ve muharip unsurların karşı kıyıya geçmesi için tasarlanmış ve üretilmiş bir projedir. Sel gibi doğal afetlerde de kullanılabilen SAMUR, 36 tondur. 3 adet mürettebat ile görev yapan SAMUR; 13m uzunluğa, 3,5 metre genişliğe, 3,95 metre yüksekliğe sahiptir. %60 dik ve %30 yan eğime kadar ulaşabilen SAMUR, suda hareketi için iki adet pompa jeti kullanmaktadır. 21 tonluk askeri yük sınıfı araçları taşıyabilen sistemden iki tanesi 85 ton paletli askeri araçları taşıyabilmektedir. 3 adet SAMUR, rampadan rampaya bağlanarak 120 ton tekerlekli araçları da karşı kıyıya geçirebilmektedir. 8 adet samur 85 tonluk ve 120 tonluk araçları taşıyabilmek için rampadan rampaya birleşerek 100 metrelik

bir köprü oluşturabilmektedir. Kendi kurtarma vinci bulunan SAMUR sayesinde muharebe sırasında en fazla 10 dakikada ikili nakliye takımı kurulabilmektedir. SAMUR, özgün bir sistem olup TSK tarafından aktif olarak tatbikatlarda kullanılmaktadır.

BMC ALTUĞ 8x8

KİRPİ-I/II, VURAN, AMAZON gibi 4x4 TTZA'lar; ALTAY ve FIRTINA gibi paletli araçlar üreten bir firma olan BMC'nin yeni nesil 8x8 sınıfı TTZA'sı ALTUĞ 8x8'dir. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na verilecek Yeni Nesil Hafif Zırhlı Araçlar projesi kapsamında testleri hala sürmekte olan ALTUĞ, ilk olarak IDEF'21 fuarında tanıtılmıştır. ZMA ve ZPT versiyonları bulunan ALTUĞ'un ZMA modeli 9+3 personel ve mürettebat taşıyabilmektedir. 110 km/saat hıza ve 800 km menzile sahip olan aracın %30 yan eğimli ve %60 dik eğimli arazilerde operasyon kabiliyeti bulunmaktadır. 0,6 metrelik dik engelleri, 2,2 metrelik hendekleri aşabilen ve 1,2 metre derinliğindeki sudan geçebilen ALTUĞ 8x8 ZMA, motor olarak 711 Bg güç üreten Caterpillar C13 motor kullanmaktadır. Allison 4000 serisi 6 ileri 1 geri transmisyon kullanan aracın silah sistemiyse 100 adet hazır mühimmata sahip 35 mm çift beslemeli toptur.

Tam bağımsız hidropn ö-

Yüksek seviyede arttırılabilir modüler balistik, mayın ve eyp koruma sistemine sahip olan aracın yangın söndürme ve infilak bastırma sistemi ve bunlara ek olarak iç basınçlı ve maskeli KBRN koruma sistemi bulunan araçta lazer uyarı sistemi, mobil gizleme ağı ve atış yeri tespit sistemi bulunmaktadır.

Aktif koruma sistemi de bulunan aracın bünyesinde FNSS ve OTOKAR üretimi 8x8 araçlarda da bulunan 360 derece çevresel farkındalık sistemi, muharebe sahası tanıma ve tanıtma sistemi de bulunmaktadır.

matik süspansiyon sistemiyle opsiyonel sürüş yüksekliğine sahip olan aracın tüm aksları direksiyon tarafından kullanılabilir. Yüksek seviyede arttırılabilir modüler balistik, mayın ve eyp koruma sistemine sahip olan aracın yangın söndürme ve infilak bastırma sistemi de bulunmaktadır. Bunlara ek olarak iç basınçlı ve maskeli KBRN koruma sistemi bulunan araçta lazer uyarı sistemi, mobil gizleme ağı ve atış yeri tespit sistemi bulunmaktadır. Aktif koruma sistemi de bulunan aracın bünyesinde FNSS ve OTOKAR üretimi 8x8 araçlarda da bulunan 360 derece çevresel farkındalık sistemi, muharebe sahası tanıma ve tanıtma sistemi de bulunmaktadır.

ALTUĞ'un ZPT versiyonunun beka sistemleri, hız dışında performansı, motoru, transmisyonu ZMA versiyonu ile aynıdır. ZMA versiyonundan farklı olarak 107 km/saat hıza ulaşan ve toplamda 20 adet sis havanı bulunduran ZPT; silah sistemi olarak hazır birincil 400 adet mühimmatı bulunan 12,7 mm UKSS uçak-savar sistemi, 1000 adet hazır mühimmatlı 7,62 mm makineli tüfek, 80 adet hazır mühimmatı olan 40 mm bombaatar, ikincil olarak 500 adet hazır mühimmatlı 7,62 mm eş eksenli makineli tüfek bulundurmaktadır.

PARS IV

▶ in f @ canik

CANiK
SUPERIOR FIREARMS

X canikarms

TTI COMBAT

CANiK SYS
SUPERIOR FIREARMS GROUP COMPANY

www.canik.com

SAVAŞ GEMİLERİNDE **KOR VET** SINIFI

Buğra MEMİGÜVEN
Savunma Araştırmacısı

MODERN KORVET GEMİLERİ; MANEVRA HIZI SON DERECE YÜKSEK, EKONOMİK OLARAK DİĞER SAVAŞ GEMİLERİNE NAZARAN DAHA UCUZ, ÖZELLİKLE SIĞ SULARDA SON DERECE ETKİLİ, BÜYÜK HAVA ARAÇLARI İÇİN OLMASA DA HELİKOPTER PİSTİ TAŞIYABİLEN, HAVA SAVUNMA-SU ÜSTÜ-DENİZALTI HARBİNİ BİR SEVİYEYE KADAR YAPABİLEN, BÜYÜK GEMİLERE ESKORTLUK YAPABİLEN, TEHLİKE DURUMUNDA GÖZ KORKUTABİLEN, SAHİL GÜVENLİĞİNDE KULLANILABİLMEKTEDİRLER.

Korvetler, muharip su üstü gemiler sınıfında yer alır. Su üstü muharip gemileri arasında hücum botlardan daha yüksek tonaja sahip gemiler olarak adlandırılabilir. Yapılış amacı ve beklentilerine göre zaman zaman hücum botlara yakın, zaman zaman hafif fırkateynlere yakın deplasman ağırlıklarında korvetler görülebilir.

Günümüz Korvetleri, genel olarak 500-2500 ton arası deplasman ağırlığına sahiptir. Nadir çeşitleri 3000 tonu bulabilir. Uzunlukları genel olarak 50-100 metre arasında değişir. Modern korvet gemileri; manevra hızı son derece yüksek, ekonomik olarak diğer savaş gemilerine nazaran daha ucuz, özellikle siğ sularda son derece etkili, büyük hava araçları için olmasa da helikopter pisti taşıyabilen,

hava savunma-su üstü-denizaltı harbini bir seviyeye kadar yapabilen, büyük gemilere eskortluk yapabilen, tehlike durumunda göz korkutabilen, sahil güvenliğinde ve bayrak göstermede kullanılabilen, refakat ve devriye yapabilen, keşif ve karakol görevlerinde kullanılabilen gemilerdir. Bazı hafif korvetler denizde gizlilik konusunda son derece başarılıdır hatta ana amacı da görevlerde gizli kalabilmelelidir. Bu denli işlevselliğine ve çok yönlülüğüne rağmen korvetlerin birtakım handikapları da vardır.

Bunlardan bazıları büyük gemilere nazaran zayıf savunma sistemleri, uzun seyirlerde menzil yetersizliği, dayanıklılığının daha düşük olması bunlardan biridir. Siğ denizlerde veya yakın sahillerde biçilmiş kaftan olmasına karşın okyanus arası

Günümüz Korvetleri, genel olarak 500-2500 ton arası deplasman ağırlığına sahiptir. Nadir çeşitleri 3000 tonu bulabilir. Uzunlukları genel olarak 50-100 metre arasında değişir.

görevlerde ve yolculuklarda pek verimli değildir. Bu sebepten dolayı yapım maliyeti ve süresi korvetlere nazaran çok çok daha fazla olan büyük gemiler, ABD'de korvetlerden daha fazla sayıda mevcuttur. Rusya ve Çin gibi yakın sahilleri tehdit unsuru olan ülkelerde Korvet sayısında fazlalığın yaygın olduğunu söyleyebiliriz.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KORVETLER

Yaklaşık 16.yy'dan 19.yy'a kadar süregelen yelken gemi çağındaki ilk korvetler, 17.yy'da hücum botlara benzer şekilde 12-18 m arası uzunluğa ve 40-70 ton ağırlığı deplasmana sahip olacak şekilde ortaya çıkmıştır. Bu kadar küçük ve hafif olması sebebi ile çok hafif ve sınırlı sayıda silah kullanabilmiştir. Bu dönemlerde korvetler sahil devriyesinde, ufak savaşlarda,

büyük donanmaları desteklemede, bayrak göstermede kullanılmıştır. İlk korvet gemisi tanımı 17.yy'da Fransız ordusundan çıkmıştır. Korvet gemilerinin gelişmesi ile beraber Buharlı gemi çağına kadar 30 metre uzunluğa, 400-600 ton deplasman ağırlığına çıkabilmiştir. Bu sebeple bulunabilen personel sayısı, silah sayısı ve kalitesi yükselmiştir ve hücum botlarla eski benzerliği önemli ölçüde azalmıştır.

Buharlı gemiler dönemine geçtiğimizde ise gemiler genel olarak hız ve manevra kabiliyeti kazanmıştır. Bu dönemlerde korvetler, büyük gemilerin yerine kolonileştirmede hücum botları ile beraber kullanılmıştır. Yerli ve güçsüz Afrika halkına karşı büyük gemi masraflarından kaçınılmış, yerine ekonomik olarak uygun bu hafif gemiler

kullanılmıştır. Bu dönemki korvetler, kolonileştirmede görevini yerine getirmeyi başarmıştır.

İkinci Dünya Savaşı'na kadar korvetler uzun süre ortadan kaybolmuşlardır. Alman U-Boat'larının büyük bir tehdit olduğunu gören İngilizler; hızlı inşa edilen, çok sayıda eskort edebilen gemilere ihtiyacı olduğunu gördü. Kanada ve İngiltere'de inşa edilen Flower sınıfı korvetler, İkinci Dünya Savaşı'ndan önce temin edilmişti fakat bu gemiler zayıf zırhlı, rahatsız, sıkışık ve yavaştı. Bir Alman U-Boat'tan da yavaş kalan bu korvetler, uzun menzilden dolayı yapım amacının dışında sığ sularda değil, Atlantik'te gemilere eskort etmesi için kullanılmıştır. Bu gemiler, boyuna göre yavaş kalıyordu nitekim eskort ettiği büyük gemilere kıyasla çok az bir farkla daha hızlıydı ve okyanus şart-

Yaklaşık 16.yy'dan 19.yy'a kadar süregelen yelken gemi çağındaki ilk korvetler, 17.yy'da hücum botlara benzer şekilde 12-18 m arası uzunluğa ve 40-70 ton ağırlığı deplasmana sahip olacak şekilde ortaya çıkmıştır. Bu kadar küçük ve hafif olması sebebi ile çok hafif ve sınırlı sayıda silah kullanabilmiştir.

larında birtakım sıkıntılar yaşıyordu. Bu yüzden İkinci Dünya Savaşı sonrası bazı donanmalar büyük gemilere eskortluk için fırkateynlere dönerken bazı donanmalar da savaş alanları darlığından dolayı korvetleri daha işlevli hale getirmeye uğraşmıştır. Avusturalya, İtalya, Japonya, Almanya gibi ülkeler de, İkinci Dünya Savaşı sırasında mayın tarama yapabilen ve eskortluk amacıyla kullanılan korvetlerden faydalanmıştır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra korvetler, yavaş bir hızda fakat belirgin ve istikrarlı bir şekilde gelişim göstermiştir. Bu gelişmeler sonucunda korvetlerin kullanılabileceği operasyon çeşitleri artmış, yapılış amacına göre kuvvetli korvetler ortaya çıkmıştır. Korvetler uzun operasyonlardaki kullanışsızlığıyla bilinse bile gelişen teknoloji

bu eksiği biraz daha kapatmıştır. Her gün değişen ve gelişen teknolojisinde inşası kısa süren ve az maliyetli olan gemiler üstünde yeni yeni teknolojiler kullanılması bakımından daha da önem kazanmıştır.

Günümüzde korvetler ilk kez bu kadar çok popüleriteye sahip olmuş korvetlerin donanmalarındaki sayısı hızla artmıştır ve bazı ülkelerde neredeyse ana deniz kuvveti gözüyle bile bakılmıştır. Şu anda aktif korvet sayısı en çok Rusya'dadır. Türkiye de güncel olarak korvetlere yatırım yapan ülkelerden birisidir.

TÜRKİYE'NİN KORVETLERİ

Türk donanmasındaki korvetler, Burak sınıfı korvetler ile ADA sınıfı korvetler olmak üzere ikiye ayrılıyordu. 2023 yılından itibaren korvet yerine karakol gemisi

olarak sınıflandırılan Burak'lar, 2001-2003 yılları arasında Fransa'dan alınmıştır. Yapılış yıllarındaki sınırlı teknoloji yüzünden bugünkü gemilerle boy ölçüşecek kapasitede olmadığı için yakın zamanda modernizasyona uğrayan TCG Beykoz (F-503) dışındaki Burak sınıfı korvetleri, Burak sınıfı karakol gemileri olarak isim değiştirmiştir.

Orijinal üretilişi korvet sınıfı olan bu gemiler sadece Türkiye'de değil Fransa'da da gelişen teknoloji etkisinde karakol sınıfı gemisine dönüştürülmüştür. Günümüzde de Burak sınıfı karakol gemilerinin yakın zamanda Hisar sınıfı açık deniz karakol gemileri ile değiştirilmesi gündemdedir. Burak sınıfı gemiler genel olarak 1300 ton deplasmana ve 80 metre uzunluğa sahiptir. Ada sınıfı korvetler ise Burak sınıfına göre çok daha

Buharlı gemiler dönemine geçtiğimizde ise gemiler genel olarak hız ve manevra kabiliyeti kazanmıştır. Bu dönemlerde korvetler, büyük gemilerin yerine kolonileştirmede hücum botları ile beraber kullanılmıştır. Yerli ve güçsüz Afrika halkına karşı büyük gemi masraflarından kaçınılmış, yerine ekonomik olarak uygun bu hafif gemiler kullanılmıştır.

yeni ve donanımlı gemilerdir. İstanbul Tersanesi Komutanlığı tarafından inşa edilen bu gemilerin genel olarak 2400 ton deplasman ağırlığına ve 100 metre uzunluğa sahiptir. ADA sınıfı korvetler ayrıca helikopter pistine ve hangarına sahiptir.

Şu an donanmamızda 4 tane ADA sınıfı korvet ve ADA sınıfı ile benzer dizaynda TCG Ufuk Test Eğitim ve İstihbarat gemisi bulunmaktadır. Bu gemiler genel olarak gizlilik, manevra hız ve sessizlik konusunda son derece başarılı gemilerdir. Dayanıklılık konusunda bir korvete göre oldukça yeterlidir.

Çoğunluğu yerli malzeme ve ekipmanlarla donatılmış MIL-GEM-ADA sınıfı korvet gemileri Burak sınıfı gemilerin yerini fazlasıyla doldurmuştur.

“UKRAYNA”

TARAFLARDAN BİRİNİN ZAFERİ

ÜÇÜNCÜ

■ DÜNYA SAVAŞI ÇIKARACAK!

UKRAYNA SAVAŞI NATO İLE RUSYA'YI VARLIK-YOKLUK ÇİZGİSİNE TAŞIDI. RUSYA, UKRAYNA'DA İŞGAL ETTİĞİ TOPRAKLARI MEŞRU SINIRLARI İÇİNDE GÖRÜYOR VE BUNLARI KAYBETMESİ HALİNDE NÜKLEER SİLAH KULLANABİLECEĞİNİ İŞARET EDİYOR. BATI LİDERLERİ, RUSYA'NIN UKRAYNA'DA KAZANMASININ TÜM AVRUPA GÜVENLİĞİ AÇISINDAN ÇÖKÜŞ ANLAMINA GELDİĞİNDE FİKİR BİRLİĞİ İÇİNDE, BU TÜR BİR GELİŞMEYE KARŞI ORDULARINI MÜDAHALEYE HAZIR TUTUYORLAR.

Rusya lideri Vladimir Putin, 29 Şubat 2024 günü Rusya Parlamentosu'nda yaptığı konuşmada şu ifadeleri kullandı: "Batı bizi, kendi topraklarımızda vurmaya hazırlanıyor. He deflerinin ne olduğunu çok iyi biliyoruz; Rusya'yı çökertmekte kararlılar. Bunun için gelişmiş silahlarına güveniyorlar, oysa hatırlamaları gereken, bizim de silahlarımız olduğudur.

Onları kendi topraklarında yenebilecek silahlara sahip olduğumuzu çok iyi biliyorlar. Bu silahlar kendilerini kendi topraklarında vuracak kabiliyettedir. Yeni, SARMAT ağır kıtalararası balistik füze artık Rusya nükleer güçlerinin emrindedir. BUREVESTNİK atom güçlü seyir füzesinin testleri tamamlandı ve POSEIDON nükleer kapasiteli SİHA artık devreye girdi." Putin

sözlerinde, Ukrayna Savaşı'nın üçüncü yılına girdiği günlerde bir kez daha kararlılık gösterisini ihmal etmiyordu. Özellikle, "Ukrayna Harekatı'nın başlatmak zorundaydık, hatta bu hareket için geç kaldığımızı her zaman düşünmüşümdür, çünkü Rusya'nın bir bütün olarak gücüyle varlığı bu müdahaleyi gerektiriyordu. Yaşanılan bütün acılara rağmen Rus halkının bugün de aynı kararlılığı koruması hareketin ne kadar meşru olduğunu gösteriyor" sözleri dikkat çekiciydi.

KİLİTLENEN CEPHENİN GETİRDİĞİ AĞIR YÜK

Ukrayna ordusunun "efsanevi" komutanı Genelkurmay -eski- Başkanı Valeri Jalujni, Ekim 2023'te The Economist dergisine yaptığı bir analizin bedelini ödedi ve yerini savaşın önemli portrelerinden, emrindeki Kara

Ukrayna ordusunun "efsanevi" komutanı Genelkurmay (eski) Başkanı Valeri Jalujni, Ekim 2023'te The Economist dergisine yaptığı bir analizin bedelini ödedi ve yerini savaşın önemli portrelerinden, emrindeki K.K. Komutanı Gen. Oleksander Sirinski'ye bırakmak zorunda kaldı.

Kuvvetleri Komutanı Gen. Oleksander Sirinski'ye bırakmak zorunda kaldı.

" Haziran'da başlattığımız genel taarruz için Batı'dan gelmesi gereken askeri destek geç geldi, bu, Rus ordusuna işgal ettiği topraklarda güçlü savunma hatlarını kurma için zaman kazandırdı. Bunun sonucunda yerleşik Rus ordusunu söküp atmakta büyük güçlüklerle karşılaştık ve taarruz istenilen hedefe ulaşmadı. Ukrayna'da cephe kilitlendi ve bu kilitlenmeyi değiştirecek güç iki tarafta da yok" sözleri, Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski'den sert tepki almış ve taraflar süslü sözlerle renklendirilmiş aynılık gününe kadar gerginlik yaşamıştı.

Askeri açıdan bakıldığında, Rusya'nın, savaş alanlarının en eski iki silahına dayanarak bu cephe-

yi kilitlediğini görmek mümkün: Topçu ve mayınlar. “Tarihin en büyük mayınlama hareketlerinden biriyle karşılaştık. 15-20 kilometre derinliğindeki mayın tarlalarına metrekaeye 5 adet düşecek ölçüde mayın döşenmiş. Böyle bir engeli aşmak çok zor.

Çünkü, mayın tarlalarının üstünde binlerce keşif ve tespit amaçlı İHA uçuyor ve biz, herhangi bir noktada mayın tarlasını aşmak için asker ve ekipman bildirdiğimizde bu hareketimiz o dakika itibarıyla arkadaki topçu birliklerine iletiliyor ve yoğun topçu ateşi başlıyor. Düşman topçusunun mühimmat sorunu yok ve bu nedenle bu savaşta topçu tugaylarına ana savaş unsuru olarak kullanıyorlar.” Yeni Genelkurmay Başkanı Gen. Sırsinski’nin bu sözleri, cephedeki yaklaşık bir yıllık kilitlenmenin

esas olarak Rus stratejisinin ana hedefi olduğunu işaret ediyor. Rusya, Kırım dahil, Ukrayna topraklarının yüzde 18’ini, Batı’nın kolektif direniş hattına karşı elinde tutmayı bir tür zafer olarak değerlendiriyor.

Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu’nun, bütün bu gelişmeler yaşanırken yaptığı “Batı yönetimleri bir gerçeği unutmuş görünüyor, Rusya asla yenilmez” yönündeki açıklama Kremlin’deki ana hedefi göstermesi bakımından da önemliydi.

KİLİTLENEN CEPHE HERKESİN İŞİNE GELİYOR

Amerikan Kongresi’nde “Trump yanlısı” oldukları ifade edilen Temsilciler Meclisi’ndeki Cumhuriyetçi milletvekillerinin Ukrayna direnişi sürüyor... 61 milyar Dolar’lık Ukrayna’ya askeri yardım bütçesinin rafta

Yeni Genelkurmay Başkanı Gen. Sırsinski’nin bu sözleri, cephedeki yaklaşık bir yıllık kilitlenmenin esas olarak Rus stratejisinin ana hedefi olduğunu işaret ediyor. Rusya, Kırım dahil, Ukrayna topraklarının yüzde 18’ini, Batı’nın kolektif direniş hattına karşı elinde tutmayı bir tür zafer olarak değerlendiriyor.

kılması, Alerikan yönetiminin 1 Ocak 2024 itibarıyla bu ülkeye dönük yardımlarının durmasına neden oldu. Bu süreçte, Ukrayna, tüm cephelerde ağır baskı altında kaldı, özellikle Donetsk bölgesinin son derece stratejik kenti Avdiyivka’yı kaybetti, Liman-Kupyansk hattında kayıplar arttı, Zaporijya ve Herson güney cephelerinde ise, savunma stratejisine dönmek zorunda kaldı.

Rakibini zayıf yakaladığını Rusya biliyor ve Amerikan Kongresi’ndeki havanın kolay değişmeyeceğini hesaba katarak taarruzlarını da tüm cephelerde artırıyor. 2024 Başkanlık Seçimi telaşındaki Joe Biden yönetimi açısından seçim gününe kadar bu kilitlenmenin varlığını koruması daha uygun bir formül olarak değerlendiriliyor. Bu tür bir işaretin telaşı içinde Was-

hington'a kadar giderek Kongre üyeleriyle görüşmeyi tercih eden NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'in "Amerikan desteği olmadan Ukrayna'da ilerlemek mümkün değil. Avrupa, bir Rusya zaferi karşısında büyük bir güvenlik tehdidi ile karşılaşacaktır. Ukrayna'da zafer kazanmış Putin'in duracağını düşünmüyoruz. Ayrıca, bu koşullar altında kaybedilen toprakların geri alınmasının zorluğunu, Rusya'yı, barışa ikna etmenin imkansızlığını da biliyoruz" açıklamaları aslında Brüksel'deki NATO karargahında yaşanan telaşı göstermesi bakımından önemliydi.

AVRUPA ORDULARI DOĞRUDAN MÜDAHALE EDER Mİ?

Dünyanın zengin 7 ülkesinin (ABD, İngiltere, Fransa, Alman, İtalya, Japonya, Kanada) oluş-

turduğu G-7'nin son zirvesinde alınan karar doğrultusunda bu yapıya üye devletlerin tek tek Ukrayna ile "ikili" savunma anlaşması imzalamaları, kuşkusuz, Kremlin tarafından yakından takip ediliyor. Son olarak Paris'te gerçekleşen "Avrupa Kıta Liderleri Zirvesi" sonrasında ev sahibi Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un yaptığı, "Rusya'nın bilmesi gereken, bu savaşı asla kazanamayacağıdır. Avrupa buna izin vermeyecek ve bütün imkanlarıyla baştan beri olduğu gibi Ukrayna'nın yanında yer alacaktır. Ukrayna'ya zafere kavuşması için orta ve uzun menzilli füzeler başta, tüm ileri teknoloji ürünü savaş sistemleri aktarılacaktır" açıklamasının devamında sorulan bir soru, Avrupa gündeminin sarsılmasına da neden oldu. Soru, ileri teknoloji ürünü sistemlerin Ukrayna topraklarına intikali ile birlikte

Avrupalı uzman askeri birliklerin de bu sistemleri kullanmak için intikap edip etmeyeceği yönündeydi, Macron, soruyu, "Ukrayna'nın zaferi için hiçbir seçeneği dışlayamayız, gerekirse, ordular Rusya zaferini durdurmak için oraya gidebilir" diyerek yanıtladı.

Açıklama, Rusya'dan önce Almanya'dan, Başbakan Olof Scholz'un "Baştan beri üzerinde varılan anlaşma, hiçbir ordunun Ukrayna topraklarına girmeyeceği yönündedir. Hiçbir Alman askeri orada görev yapmayacak, NATO üyeleri cepheden uzak duracak, aramızdaki ana anlaşma budur" sözleriyle tepki alsa da bir gerçeği ortaya koydu: Avrupa, Rusya'nın tüm Ukrayna'yı işgal edip, yok etme noktasına gelmesi halinde cepheye intikal edecek.

Bu tür bir adım, Rusya lideri Putin'e göre, "nükleer savaşın başlaması" anlamına geliyor. SONUÇ: NATO üyelerinin büyük bölümünün ve Rusya'nın, Ukrayna Savaşı'nı varlık-yokluk noktasında değerlendirmesi, savaş açısından iki önemli sonuç doğuruyor: 1- Cephedeki kilitlenme, insanlığı topluca yok olma riskiyle baş başa bırakabilecek bir nükleer savaşın başlamasını engelliyor, 2- Cephedeki kilitlenmenin alternatif ise, sadece büyük ve nükleer kimlik taşıyan bir genel savaş oluyor. NATO ordularının doğrudan müdahalesi olmadan, fakat yüksek teknoloji ürünü savaş sistemleri ile yaşanabilecek bir Ukrayna ilerlemesi, özellikle, Kırım'ın özgürleştirilmesi olasılığının yükselmesi de "büyük savaşın" bu kez Rusya tarafından tetiklenmesine neden olacak. Ukrayna, uzun bir kış yaşıyor, ihtimal, yaz ayları çok sıcak geçecek.

Amerikan Kongresi'nde "Trump yanlısı" oldukları ifade edilen Temsilciler Meclisi'ndeki Cumhuriyetçi milletvekillerinin Ukrayna direnişi sürüyor... 61 milyar Dolar'lık Ukrayna'ya askeri yardım bütçesinin rafta kalması, Alerikan yönetiminin 1 Ocak 2024 itibarıyla bu ülkeye dönük yardımlarının durmasına neden oldu.

SAVAŞ AVRUPA'YI KENDİNE GETİRDİ

Adnan Öztürk ZENTÜRK
M5 Avrupa Temsilcisi

RUSYA SAVUNMA SANAYİSİNİN YAPTIRIMLARA RAĞMEN SERGİLEDİĞİ YÜKSEK ÜRETİM GÜCÜ... AMERİKAN KONGRESİ'NDEKİ İÇ SİYASİ KİLİTLENMENİN UKRAYNA'YI YALNIZ BIRAKMASI... AVRUPA, ABD-RUSYA İKİLEMİ İÇİNDE SIKIŞIP KALMANIN GİDEREK KENDİSİ İÇİN BİR BEKA SORUNUNA DÖNÜŞTÜĞÜNÜ ANLADI.

Ukrayna hareketi çerçevesinde asıl kaybeden Avrupa'dır. Amerika, Avrupa'nın kendisine güçlü bir ekonomik rakip olmasını istemiyordu, bunu başardı. Avrupa'da tüm makro harcamaların yönü değişti. Avrupa uluslarının yaşam kalitesi her geçen gün biraz daha düşüyor, enerji fiyatlarındaki dengesizlikler doğrudan Avrupalı'nın yaşamını vuruyor. Eğer Amerikalılar Kuzey Akımı doğalgaz boru hattını havaya uçurmasalardı, yaşam en azından dengeli enerji fiyatlarıyla Avrupalılar için daha rahat olacaktı...

Sözlerin sahibi Sergey Lavrov, Antalya Diplomasi Forumu çerçevesinde yaptığı bu açıklamada, aslında Avrupalıların da savaşın başından bu yana hayli şüphelendikleri bir konuyu

gündeme getiriyordu. Ukrayna Savaşı, Avrupa'nın ekonomik yükselişini önleyip, güvenlik mimarisi açısından Amerika'ya daha da bağımlı hale mi getirdi? Bu soru, yaklaşık Avrupa'da kendine cevap arıyor fakat yaşam sürüp giderken, bu sorunun çok ötesinde anlamlı gelişmelere de kapı aralıyor.

YILLAR SÜREN REHAVET İLE HESAPLAŞMA

İşadamları kimliğiyle Beyazsaray'a oturan ABD eski Başkanı Donald Trump Avrupalılara öfkeliydi, bu öfkesi nedeniyle de NATO'yu sorgulamaktan geri kalmıyordu. Trump'a göre, NATO'nun bütçesine yapmaları gereken katkıda cimrilik yapan Avrupa devletlerinin ortak güvenlikten faydalanmaması gerekiyordu, bu düşüncesini son olarak şöyle ifade etti: "NATO'ya olan borcunu ödemeyen üye ülkelere Putin'in

Avrupa Savunma Yatırımları
Programı, tarihi kimlik taşıyan Avrupa savunma sanayi alt yapısının tam entegrasyonunu, bu entegrasyona Ukrayna'nın da katılmasını öngörüyor.
Gelişme uyuyan bir devin uyanması olarak değerlendirilmeli.

saldırmasını teşvik edeceğim. Bu tür ülkelerin saldırıya uğrama senaryosu ile karşılaşması halinde Putin'i bunu yapmaya cesaretlendireceğim, bakın, adını açıklamak istemediğim bir devlet yetkilisiyle görüşmemde bunları zaten söylemiştim. Bana, 'pekiyi, eğer ödeme yapmazsak ve Rusya'nın saldırısını da uğrarsak bizi korumayacak mısınız' diye sormuştu ona şunu söyledim... Borcunuzu ödemediniz mi, diyelim ki öyle oldu, hayır, sizi korumam, hatta onları istedikleri her şeyi yapmaları için teşvik ederim. Ödemek zorundasın..."

Avrupa'da son iki yılda yaşananlar, Soğuk Savaş yıllarında başlayan savunma ve güvenlik rehabetinin günümüz koşullarında büyük bir tuzağa dönüştüğünü işaret ediyor. Varşova Paktı ve Sovyetler Birliği'nin var

olduğu yıllarda Amerikan nükleer şemsiyesi altındaki güçlü caydırıcılığın yarattığı konforlu yaşam, Soğuk Savaş bittikten sonra yerini zenginlere has tembelliğe bırakmıştı.

NATO'nun tek ve güçlü savunma ittifakı olarak varlığını koruması, Avrupalıların ellerindeki mali kaynakları ağırlıklı olarak sivil yaşam kalitesi için kullanmalarına ve özellikle savunma sanayi alanını boşlamalarına neden oldu. Ukrayna Savaşı'nda ABD-Rusya cephesinde sıkışıp kalındı ve Avrupa'nın güvenliğinin nasıl büyük bir tehditle karşılaştığı nihayet anlaşıldı.

AMERİKAN KONGRESİ BİR DEVİ UYANDIRIYOR

Aslında, tarih zemininde bakıldığında, Avrupa, savunma sanayine yön vermiş güçlerin ittifakından oluşuyor. Almanya, Fransa

ve İngiltere'nin tarihi kimliği iyi biliniyor ama İtalya, İspanya, Çek Cumhuriyeti, İsveç savunma sanayi açısından yabana atılamayacak kimlik taşıyorlar. Bu kadar yüksek birikimin Birinci ve İkinci Dünya Savaşı'nın karışımı konvansiyonel kimlik taşıyan Ukrayna Savaşı'nda zafiyet sergilemesi, gerçek anlamıyla şaşırtıcıydı.

Rusya, bir işgal savaşında dengeleri, sanayi devrimi sonrası'nın en klasik iki silahına, mayın ve topçu birliklerine dayanarak sağlamayı başardı. Avrupa, Rusya savunma sanayinin 15 kilometre derinlikteki mayın tarlalarının her metrekaresine 5 mayın yerleştirmesi ve Rus topçu bataryalarının bitmek bilmeyen mühimmatı karşısında hareketsiz kaldı. Avrupa Birliği (AB) Dış Politika ve Güvenlik Komisyoneri Josep Borrell'in

Aslında, tarih zemininde bakıldığında, Avrupa, savunma sanayine yön vermiş güçlerin ittifakından oluşuyor. Almanya, Fransa ve İngiltere'nin tarihi kimliği iyi biliniyor ama İtalya, İspanya, Çek Cumhuriyeti, İsveç savunma sanayi açısından yabana atılamayacak kimlik taşıyorlar.

Kiev ziyareti sırasında konuşan Ukrayna Dışişleri Bakanı Dimitri Kuleba durumu kısaca şöyle aktarıyordu: "Çatışmanın boyutu ve Rusya'nın topçu sistemlerini kullanımı, dürüst olmak gerekirse, Avrupa'daki depoların ve savunma sanayisinin hazırlıklı olmadığı bir seviyeye ulaştı. Gerçekten mühimmat sıkıntısı çekiyoruz ve elbette asıl amaç, bu durumun hiçbir zaman mühimmat yokluğuna dönüşmemesini sağlamaktır..."

Bir konuya net teşhis koymakta yarar var: Avrupa'yı savunma sanayi üretimini artırmaya hatta AB üyesi ülkelerin savunma sanayi alt yapılarını tam entegrasyona sokmaya iten ana etken, Amerikan iç politikasında yaşanan derin istikrarsızlık oldu. Amerikan Kongresi'ndeki Cumhuriyetçi senatör ve milletvekillerinin Biden yönetiminin

Ukrayna için öngördüğü 61 milyar Dolar'lık askeri yardım programını engellemesi, belki de uyuyan bir devin uyanmasına yol açtı.

Avrupa, ABD ile olan yüksek bağımlılığın, bu ülkenin politikasında esen rüzgarlara ve hatta dış politika/güvenlik alanlarında tercih değiştirmelerine de bağımlılık olduğunu son gelişmeyle anladı.

AVRUPA YENİDEN SİLAHLANIYOR

Tam bu sıkışıklık ortamında Avrupa Komisyonu'nun "şahin" karakterleri Başkanı Ursula von der Leyen'den gelen açıklamalar. Avrupa'nın yeni bir sürece girdiğini göstermesi bakımından da önemliydi: "Rusya'ya karşı üstünlük sağlamak zorundayız, Her canın önemli olduğu Ukrayna'nın artık çok akıllı hale

geldiğini görüyorsunuz, örneğin eski silah sistemlerimizi alıp onları yapay zeka ile modernize ederek daha hassas ve daha akıllı hale getiriyor. Dolayısıyla insansız hava aracı üretiminin gelişimini görmek çok etkileyici. İşte bu nedenle artık Ukrayna'yı da savunma programlarımıza dahil edeceğiz."

Avrupa Komisyonu, Münih Güvenlik Konferansı'nda yapılan bu açıklamadan kısa bir zaman dilimi sonrasında AVRUPA BİRLİĞİ SAVUNMA STRATEJİSİ'ni ve bağlantısında AVRUPA SAVUNMA YATIRIM PROGRAMI'nı (European Defence Investment Program-EDIP) küresel sistemin önüne koydu.

Program, sadece Avrupa Birliği üyesi devletlerin savunma sanayilerinin yapılandırılmasına yönelik olmasına karşın, bir tek

Bu kadar yüksek birikimin Birinci ve İkinci Dünya Savaşı'nın karışımı konvansiyonel kimlik taşıyan Ukrayna Savaşı'nda zafiyet sergilemesi, gerçek anlamıyla Rusya, bir işgal savaşında dengeleri, sanayi devrimi sonrasında en klasik iki silahına, mayın ve topçu birliklerine dayanarak sağlamayı başardı.

Ukrayna'yı da kapsıyor. Zaten hedefinde Ukrayna'yı mevcut koşullarda bir "savunma sanayi ve savaş ekonomisi ülkesi yapma" kararlılığını da dile getiriyor. Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un, Rusya'nın savaşı kazanmasına izin verilmeyeceğini bu yolda gerekirse, doğrudan Ukrayna'ya asker sevki seçeneğinin de gündemde tutulacağını söylediği bir ortamda Avrupa'nın attığı adımlar bir kez daha önem kazandı.

Aslında jeopolitik değişim, Ukrayna Savaşı'nda Amerika'nın bir adım geriye çekilmesi, Avrupalıların ise kendi sorunlarını çözme konusunda kararlılık sergilemesi olarak değerlendirilebilir. Amerikan Kongresi'ndeki siyasi kilitlenme, beklenmedik bir sonuç doğurdu: Avrupa'nın dönüşü...

Gazze Soykırımı; Önceden Planlanmış Batı Ortak!

ABD TEMSİLCİLER MECLİSİ'NDE SORGUYA ÇEKİLEN AMERİKAN SAVUNMA BAKANİ AUSTİN'İN SOĞUKKANLI CEVAPLARI, GAZZE ŞERİDİ'NDE SÜREN SOYKIRIMDAN AMERİKAN YÖNETİMİNİN ETKİLENMEDİĞİNİ, TEK HEDEFİN BU İNSANLIK SUÇUNU ÖRT-BAS ETMEK OLDUĞU ANLAŞILDI.

Yer; Washington, Amerikan Kongresi... ABD Temsilciler Meclisi Silahlı Kuvvetler Komitesi'nin toplantı nedeni; "Savunma Bakanı Austin'in Açıklanmamış Kayıp Günleri" soruşturması. (Lloyd Austin, Ukrayna ve Filistin savaşlarının en yoğun olduğu günlerde birden ortadan kayboldu, sonradan yaşamakta olduğu prostat rahatsızlığı nedeniyle bakanlığı Başkan Biden'a bile haber vermeden yattığı hastanedeki odasından yönettiği ortaya çıktı.)

Milletvekillerinin sorularını cevaplayan Austin'in Filistin'deki gelişmelerle bağlantılı sorularla karşılaşması, makamının doğal akışı içindeydi. Kritik soru, Hindistan-Pencab asıllı göçmen bir ailenin oğlu, Demokrat Parti Kaliforniya 17'nci Bölge Milletvekili Ro Khanna'dan geldi: "7

Ekim'den günümüze kadar, kaç Filistinli masum kadın ve çocuk İsrail tarafından öldürüldü?.." Joe Biden yönetiminin İsrail'in "katliam stratejisine" göz yuman politikasına net olarak karşı çıkan, Demokrat Parti içinde Filistinli hizip oluşturan, bu çerçevede, Amerikan Arap toplumunun liderleri ile düzenli olarak toplantılar yaparak Arap ve Filistin hassasiyetini Kongre çatıştı altına taşıyan Khanna'dan bu sorunun gelmesi normaldi. Austin'in cevabı da şaşırtıcı ölçüde net ve parmağının arkasına saklanmadan oldu:

"25 BİNDEN FAZLA..."

Ro Khanna kararlıydı, sorusunu sürdürdü: "Birleşmiş Milletler İnsan Haklarından Sorumlu Direktörü Volker Türk, bugün yaşanan gelişmelerin gerçeğinde, İsrail'e herhangi bir silah sevkini uluslararası hukuka ay-

ABD'li asker Aaron Bushnell'in İsrail'i yürüttüğü soykırımı protesto eyleminde son sözlerinin Amerikan ana akım medyası tarafından sansürlenmesi, "soykırım kararı ve ortaklığının" kurumsal olduğunu gösterdi.

kın aykırı olduğunu ifade ediyor. Amerika Birleşik Devletleri, bu ülkeye kaç adet hassas sistemleri sahip seyir füzesi gönderdi? " Şu anda bu tür sevkیاتlar ile ilgili kesin rakamlar elimin altında değil, sizi temin ederim. Başında bulunduğum savunma bakanlığı en kısa zamanda sizi bilgilendirecektir."

"Buna gerek yok sayın bakan, ben söyleyeyim. Gazze'de bütün bunları yapan İsrail'e bakanlığınız, savaşın başlamasından bugüne kadar tam 21 bin adet gelişmiş teknoloji ürünü seyir füzesi hibe etti!.. Sizce, İsrail, bunu hak ediyor mu, sivillerin yaşamlarını garanti altına almak için üzerine düşenleri yapıyor mu? " Orada yaşananlar ve özellikle ortaya çıkan sivil kayıplarına bakarsak, yaptığını söyleyemeyiz, İsrail'in daha fazlasını yapması beklenir..."

Emrindeki ordu, İsrail'in Gazze'de sürdürdüğü katliam/soykırım politikasına kayıtsız-şartsız destek veren Amerikan Savunma Bakanı ile yaşananlara demokratik zeminde tepki verip ülkesinin yönetiminin politikasına karşı çıkan bir siyasetçinin arasındaki bu söyleşi, aslında toplu olarak Batı'nın Filistin'de sergilediği iki yüzlü politikanın de sembolü niteliği taşıyordu. Dergi yayına hazırlandığında Gazze Şeridi'nde ölen masum/silahsız sivil sayısı 30 bini bulmuştu, 7 bin kişi de kayıp listesinden yer alıyor. İsrail'in soykırım politikası sonucunda yaralanan sivil sayı ise 85 bini aşmış durumdaydı.

ABD Savunma Bakanı'nın ABD Temsilciler Meclisi Silahlı Kuvvetler Komitesi'nde hesap verdiği saatlerde, İsrail güçleri, Gazze'nin Raşid caddesinde tek

suçları dağıtılacak unu almak için toplanan Filistinli sivillere ateş açıyordu yaklaşık 150 kişinin ölümüne yüzlerce insanın da yaralanmasına neden oluyordular.

BİR İMTİHAN KATLIAM ORTAKLIĞININ KURUMSAL OLDUĞUNU GÖSTERDİ

Aslında, İsrail ve bu devletin katliam/soykırım stratejisini destekleyen ABD başta Batılı ülkeler açısından çok edici gelişme, 26 Şubat günü, Washington'daki İsrail Büyükelçiliği'nin önünde yaşandı.

Amerikan Hava Kuvvetleri'nde aktif görevde bulunan 25 yaşındaki Aaron Bushnell, elçilik önüne geldi, sosyal medya platformu Twitch üzerinden canlı yayın başlattı ve şunları söyledi: "Adım Aaron Bushnell, Amerika

Görünürde
"iki devletli ve bağımsız Filistin'e dayalı" çözüm öneren ABD Dışışleri Bakanlığı'nın Uluslararası Adalet Divanı'na verdiği dilekçede Gazze ve Batı Şeria'daki İsrail işgalini savunması gerçek politikayı sergiledi.

Birleşik Devletleri Hava Kuvvetleri'nin aktif görevli bir üyesiyim ve artık soykırımın suç ortağı olmayacağım Aşırı şiddetli bir protesto eylemine girişmek üzerim. Filistinlilerin işgalcilerinin elinde yaşadıkları karşısında benim eylemim çok da büyük bir şey değil "

Bu sözlerden sonra kendini yakıtı ve nefesi kesilene kadar son sözleri "Özgür Filistin!" oldu. Yaşanılan olaya, ABD Savunma Bakanlığı'nın "yavan tepkisi" , Bushnell'in aktif görevli olduğunu teyidi ve " trajik bir olay" yorumu oldu.

Ama asıl korkutucu olan, Amerikan ana akım medyasının (New York Times, Washington Post, Associated Press, Fox, CNN, Huffington Post, Forbes başta) eylemcinin son sözlerini okur ve izleyicilerinden saklamaları

İnsanlık, İsrail ordusunun dört ay gibi kısa bir zaman diliminde Gazze Şeridi'ndeki girdiği bütün yerleşim alanlarını yok etmesini ve 30 binden fazla masum sivil öldürmesini sadece izledi. İsrail ordusu hiçbir kuralı tanımadı.

oldu. Olayları yakından takip etmeyen sıradan bir Amerikalı Bushnell'in ruh hastası, akıl sorunları olan ve intihar eylemini İsrail büyükelçiliği önünde gerçekleştirmiş bir karakter olduğunu öğrendi!..

Oysa, Amerika'nın savaşlarında yer almış eski muhriplerin oluşturduğu "Barış İçin Gaziler" teşkilatı şu açıklamayı yapıyordu:

"Aaron Bushnell, İsrailliler tarafından masum Filistinlilerin üzerine atılan Amerikan bombalarıyla daha fazla insanın yakılıp kül olduğunu görmeye dayanamadı. Aaron neden böyle aşırı bir şey yapsın ki? Daha fazla soru akla gelebilir ama o videoda söyledikleri yeterli. Artık soykırımın suç ortağı olamazdı. Gaziler olarak pek çoğumuz savaşın yarattığı acıları gördük ve bu asla hafızalarımızdan çıkmıyor. Hepimiz hükümetimi-

zin masumların katledilmesine yardım ve yataklık etmesinden dolayı acı çekiyoruz. Kendimizi 'yapabileceğim en iyi şey nedir?' diye sorguluyoruz.

Bazıları ölüm orucunu veya kendini yakmayı çılgınlık ve ölçsüzlük olarak algılayabilir. Diğerleri ise bunu tamamen uygun görmektedir çünkü protesto edilen dehşetin kendisi de çılgınca ve ölçsüzdür. Derinden önemseyen çok az kişi ölüm orucu tutma ya da Aaron Bushnell'in yaptığını yapma cesaretine sahip olacaktır.

Politika yapıcılarımıza 'çılgın kundakçılar' diyebiliriz çünkü onlar dünyanın dört bir yanında bizim söndürebileceğimizden çok daha hızlı yangınlar çıkarıyor. Ayrıcalıklarla donanmış bu politika yapıcılar, emirlerini ölüm ve acıdan kazanç sağlayanlardan almaktadır. Bunların kimler olduğunu biliyoruz: Bo-

Joe Biden yönetiminin İsrail'in "katliam stratejisine" göz yuman politikasına net olarak karşı çıkan, Demokrat Parti içinde Filistinli hizip oluşturan, bu çerçevede, Amerikan Arap toplumunun liderleri ile düzenli olarak toplantılar yaparak Arap ve Filistin hassasiyetini Kongre çatışması altına taşıyan Khanna'dan bu sorunun gelmesi normaldi.

eing, Raytheon, General Dynamics ve diğer ölüm tüccarlarını yönetenler ve bu tüccarların yaptıklarını finanse edenler. İtfaiyemiz küresel ölçekte faaliyet gösteren kundakçılara asla yetiştiremeyecektir. Onları durdurmak için gereken yangın önleme becerilerini öğrenmekte çok geçtik."

ABD İŞGAL POLİTİKASININ ANA ORTAĞI

İsrail, Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı'nda (UAD) aslında birden fazla davada yargılanıyor. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Gazze Şeridi'nde yaşanan soykırım nedeniyle açmış olduğu "soykırım davası" bu davaların sonuncusu kimliğini taşıyor. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, esas olarak, 2022'de aldığı kararla, UAD'ı, işgal ve kuşatma altındaki Filistin toprakları Gazze Şeridi ve Batı Şeria'nın

hukuki statüsünü belirlemekle görevlendirmiş durumda... Mahkeme, söz konusu topraklardaki işgalin sömürgeci kimliğine ilişkin bir karara doğru rotalanmış durumda...

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Gazze'de süren soykırımı önleyecek bütün ateşkes kararlarını veto etmesi ile tanınan Amerika Birleşik Devletleri, bu davada da müdahil kimlik taşıyor. Amerikan Dışişleri Bakanlığı Hukuk Başdanışmanı Richard Visek'in UAD'a verdiği son dilekçede yer alan şu görüşler, aslında Filistin topraklarındaki İsrail işgalinin aynı zamanda bir "Amerikan Projesi" olduğunu da gösterdi:

"İsrail ile ilgili alınacak kararlarda, bu ülkenin şu an kontrol ettiği Filistin topraklarından çekilmesi şartı getirilmemeli-

dir. Böyle bir gelişme, İsrail'in güvenlik sisteminin çökmesine neden olur. Gazze Şeridi ve Batı Şeria'daki İsrail askeri varlığına karşı alınacak bir karar, bu çatışmanın uzamasına ve derinlik kazanmasına neden olur."

SONUÇ

Söz konusu hukuki görüş, aslında Amerikan yönetiminin Gazze Şeridi ve Batı Şeria'daki İsrail işgalini kalıcı bir güvenlik unsuru olarak gördüğünü ispatladı...

Oysa, Amerikan Başkanı Joe Biden'ın, İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu ile "iki devletli Filistin barış çözümü" konusunda derin tartışma yaşadığı ve Amerikan yönetiminin "bağımsız Filistin devletine karşı çıkan" Netanyahu yönetiminden kurtulmaya çalıştığı savunuluyordu. Hatta Amerikan yönetimi, Batı Şeria'da sayıları her geçen

●●
**Dergi yayına
hazırlanırken
Gazze Şeridi'nde
ölen masum/silah-
sız sivil sayısı 30 bini
bulmuştu,
7 bin kişi de kayıp
listesinden yer
alıyor. İsrail'in
soykırım politikası
sonucunda
yaralanan
sivil sayı
ise 85 bini aşmış
durumdaydı.**

gün artan ve eylemleri, İsrail hükümetinde Ulusal Güvenlik Bakanı olarak görev alan aşırı sağcı siyasetçi İtamar Ben-Gvir ile Maliye Bakanı (aynı zamanda Batı Şeria'dan sorumlu) Bezalel Smotrich tarafından korunan "faşist yerleşimcilere" sürdürdükleri terör politikası nedeniyle yaptırımlar bile uyguluyor.

UAD'a sunulan son görüş, Amerikan yönetiminin "Arap müttefiklerini" sakinleştirmek için gerçek görüşünü sakladığı, iki yüzlü politika ile "bağımsız Filistin devletine" destek oluyormuş gibi görüldüğünü gösterdi.

Orta çıkan son soru ise, bütün bu yaşananlar çerçevesinde Amerikan liderliğindeki Batı'nın İsrail'in Gazze Şeridi'nde sürdürdüğü soykırım politikasını önceden planlamış olabileceği görüşüyle şekilleniyordu.

Gazze'de yaşanan gelişmeler, sürmekte olan katliamın esas olarak ABD-İngiliz ittifakının önceden planlanmış mücadele stratejilerine dayandığını işaret ediyor. ABD Başkanı Biden ve İngiliz Başbakan Sunak, Gazze katliamının en güçlü destekçileri olarak dikkat çektiler.

HAVADA, KARADA, DENİZDE HER PLATFORMDA VURUCU GÜÇ, TAM GÜVENCE

SAR 127 MT
(Cal. 12.7 x 99 mm)

SAR 762 MT
(Cal. 7.62 x 51 mm)

SARSILMAZ

sarsilmaz.com

MÜSLÜMAN COĞRAFYA

DEMOKRASİ ZEMİNİ

İTTİFAK BEKLİYOR!

MÜSLÜMAN COĞRAFYANIN “PARASI OLANIN SESİNİN YÜKSEK ÇIKTIĞI” GÜNÜMÜZDEKİ DENKLEMDEN HEMEN ÇIKMASI, HALKININ ÖNÜNE DÜZENLİ OLARAK SEÇİM SANDIĞI KOYAN, MECLİSLERİ AÇIK, GÜÇLÜ ORDULARA SAHİP “MÜSLÜMAN DEMOKRASİLERİN” KURACAKLARI İTTİFAKLA KÜRESEL SİSTEMDE YENİ BİR KUTUP OLUŞTURMASI GEREKMEKTEDİR.

Filistin. Yemen. Sudan. Irak. Suriye. Lübnan. Libya... Kanıyor... İnsanlığı derinden etkileyen bu kanamanın esas olarak Müslüman coğrafyada yaşanıyor olması, üzerinde durulup, düşünülmesi gereken bir gelişmedir.

Komplo teorilerine değil, akla ihtiyaç duyduğumuz bir dönemden geçiyoruz.

Akıl, yaşananların çok titiz ve sağlıklı tahlilini, ortaya çıkacak teşhis doğrultusunda da sosyo-siyasal ve askeri çözümlerin bulunmasını öngörüyor. Neden bu çöküş? 20'nci yüzyılın son çeyreğinde yaşanan Hocalı (1992) ve Srebrenitsa (1995) katliamlarından bu yana, neden, bir Müslümanı öldürmek bu kadar kolay hale geldi? Bu satırlar yazıldığı sırada verilen resmi rakamlar, İsrail ordusunun Gazze

Şeridi'nde 30 bin masum sivil öldürdüğü, 7 bin sivilin de kayıp olarak listelendiği yönündeydi. Birleşmiş Milletler Gazze'de öldürülen sivillerin yüzde 70'inin kadın ve çocuklar olduğunu belirtiyor.

Bağımsız kaynaklar, bölgedeki hemen tüm hastanelerin İsrail ordusu tarafından tahrip edilmiş olması nedeniyle, özellikle son iki aydır resmi kayıt tutulmasının imkansız hale geldiğini, bu nedenle, sivil ölümlerinin 50 bine ulaşmış olacağına fikir birliği içindeler...

Müslüman coğrafyanın bu, tarihin en büyük ve planlı sivil katliamı karşısında yaşadığı tek gerçek, çaresizliktir...

İleride tarih, bu çaresizliği ve bu iklimin aktörlerini yazacak, mesela, “kutsal toprakların emiri”

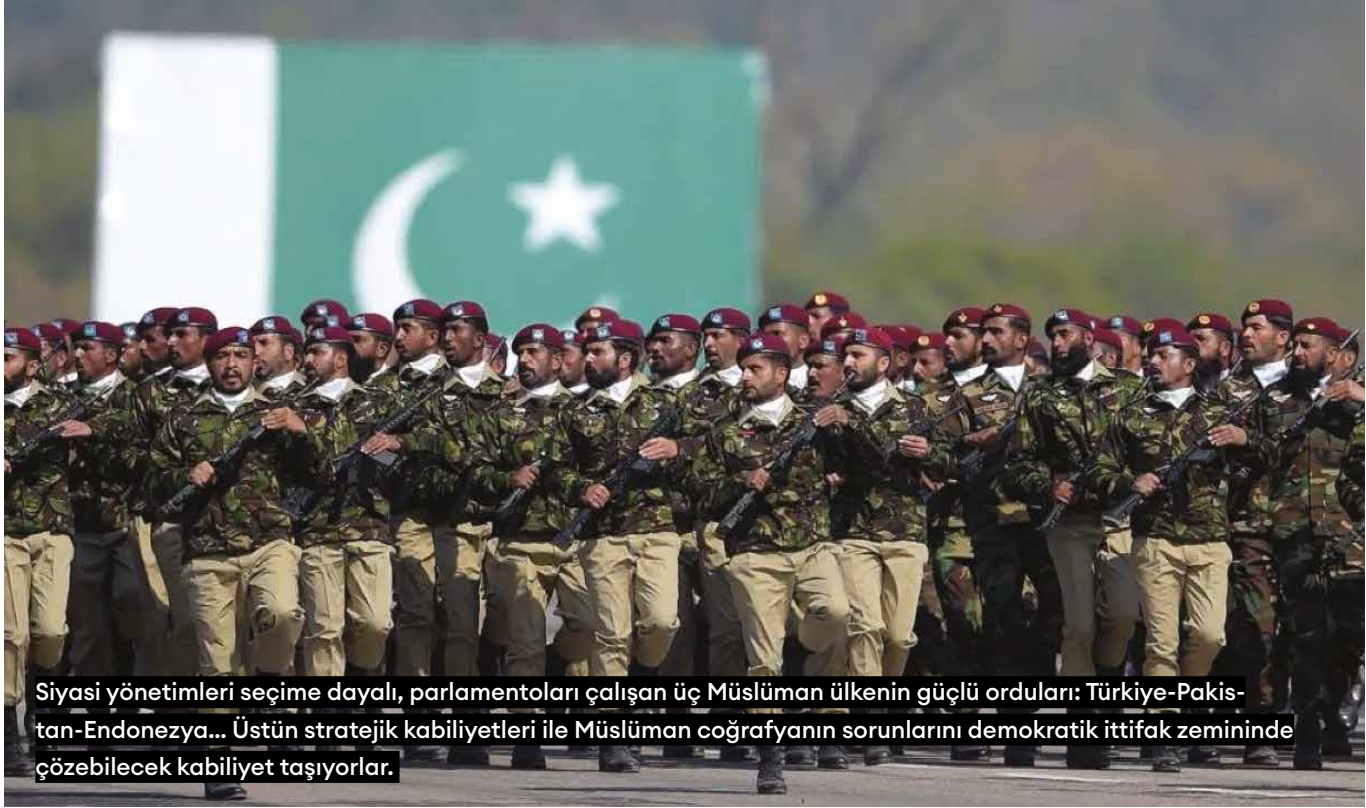

Yaşanılanlar, demokrasinin yalnız bir ulusun bekası açısından değil, din zemininde ortaklık yaratmış geniş coğrafyanın güç biriktirmesi ve saldırıları püskürtmesi açısından da hayati önemde olduğunu gösterdi. Anti-demokratik rejim liderlerinin teslimiyeti, bir kader olmamalı...

olduğunu söyleyen Suudi Arabistan Veliiaht Prensi Muhammed bin Selman'ın, neden, bu katliam karşısında bir Katolik olan Brezilya'nın solcu Cumhurbaşkanı Lula de Silva kadar yüksek sesle konuşmadığını da sorgulayacaktır. Aradaki fark, kuşkusuz, makamların kimliğinden kaynaklanmaktadır.

“Gazze’de bir savaş yaşanmıyor, dünyanın en güçlü ordularından biri, her gün kadınları ve çocukları öldürüyor, bu aynı zamanda bir soykırımın tarifidir” diyen Lula de Silva Rio’nun arka sokaklarından önce işçi sınıfı liderliğine, devamında cumhurbaşkanlığı makamına seçilmiş ilerlemiş bir siyaset adamı, Muhammed bin Selman ise, devlet varlığını her zaman küresel güçlerin desteğine dayandırmış bir ailenin büyük oğludur. Yani, zulüm karşısında çaresizlikle ses-

Siyasi yönetimleri seçime dayalı, parlamentoları çalışan üç Müslüman ülkenin güçlü orduları: Türkiye-Pakistan-Endonezya... Üstün stratejik kabiliyetleri ile Müslüman coğrafyanın sorunlarını demokratik ittifak zemininde çözebilecek kabiliyet taşıyorlar.

siz kalıp kalmamayı belirleyen ana kriter, demokrasidir. Krallar ve diktatörlerin cesur ve dürüst olmak gibi bir zorunlulukları yoktur, bu kavramlar, sırtını seçim sandığına, daha doğrusu halkına dayamış siyasetçilerin daha kolay ulaştığı nitelik taşır.

MÜSLÜMAN COĞRAFYA DEMOKRASİLERİ ÖNEMLİDİR

Demokrasi, milli bekanın ana zeminidir. Anti-demokratik kimlik taşıyan rejimler, milletleri kalıcı fakirlik ve çöküşe sürükler. Çok parası olduğu kabul edilen krallıkların bile, küresel sistemin onurlu bir üyesi olabilmesi için “meşrutiyeti” benimsemiş olması ve halkıyla el sıkışması gerekmektedir.

Milletler arasındaki işbirliğinin ana kriteri dini değil, siyasidir. “Dost ve kardeş” olabilmemiz

için aynı ibadethaneyi kullanmanız değil, esas olarak düzenli seçimler ile oluşmuş meclislerinizin dostluk komisyonlarının bulunması gerekiyor.

Esas olarak radikalizm ile mücadelenin ana zemini de mücadeleyi gerçekleştirenlerin ne kadar demokratik kimlik taşıdıkları ile bağlantılıdır. Elindeki kılıçla insan doğrayan radikal bir hareketle krallık ve diktatörlüklerin ordularının baş etmesi de mümkün değildir.

Kuşkusuz, Müslüman coğrafya için bugün yaşanan sorunların başlangıç anı, 2014 Musul baskını ile birden ortaya çıkan ve daha sonra Batı’nın istihbarat laboratuvarlarında yapılandırıldığı anlaşılan IŞİD ile mücadeleyi batılı ordulara bırakmış olmasıdır. 10 yıl önce, o radikal saldırıya karşı Türkiye, Pakistan,

İleride tarih, bu çaresizliği ve bu iklimin aktörlerini yazacak, mesela, “kutsal toprakların emiri” olduğunu söyleyen Suudi Arabistan Veliaht Prensi Muhammed bin Selman’ın, neden, bu katliam karşısında bir Katolik olan Brezilya’nın solcu Cumhurbaşkanı Lula de Silva kadar yüksek sesle konuşmadığını da sorgulayacaktır.

Endonezya, Malezya, Tunus, Cezayir gibi “meclisleri çalışan” Müslüman demokrasilerin ittifakı “bu bizim işimiz” diyerek müdahale etseydiler, kuşkusuz, bugün Gazze’de yaşananlar yaşanmayacaktı.

Müslüman coğrafyanın “parası olanın sesinin yüksek çıktığı” günümüzdeki denklemden hemen çıkması, halkının önüne düzenli olarak seçim sandığı koyan, Meclis’leri açık, güçlü ordulara sahip “Müslüman demokrasilerin” kuracakları ittifakla küresel sistemde yeni bir kutup oluşturması gerekmektedir.

ANTI-EMPERYALİST DURUŞ, DEMOKRATİK DAYANIŞMADIR

Büyük bir coğrafyanın demok-rasi arayışını emirler, krallar ve diktatörler üzerinden bastırıl-masının küresel emperyalizmin

“güçlü adamlar ile çalışma” ilkesinden kaynaklandığını görmek zorundayız. İşbirliği yapan güçlü adam emperyalizmin sevdiği bir karakterdir.

Bugünlerin gelişi, 2013 Mısır Darbesi günlerinden beri belliydi, bakın, 17 Aralık 2015 tarihli STAR gazetesindeki, “Anti-terör İslam ittifakı bu haliyle işlemez” başlıklı yazımda ne demişim:- Baktım, Suudi Arabistan’ın iddialı bir şekilde açıkladığı teröre karşı “İslam İttifakı”nı herkes, dört görme özürünün bir fili tarif etmesi gibi değerlendirmiş, kim neresinden tuttuysa, orayı anlatıyor...

Oysa, gerçek, Suudi liderliğindeki 34 üyeli böyle bir ittifakın bu şekilde işlemeyeceği, hedeflerine ulaşamayacağıdır...

Suudiler, “kriterleri olmayan” geniş tabanlı koalisyonlar kurmayı çok severler, bu politika, onları, bölgesel/küresel diplomasinin merkez noktalarından birine taşır ama genelde sonuç da yoktur...

DEMOKRASİ ANA KRİTERDİR

Türkiye’nin, DAESH-Hizbullah ekseninde yaşanan terör dalgasına karşı, kriterleri önceden belirlenmiş bir “demokratik ittifakı” hayata geçirmemesini, buna karşılık Suudiler’in bu konuda öne çıkmasını üzüntüyle karşıladım.

Üzüntümün ana nedeni, “neden biz değil de onlar” rekabetçiliğinden kaynaklanmıyor, Türkiye öncülüğünde, İslam coğrafyasında kurulacak bir “demokratik ittifakın” dünya ve Müslümanlar açısından önemli bir stratejik atak olacağı inancına dayanı-

yor. Bununla birlikte, “İslam ve Demokrasi” adına ciltler dolduran o kalemlerin bütün üstten bakışlarına rağmen, Endonezya, Pakistan, Bangladeş, Malaysia ve -sıkı durun- Senegal’de giderek olgunlaşan demokratik sistemleri dikkatle takip ediyorum.

Bu coğrafyalardaki Müslüman toplumlar, çok önemli bir işi başarıyor: Emperyalizmin Soğuk Savaş yıllarında ulusal ordularına verdiği “vesayet” sistemini deviriyor, bunu da “fakir demokrasisi” olarak adlandırılabilir hayli zorlu bir ekonomik zeminde gerçekleştiriyorlar.

Müslüman coğrafyayı “seçmenlerine hesap veren” siyasetçiler olarak yöneten kadrolara, tarihin bu kırılma noktasında çok önemli bir görev düşüyor: Bu coğrafyada, demokratik kriterler zemininde yeni bir ittifakı yaratmak zorundalar.

Çünkü, Mısır Darbesi bir gerçeği ortaya koydu: Müslüman toplumların demokrasileri bugün de emperyalizmin ağır tehdidi ve saldırısı altındadır.

İran-Suudi gerginliği tahrip edici 34 ülkenin terörizme karşı birleştiği açıklamasının Suudi Arabistan’dan gelmesi talihsizliktir, çünkü Vehhabi çizgideki bu ülke, İran’a karşı kurulmaya çalışılan “dini/mezhepsel zeminli” cephenin öncüsüdür.

Oysa, İslam coğrafyasının Sünni-Şii savaşı senaryolarını rafa kaldıracak yeni oluşumlara ihtiyacı vardır.

İki radikal unsur olarak İran ve Suudi Arabistan’ın 2003 yılın-

Bu satırlar yazıldığı sırada verilen resmi rakamlar, İsrail ordusunun Gazze Şeridi’nde 30 bin masum sivil öldürdüğü, 7 bin sivilin de kayıp olarak listelendiği yönündeydi. Birleşmiş Milletler Gazze’de öldürülen sivillerin yüzde 70’inin kadın ve çocuklar olduğunu belirtiyor. Bağımsız kaynaklar, bölgedeki hemen tüm hastanelerin İsrail ordusu tarafından tahrip edilmiş olması nedeniyle, özellikle son iki aydır resmi kayıt tutulmasının imkansız hale geldiğini, bu nedenle, sivil ölümlerinin 50 bine ulaşmış olacağına fikir birliği içindeler... Müslüman coğrafyanın bu tarihin en büyük ve planlı sivil katliamı karşısında yaşadığı tek gerçek, çaresizliktir...

dan bu yana sürekli tırmanan ve nihayetinde Irak/Suriye’yi çöktürten bu mücadelelerine kesin çözüm ancak Müslüman coğrafyanın demokrasilerinden gelir. Sözü edilen ittifakın içinde Türkiye ve Mısır’ın yan yana görülmesi bile siyasi açıdan uzlaşmaz bir çelişkinin göstergesidir.

Demokratik Türkiye ile askeri diktatörlükle yönetilen Mısır hangi kriterler çerçevesinde bir araya gelip de, hangi teröriste karşı ortak mücadele verecek? Sisi dediğiniz diktatör zaten Beşar denilen faşisti destekliyor!..

Eğer; İslam dünyasında Şii ve Sünni radikalizm ile mücadele edecek ve “mezhep terörlerini” yok edeceksek, bunu ancak, parlamentoları üzerinden halklarına her seçimde hesap veren sivil siyasetçilerin yönettiği Müslüman nüfuslu ülkelerle işbirliğini geliştirerek yapabiliriz...

Tekrarlıyorum... Türkiye “demokratik ittifak” için kolları sıvamalıdır...

Bunu yaparsak, emperyalist/hegemonyacı güçlerin kendi bahçemizde füzeleriyle dolaşmalarını önleyebiliriz...

Halklarına hesap vermeyen diktatörlükleri ve mezhep zeminde doğmuş terör örgütlerini kullanan küresel güçlere karşı coğrafyamızı, ancak demokrasiye yüzünü dönmüş Müslüman toplumların dayanışmasıyla koruyabiliriz...”

afrika yeni dünya *düzeni arayışında* Batı ile Hesaplaşma

**“SAHRA ALTI AFİRKA”DA YAŞANILAN GELİŞMELER,
“FAKİR GÜNEYİN” GÜNÜMÜZDE GEÇERLİ KÜRESEL SİSTEME KARŞI
YENİ BİR DURUŞUNUN İŞARETLERİNİ TAŞIYOR.
AFİRKA’NIN ESKİ SÖMÜRGEÇİLERİ İÇİN
ZOR GÜNLER BAŞLADI.**

2 9 Şubat günü Moskova’da Rus mevkidaşı Sergey Lavrov ile gerçekleştirdiği görüşme sonrasında Mali Dışişleri Bakanı Abdulaye Diop şu ifadeleri kullandı:

“Mali’nin güvenliğini sağlayan ana unsur, Rusya ile kurmuş olduğumuz güçlü bağlardır. Rusya ile olan işbirliğimiz güvenliği garanti altına almakta, bu yolla güç potansiyelimizin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bunun sonuçlarını artık görüyoruz ve Mali her geçen gün biraz daha ilerliyor.

Bu gelişmede, Rusya’nın ekonominin her alanında Mali uzmanlarına verdiği eğitimin de büyük payı bulunmaktadır. Özellikle ekonomik ilişkilerin güçlenmesiyle, Mali, yıllardır aşamadığı sorunları aşma kabiliyeti kazan-

dı. Zaten, iyi ve tutarlı ilişkiler, güçlü ekonomik ilişkilere dönmelidir.”Diop’un bu açıklaması, aslında Moskova’nın son yıllarda büyük bir sabırla sürdürdüğü Afrika politikasının da sonuçlarını gösteriyordu.

Güçlü kaynakları, gelişen pazarları ile 21’nci yüzyılın önemli kıtası olarak kabul edilen Afrika’daki rekabet, ABD-Avrupa Birliği (AB) hattında şekillenen “zengin kuzey ittifakının” üyelerinin bu kıtada bırakmış oldukları kötü anılar nedeniyle, Rusya ve Çin’in öne çıktı bir kimlik taşıyor.

Mali, 2012 yılında yaşanan darbe sonrasında 2020 yılına kadar süren fakat yolsuzluk iddiaları ile hayli yıpranan bir sivil dönem geçirdikten sonra 2020 ve 2021’de peş peşe iki askeri darbe ile karşılaşmış bir Afrika

**Rusya ve Çin,
“zengin kuzeye”
karşı duyulan
öfkeyi, kendi kü-
resel çıkarları için
kullanma yolunda.
Ukrayna’da sıkışan
Rusya, özellikle,
Mali-Nijer-Burkina
Faso hattından
Batı’yı Afrika’dan
dışlayan süreci
başlatmış
durumda.**

devleti. Bu darbelerin en önemli sonucu, askerlerin, ülkenin geleneksel sömürgeci kimliği taşıyan Fransız askeri varlığını sonlandırmaları ve yerine Rusya ile güçlü bağlar kurmaları oldu. “Zenginler ittifakı” yürürlükteki eşitlikçi küresel sistemin güçlü patlamalarının işaretini ilk kez Mali’de aldı. Batı Afrika’da Mali’deki gelişmenin benzerini Gine Bissau (2021) Burkina Faso (2022) ve Nijer’in (2023) ve bu iki ülkede yapılan askeri rejimlerin de Mali’de olduğu gibi, Batı ile hesaplaşan kimlik taşıması, 21’nci yüzyılın zorlu küresel hesaplaşmalara sahne olacağını göstermesi bakımından önemliydi.

**ECOWAS ARTIK BATI’NIN
ÇIKARLARINI
KORUYAMIYOR**

Kısa adıyla ECOWAS olarak bilinen Batı Afrika Ülkeleri Ekono-

mik Topluluğu, kurulduğu 1975 yılından bu yana, Fransa başta, Afrika'nın eski sömürgecilerinin çıkarlarının korunmasında önemli rol oynayan bir kurum.

Bu kurumun resmi yazışma dilinin İngilizce, Fransızca ve Portekizce olması bile nasıl bir görüşle “zenginler” tarafından yapılandırıldığını göstermesi bakımından önemli.

Fransa'nın ana güç olarak şemsiyesi altında bulunan ECOWAS, bu kimliğiyle, özellikle, Mali, Gine Bissau, Nijer ve Burkina Faso'ya karşı geliştirdiği politika ile dikkat çekti.

Askeri darbelerin geri çekilmesi, ülkelerde demokrasinin yeniden yapılandırılması gerekçesiyle, bu dört ülkenin 15 üyeli bu toplulukta üyelikleri askıya alındı, ekonomik yaptırım ve kuşatma

başlatıldı. Dünyanın fakir coğrafyasının dört devletine dönük yaptırımlar, bir tek sonuç verdi, zaten fakir olan ilgili devletlerin halkları daha da derin bir fakirlik yaşamaya mahkum edildiler.

“ECOWAS, günümüzde içi boşaltılmış, dışarıdan güçlü ama esas olarak içinden çökmüş bir kurumdur ve Afrika'nın hiçbir talebine cevap vermemektedir. Aslında günümüzdeki varlığıyla, yeni-sömürgecilik anlayışının eski sömürgecil günlerinden daha da tehlikeli olduğunu sergilemektedir.

Eski sömürgeciler gelir ve el koyarlardı, şimdi ise kendi kurduğumuz devletlerin siyasi kadroları tarafından aynı işlem yapılıyor ve kazanan yine sömürgeciler oluyor. Ne zaman bu bölgede bir sorun çıksa, hemen asker göndermeden, gelişmeyi

bastırmadan söz ediliyor. Aslında korunmak istenen yeni-sömürgecilerin ve onların yerli işbirlikçilerinin çıkarlarıdır. Bu nedenle, ECOWAS bünyesinde parçalanma kaçınılmazdır.

Kremlin, Evgeni Prigojin'in ölümünden kısa bir zaman dilimi sonrasında Afrika'daki Wagner savaşçılarını bu kez

Rusya Savunma Bakanlığı'na bağlı “Afrika Tugayları”na dönüştürerek bu kıtada rekabetin güçlü tarafı olacağını işaret etti.

”Bu sözler Kenyalı analist Ken Bosire'ye ait ve günümüzde “Sahra altı Afrika”da yaşanan genel havayı göstermesi bakımından önemli kimlik taşıyor.

Nitekim, Mali, Burkina Faso ve Nijer'in ECOWAS'tan ayrılma kararı, “Batılı kimlik taşıyan Afrikalı kurumsallaşmanın” ciddi bir deprem yaşayacağını da gösteriyor.

“SAHRA İTTİFAKI”

BATI'YLA HESAPLAŞMANIN ZEMİNİ

ECOWAS tarafından darbe yapıldıkları ve devamında Fransa'yı topraklarından çıkardıkları

gerekçesiyle hedefe oturtulan Mali, Burkina Faso ve Nijer'in bu kurumdan ayrılıp "SAHRA İTTİFAKI"nı kurmaları önemli bir jeopolitik kırılma oluşturdur.

Aslında yaşanan, tarihinde Batı'nın iki büyük sömürgeci işgalini yaşamış ve büyük yıkımlar, aşığılamalar, katliamlar görmüş bir kıtanın yeni bir baş kaldırı sürecini başlatması olarak değerlendirilebilir.

Afrika, "beyaz Avrupa" ile ilk kez 16'ncı yüzyılda başlayan kölecilik dönemiyle tanıştı. Kıta insanların renklerinin siyah olması, Avrupalılar için "köleyi kolay ayırt etme" şansını doğuruyordu. Ten rengindeki bu ayırt edici özellik, Afrika kavimleri için büyük bir yıkım demektir, milyonlarca Afrikalı zorla götürüldükleri coğrafyalarda yok olup gittiler. İkinci büyük saldırı,

19'ncü yüzyılın başlarında geldi. Sanayi Devrimi ile birlikte Fransa, Almanya, İngiltere, İtalya, Portekiz, İspanya, Hollanda ve Belçika'nın sanayilerini besleyecek güçlü doğal kaynaklara ve yine köle işçi olarak çalıştırılacak Afrikalı emekçilere ihtiyaçları vardı. Kıta bir kez daha esaret, yıkım ve özellikle çok kanlı katliamlar yaşadı.

20'nci yüzyılın ikinci yarısında, 2'nci dünya Savaşı sonrasında küresel sistem içinde yeni denge unsuru olan Sovyetler Birliği ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin güçlü destekleri, Afrika uluslarının özgürlüğe giden yolunu açtı.

2'nci Dünya Savaşı yıllarında, Nazi Almanyası'nın işgali altındaki ülkesini "sömürgelerden gelen siyah renkli askerler ve kuzey Afrikalı Araplar" sayesinde kurtaran Gen. Charles De

kurulduğu 1975 yılından bu yana, Fransa başta, Afrika'nın eski sömürgecilerinin çıkarlarının korunmasında önemli rol oynayan bir kurum.

Bu kurumun resmi yazışma dilinin İngilizce, Fransızca ve Portekizce olması bile nasıl bir görüşle "zenginler" tarafından yapılandırıldığını göstermesi bakımından önemli.

Gaulle, artık Afrika özgürlüğünü tanımak zorundaydı.

O, Batı Afrika'yı irili ufaklı 15 devlete böldü, bunları ECOWAS altında birleştirdi, bunların ekonomisini de halen 14 ülkede kullanılan Fransız Merkez Bankası çıkışlı CFA Frangı ile kontrol altına aldı. Afrika'nın batısı, böyle bir tarihle hesaplaşıyor.

PAN-AFRIKA İDEOLOJİSİNİN YÜKSELİŞİ

Mali lideri Assimi Goita, Burkina Faso (Burkinabe) lideri İbrahim Traore ve Nijer lideri Abdourahmane Tchiani, günümüzde "Pan-Afrikacı" olarak adlandırılan ve Afrika'nın sorunlarını bir bütün olarak görüp, Afrika halklarının güçlü işbirliğiyle çözülebileceğini ifade eden hareket öncü liderleri olarak tanınıyor. Hareket, Afrika'nın yetiştirmiş

olduğu güçlü bağımsızlığı düşünce insanların, Kwame Nkrumah, Amilcar Cabral, Marcus Garvey, Franz Fanon, Cheikh Anta Diop, Theophile Obenga başta Afrikalı aydınların mirasını taşıyor.

Bu nedenle, Sahra İttifakı'nın 16 Eylül 2023 günü kuruluşu, Afrika için yeni bir jeopolitik olarak tarihi önem taşıyor.

Söz konusu üç liderin bu noktaya gelmeleri sürecinin de büyük bir önemi var: Mali lideri Goita, yıllarca ülkeyi derin fakirliğe ve Fransız yeni-sömürgeci stratejisine teslim etmiş, yolsuzlukları ile ünlü İbrahim Boubacar Keita rejimine karşı verdiği sert mücadeleye ile tanınıyor.

Aynı süreçte, Burkino Faso'daki Roch Christian ve Nijer'deki Muhammed Bazoum rejimlerine karşı sivil toplumun büyük kavgası yaşandı.

Afrika halkının sömürgeci işbirlikçisi ve ülke servetlerini talan ederek zenginleşen oligarşik rejimlere karşı verdiği kararlı mücadelenin, genelde ülkelerinin yoksul kesiminden gelen ordu kurmaylarını yönlendirmesi ve "vatansever askerlerin" çürümüş rejimlere karşı müdahalesi gelişmelerin ana zeminini oluşturuyordu.

Sahra İttifakı şu üç ana ilke çerçevesinde şekillendi: 1- Tam egemenlik, 2- Küresel sistemde stratejik ortak seçme özgürlü-

ğü, 3- Afrika halklarının vazgeçilmez çıkarlarını savunma...

**Aslında
yaşanılan, tarihinde
Batı'nın iki büyük
sömürgeci işgalini
yaşamış ve büyük
yıkımlar,
aşagılamlar,
katliamlar görmüş
bir kıtanın yeni bir
baş kaldırma sürecini
başlatması olarak
değerlendirilebilir.**

Bu ilkelerin güçlenmesi için güçlü bir güvenlik anlayışının yapılandırılması gerekiyordu, işte Sahra İttifakı için imzalar bu nedenle atıldı.

Sahra İttifakı, Batı'ya karşı kurulmuş bir ittifak olarak değerlendiriliyor, bu nedenle, Rusya ve Çin'le ilişkilerini güçlendirerek küresel sistemin içinde yeni bir yapılanmayı sağlamaya çalışıyor.

Kendi aralarında Dolar ve Avro para birimlerini ticarete askıya almaları, Brezilya-Rusya-Hindistan-Çin ve Güney Afrika'nın oluşturduğu BRICS üzerinden dünya ile entegrasyon arayış-

ları, sahip oldukları ortak ideolojinin de doğal sonucu olarak görülüyor.

RUSYA WAGNER'İ YENİDEN YAPILANDIRDI

Rusya, Afrika'da yükselen anti-Batı hareketin kendisi için önemli güç biriktirme şansı doğurduğunu görerek stratejisini geliştiriyor. St.Petersburg merkezli paralı asker şirketi Wagner, son yıllarda, Rusya'nın Afrika politikasının merkezinde yer alan bir kurum olarak tanınıyor.

Kurucu patronu Evgeni Prigojin'in Ukrayna cephesinde yarattığı sorunlar, özellikle emrindeki silahlı güçle Kremlin'e karşı ayaklanmaya kalkmasından sonra yok edilmesi, bu şirketin yeniden yapılandırılmasını da zorunlu kıldı.

ketin yeniden yapılandırılmasını da zorunlu kıldı.

Wagner günümüzde, artık, Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu'ya bağlı yarı-resmî bir savaş şirketi. Bu grubun zaten Mali ve Burkina Faso'da varlığı sürüyordu, artık adı, Afrika Tugayı olarak anılıyor.

Komutanlarıyla birlikte, Moskova'dan St.Petersburg'a giderken uçağına konulan bomba sonucu ölen Evgeni Prigojin ölümünden kısa bir zaman önce Nijer'de görülmüştü.

Nijer ordusunun özellikle Batı Afrika'daki Batı yanlısı devletlerin ordularının muhtemel müdahalesine karşılık Rusya'dan

Kurucu patronu Evgeni Prigojin'in Ukrayna cephesinde yarattığı sorunlar, özellikle emrindeki silahlı güçle Kremlin'e karşı ayaklanmaya kalkmasından sonra yok edilmesi, bu şirketin yeniden yapılandırılmasını da zorunlu kıldı.

destek talep ettiği biliniyor. Batı Afrika ekonomik ve askeri açıdan yeniden yapılanıyor, burada yaşanılacak gelişmelerin yakın geleceğin "çok kutuplu dünyasının" temel unsurlarından biri olacağı konusunda da fikir birliği var.

TÜRKİYE ARTIK GE

GENÇ DEĞİL!

TÜRKİYE, BİNDE 1.1 NÜFUS ARTIŞ ORANIYLA TARİHİN EN DÜŞÜK NÜFUS ARTIŞ ORANINI GÖRDÜ. ÜLKE NÜFUSU BİR YILDA 92 BİN 824 KİŞİ ARTTI!.. 2007'DEN BU YANA NÜFUS İSTİSNA YILLARI HARİÇ ORTALAM 1 MİLYON ARTIYORDU. TÜRKİYE UZUN YILLAR NÜFUSUNUN GENÇLİĞİ VE BU DURUMUN EKONOMİSİNE SAĞLADIĞI AVANTAJLARI KONUŞARAK GEÇİRDİ, SON İSTATİSTİKLER, TÜRKİYE NÜFUSUNUN HIZLA YAŞLANDIĞINI VE DOĞURGANLIK ORANININ BÜYÜK BİR HIZLA DÜŞTÜĞÜNÜ ORTAYA KOYDU.

Uzun yıllar genç nüfus avantajıyla övünen Türkiye bu özelliğini hızla kaybediyor. 1990'lı yıllarda yüzde 4 olan Türkiye'nin yaşlı nüfus oranı yüzde 9'a dayandı. Mevcut gidişatta Türkiye 22 yıl sonra 'çok yaşlı nüfusa sahip ülkeler' sınıfına girecek.

Türkiye'nin doğusu ile batısı arasında doğurganlıkta ciddi farklar bulunuyor ancak genel olarak tüm bölgelerde doğurganlık azalıyor, buna karşın 65 yaş üstü olarak kabul edilen yaşlı nüfusu hızla artırıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2023 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarını açıkladı ve deyim yerindeyse nüfus konularıyla ilgilenenlerde bir deprem etkisi yarattı. Türkiye nüfusu, 85 milyon 372 bin 377 kişi olarak

açıklandı. Bu, nüfusun bir önceki yıla göre sadece 92 bin 824 kişi arttığını gösteriyor. Oysa TÜİK'in nüfus istatistiklerini Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNSK) üzerinden paylaşmaya başladığı 2007 yılından itibaren nüfus birkaç istisna yılını dışarıda bırakırsak ortalama 1 milyon kişi artıyordu. İstisna dediğimiz yıllardan biri pandemi nedeniyle evlere kapandığımız 2020 yılıydı; nüfus 459 bin kişi artmıştı. Diğer yıl da geçen yıldır; nüfus 599 bin kişi artmıştı.

Buna paralel olarak nüfus artış hızı da binde 1.1'e geriledi. Medyada bu rakam son 15 yılın en düşük değeri olarak yer aldı ama aslında Cumhuriyet tarihimizin en düşük değeri.

Türkiye'de ilki 1927'de ve ikincisi 1935 yılında yapılan, sonra genelde beşer yılda bir tekrarlan-

Türkiye kadın doğurganlık oranında Fransa'nın gerisine düştü. Ülke ortalaması, artık nüfusun yenilenmesine olanak tanımıyor ve bu durumda, Türkiye 2040 itibarıyla çok yaşlı ve nüfusu azalan bir ülke olmaya aday olarak kabul ediliyor.

nan sayımlar ile 2000-2006 dönemi için TÜİK nüfus tahminlerinin ortalaması ve 2007'den bu yana da ADNKS'ne göre yapılan belirlemelere göre 2023 yılında kaydedilen binde 1,1'lik oran, tüm yılların en düşük yıllık nüfus artışı anlamına geliyor. Bundan önce en düşük yıllık nüfus artış hızı binde 5,5'le ağır pandemi koşullarının etkili olduğu 2020 yılında yaşanmıştı. Nüfus artış hızında 2022 yılında da binde 7,1'le önceki dönemin ikinci en düşük düzeyi görülmüştü.

TÜRKİYE NÜFUSUNUN GENEL YAPISI YAŞLANIYOR

Toplam nüfusun 2023 sonu itibarıyla yüzde 50,1 oranındaki 42 milyon 734 bin 71'ini erkekler, yüzde 49,9 oranındaki 42 milyon 638 bin 306'sını kadınlar oluşturdu. İl ve ilçe merkezle-

rinde yaşayan nüfus binde 2,7 oranında 213 bin 987 kişi azalarak 79 milyon 399 bin 292'ye gerilerken; belde ve köylerden yaşayanlar binde 54,1 oranında 306 bin 811 kişi artarak 5 milyon 973 bin 84'e yükseldi. 2022 yılında yüzde 93,4 olan il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı, 2023 yılında yüzde 93'e geriledi.

Başka deyişle belde ve köylerde yaşayanların oranı yüzde 6,6'dan yüzde 7'ye yükseldi. Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus bir önceki yıla göre 253 bin 293 kişi azalarak 1 milyon 570 bin 543 kişi oldu. Bu nüfusun yüzde 48,6'sını erkekler, yüzde 51,4'ünü kadınlar oluşturdu.

Çalışma çağı olarak tanımlanan 15-64 yaş grubundaki nüfusun ADNKS'ine geçilen 2007 yılında yüzde 66,5 olan oranı, 2023 yılında yüzde 68,3'e yükseldi.

Bu dönemde çocuk yaş grubu olarak tanımlanan 0-14 yaş grubundaki nüfusun oranı yüzde 26,4'ten yüzde 21,4'e gerilerken, 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı ise yüzde 7,1'den yüzde 10,2'ye yükseldi. Çalışma çağındaki birey başına düşen çocuk ve yaşlı birey sayısını gösteren toplam yaş bağımlılık oranı, 2022 yılındaki yüzde 46,8 düzeyinden 2023'te yüzde 46,3'e geriledi.

Çalışma çağındaki birey başına düşen çocuk sayısını ifade eden çocuk bağımlılık oranı yüzde 32,3'ten, yüzde 31,4'e gerilerken, çalışma çağındaki birey başına düşen yaşlı birey sayısını ölçen yaşlı bağımlılık oranı ise yüzde 14,5'ten yüzde 15'e yükseldi. Diğer bir ifadeyle, Türkiye'de 2023 yılında, çalışma

çağındaki her 100 kişi, 31,4 çocuğa ve 15 yaşlıya bakıyor.

ALARM: DOĞURGANLIK ORANI HIZLA DÜŞÜYOR

Türkiye'de toplam doğurganlık hızı son yıllarda kademeli şekilde düşüyor. 2001 yılında 2,38 çocukken 2022 yılında 1,62 çocuk olarak gerçekleşti.

Toplam doğurganlık hızı, bir kadının doğurduğu dönem olan 15-49 yaş grubunda doğurabileceği ortalama çocuk sayısını gösteriyor.

Özellikle 2014'ten bu yana her sene düşüş söz konusu. Doğurganlığın nüfusun yenilenme düzeyi olan 2,10 olarak kabul ediliyor. Türkiye bu oranın altında bulunuyor.

2022 yılında Avrupa'da toplam doğurganlık hızının en yüksek olduğu ülke Fransa (1,79) oldu. AB ortalaması ise 1,53 gerçekleşti. Türkiye ise 36 ülke içinde 6. Sırada.

Doğurganlık hızının en düşük olduğu ülkeler ise Malta ve İspanya.

ZENGİNLEŞEMEDEN YAŞLANIYORUZ, VAHİM

Türkiye'de yaşlanma gerçeğiyle yüzleşme korkusu yaşandığına dikkat çeken Sosyolog Özgür Arun, asıl korkulması gereken durumun toplumun yaşlanması değil ekonomik olarak aktif nüfusun üretime dahil edilememesi, dolayısıyla toplumun zenginleşmeden yaşlanması olduğuna dikkat çekti. Sadece Türkiye'nin değil tüm dünyanın yaşlandığını belirten Sosyolog Arun, "Türkiye tek başına yaşlanan bir ülke değil. Elbette

●●

Türkiye'de ilki
1927'de ve ikincisi
1935 yılında
yapılan, sonra
genelde beşer yılda
bir tekrarlanan
sayımlar ile
2000-2006
dönemi için TÜİK
nüfus
tahminlerinin
ortalaması ve
2007'den bu yana
da ADNKS'ne göre
yapılan
belirlemelere göre
2023 yılında
kaydedilen binde
1,1'lik oran, tüm
yılların en düşük
yıllık nüfus artışı
anlamına geliyor.

●●

demografik dönüşüm sürecini daha farklı yaşamış ve safhalarını tamamlamış ülkeler var, biz ise daha gerilerden geliyoruz. Özellikle gelişmekte olan ülkeler benzer bir süreç yaşıyor. Süreç şu; Türkiye dünyanın en hızlı yaşlanan ülkelerinden biri." dedi.

Uzun yaşamının temelinde insanların mal biriktirmek, zenginleşmek olduğunu söyleyen Arun, Türkiye'nin gelişmiş ülkelere oranla daha hızla yaşlandığını vurguluyor: "Bizim için temel sorun bu kadar hızlı yaşlanan bir toplum için refahımız aynı hızda artmıyor.

Zenginleşmeden yaşlanmak bizim için bir sorun. Türkiye yaşlanma sürecini 15 yıl içinde tamamlayacak. Türkiye'nin yaşlanma hızı diyoruz buna. Yaşlı nüfusunun iki katına çıkması için geçen süreye bakıyoruz. Türkiye için bu süre 15 yıl. Fransa bu süreyi 115 yılda, İsveç 85 yılda tamamlamış. Bizim için bu bir risk. Biz bu süreci çok hızlı tamamlıyoruz."

GELECEĞİ OKUYORUZ, DAHA İYİSİNİ ÜRETİYORUZ

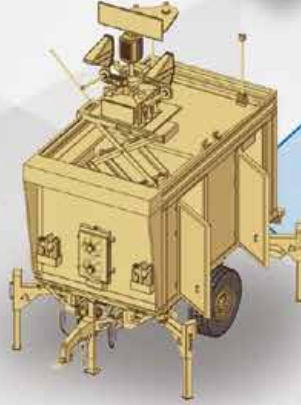

ILTER J350

1000 Watt'a kadar çıkış gücü ile döner veya sabit kanatlı İHA'ları otomatik olarak 360° tespit eder, karıştırır ve koordinatını yanıltır (Spoofing).

ILTERMIRKAS

Taktik ve operatif, döner veya sabit kanatlı İHA'ları otomatik olarak 360° tespit eder, karıştırır ve 50 km'ye kadar koordinatını yanıltır (Spoofing).

ILTER MARITIME

Hareketli platformlar üzerinde döner veya sabit kanatlı İHA'ları otomatik olarak 360° karıştırır ve koordinatını yanıltır (Spoofing).

ILTER TANK

YSİB

Otomatik Yangın Söndürme ve İnfilak Bastırma

Zırhlı araçlarda personel ve ekipmanı korumak için özel olarak tasarlanmıştır. UV/IRX dedektörleri alevi algılayarak mürettebat ve motor bölümünü korur.

İNFLAK BASTIRMA TUPU

OPTİK DEDEKTÖR

İNSANLIK BÜYÜK BİR SINAVDA .. SU KAYNAKLARI TÜKENİYOR!

İNSANLIK, GÜÇLÜ TEKNOLOJİ BİRİKİMİ İLE DÜŞÜK MALİYETLİ YÜKSEK TARIM ÜRETİMİ AŞAMASINA GEÇMEK ÜZERE... TEKNOLOJİ, ÖZELLİKLE 2050 SONRASINDA TARIM ÜRETİMİNİN BUGÜNE GÖRE YÜZDE 50 ARTMASINI ZAHMETSİZ OLARAK SAĞLAYABİLECEK.

Küresel sistemde yapılan son hesaplamalar, bugünkü tahıl üretiminin 2050 yılı itibarıyla en az yüzde 50 artması gerektiğini gösteriyor. Bu tür bir artış ancak, dünyanın açlıkla karşılaşmasını engelleyecek, gıda fiyatlarının dengeli olmasını sağlayacak.

Eğer insanlık bugün tahmin ettiğimizden çok daha kötü bir neden yaratmazsa, aslında bu hesaplama, kağıt üzerinde hayli akılcı ve yapılabilir kimlik taşıyor. Çünkü gelişen teknoloji bugün zaten, tarım üretimini artıran kimlikte ve önümüzdeki 25 yıl içinde teknoloji destekli tarımın daha da büyük üretimler gerçekleştireceği herkesin kabul ettiği bir öngörü olarak duruyor. Ama yine de toprak erozyonu, büyük bitki hastalıkları salgınları, tohumlarda ya-

şanabilecek genetik değişimler nedeniyle bu hedefe erişmek biraz riskli görünebilir. Ama bilim insanları, teknolojinin er-geç o riskleri de en az düzeye indireceğini ifade ediyorlar. Ama insanlık açısından bu alanda yaşanılacak en büyük risk, bugün sessiz bir şekilde varlığını güçlendiriyor: Su! 2017 yılında yapılan hesaplamalar, bu yüzyılın ortaları itibarıyla ulaşılmaya çalışılacak tarım üretimi için bugüne oranla yüzde 146 daha fazla suya ihtiyacımız olacağını gösterdi.

Ortadaki sorun şu; bırakın yüzde 146'lık su kullanımı kapasitesini karşılamayı, kullanılabilir su oranı şu anda hızla düşüyor! Genel anlamda dünyanın zaten çölleşmiş geniş alanları giderek daha da kuruyor, önemli bir bölümünü artık daha az yağmur düşüyor, pek çok alanda nehir

Tarım üretiminde yaşanacak artışın talep ettiği su miktarı ise bugünkü su tüketiminden yüzde 146 daha fazla! Oysa iklim değişikliği ve var olanı yanlış kullanım nedeniyle büyük bir su kaybı yaşamaya başladı.

seviyelerinin düşüklüğü tarım alanlarını şimdiden vuruyor. Her kış sonunda dağ zirvelerinde eriyen kar ve buzun getirdiği sular bile, küresel ısınma sonucu artan aşırı sıcaklar nedeniyle nehirlerle kadar ulaşamıyor ve buhar olup atmosfere dönüyorlar. Yine küresel ısınma nedeniyle aşırı sıcak hava daha dünya kadar rutubetli ve bereketli olan geniş alanlardaki nemi alıyor ve yüksek tarım rekoltesi sergileyen toprak alanlarının kurumasına yol açıyor.

ABD'nin güney batı eyaletleri kuraklıkta 24'ncü yıllarını geride bıraktılar ve bilim insanları artık bu eyaletlerdeki kuraklığın kalıcı hale geldiğini, yakın bir gelecekte çölleşmenin kaçınılmaz sürecinin başlayacağını belirtiyorlar. Dünyanın pek çok bölgesinde benzer gelişmeler yaşanıyor. Toprağı tarım açısından

berекetli kılan böcek türleri ise yaşanan kuraklıklar nedeniyle büyük ölçüde kaybolma sürecine girmiş durumda. Günümüzde kullanılabilen suyun yüzde 90'ı zaten tarım sektörü tarafından tüketiliyor. Yer altı sularının hesapsız kullanılması, tarım için bugün yeterli su kaynaklarının da kurumasına ve sürdürülebilir sulama sistemlerinin devre dışı kalmasına yol açtı. 2017 yılında sözünü ettiğimiz çalışma ne yazdıysa, son yedi yılda doğrulandı fakat yayınlandığı gün itibarıyla o çalışma bütün politikacılar tarafından görmezden gelinmişti bile. Tibet platosundan doğan, bu nedenle Çin-Pakistan ve Hindistan'ın üzerinden Umman Denizi'ne dökülen İndus nehri akışında yaşanan sorun, dünya açısından aslında bir sembol kimliği taşıyor. Nehrin bölgedeki dağlık kesimden gelen kar ve buz sularıyla yete-

rince beslenememesi, kısa bir zaman diliminde aktığı alanlardaki verim düşüşü ve fakirliğe yol açmış durumda...

Oysa Pakistan ve Hindistan'da su talebi büyük oranda artıyor. Gelişmelere karşı akla ilk gelen insan bilgi birikiminin sulama sistemlerini daha iyi ve bir noktaya taşıyabileceği ve özellikle yeni teknikle üretilen tarım ürünlerinin daha az suya ihtiyaç duyacağı yönünde...

Bu esas olarak İspanya'nın Guadiana nehri üretim hattında denendi. Çiftçiler, az suyla yüksek ürün elde etmenin son derece karlı bir yöntem olduğunu gördükleri anda, iki yıl gibi kısa bir zaman diliminde tam 600 milyon Avroluk yatırımla çiftliklerini genişlettiler yeni üretim alanları açtılar ve orada metrekaresine başına üretim diğer bölgelere

2017 yılında yapılan hesaplamalar, bu yüzyılın ortaları itibarıyla ulaşılmaya çalışılacak tarım üretimi için bugüne oranla yüzde 146 daha fazla suya ihtiyacımız olacağını gösterdi.

göre daha az suyla yapılırken, toplamdaki su kullanımı iki katına çıktı!..

Hükümetlerin temiz su anıtma tesislerine ağırlık vermesi ve "üretilen suyun boru hatlarıyla üretim alanlarına yönlendirilmesi" gibi kamuya ağır yük taşıyacak projeler de genelde kabul görüyor. Oysa, bu tür projelerin iki yönden ciddi sorunları var: 1- Temiz su üretmek büyük bir enerji kullanmak demek, bu hem enerji fiyatlarının istikrarını bozacak, hem de elde edilecek suyun birim maliyetini çok yükseltecek bir seçenek, 2- Suyun bol olduğu yerden az olduğu yere taşınması ise iklim değişikliğinin artması, suya olan talebin de patlamasıyla sürdürülebilir kimlikte olmaktan çıkacak bir seçenek olarak kabul ediliyor.

www.sarakay.org

Afetlere, Savaşlara, Pandemilere

HAZIR MISINIZ?

1999'dan Beri Süren İyilik Hareketi

SEARCH AND RESCUE & EMERGENCY AID

S.A.R. AKAY

ARAMA KURTARMA & ACIL YARDIM

S.A.R. AKAY
ARAMA KURTARMA
ACIL YARDIM

SEARCH AND RESCUE

DOĞUDAN
BATIYA
SICAK
BÖLGELER

LIBYA-SUDAN HATTI ANKARA-KAHİRE İÇİN ORTAK SINAV

BÖLGE ÜLKELERİ İLE YENİDEN YAKINLAŞMA POLİTİKASI DOĞRULTUSUNDA, KENDİSİ AÇISINDAN ZORLU BİR SÜRECİ DAHA TAMAMLADI, MİSİR ZİYARETİNİ GERÇEKLEŞTİRDİ. ÜLKENİN SEÇİMLE İŞ BAŞINA GELMİŞ İLK VE –HALEN– TEK CUMHURBAŞKANI MURSI’NİN DEVRİLMESİYLE ASKIYA ALINAN İLİŞKİLER, HIZLA DÜZELİYOR.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2021 yılında başladığı, bölge ülkeleriyle güçlü ilişkiler kurma politikasının en zor sürecini, 14 Şubat günü gerçekleşen Mısır ziyareti ile tamamladı.

Ülkede, 3 Temmuz 2013 günü yaşanan askeri darbeden sonra ilişkilerini askıya aldığı Kahire’ye ayak bastığında, Ortadoğu açısından bir dönemin kapanışını da ilan ediyordu: Türkiye, Müslüman Kardeşler’i Ortadoğu demokratikleşmesinin olağan ortağı gören politikalarından geri adım atıyordu!..

Aslında Mısır darbesi, yalnız, ülkenin seçimle iş başına gelmiş ilk cumhurbaşkanı Muhammed Mursi’yi devirmekle kalmadı, Erdoğan’ın Doğu Akdeniz-Ortadoğu hattına dönük

stratejik hedeflerinin de darbe almasına neden oldu. 30 Haziran 2012’de cumhurbaşkanlığı makamına oturan Muhammed Mursi, 30 yıllık bir aradan sonra İran’ın başkenti Tahran’daki toplantıya katılacak ölçüde statü değiştirme kabiliyetine sahip bir karakterdi.

Diğer ana özelliği ise Müslüman Kardeşler’in içinden gelen bir isim olarak dönemin Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı R.Tayyip Erdoğan ile yakın dostuydu.

Bu dostluk, Mursi’yi, 30 Eylül 2012’de Ankara’da yapılan AK Parti Kongresi’ne katılmaya yönlendirecek, Erdoğan bu ziyareti “tarihi” olarak adlandırılan 17 Kasım 2012 günü gerçekleşen Kahire ziyareti ile iade edecekti. Ankara’nın beklentisi, Türkiye-Mısır stratejik ittifakı üzerinden Ortadoğu’nun yeni-

Erdoğan’ın Mısır’ın askeri lideri Sisi ile el sıkışmasının özellikle, Libya ve Sudan’ın geleceği açısından büyük önem taşıyacağı kaydediliyor. İki devlet, karşılıklı güvensizlik sorununu fiilen bölünmüş iki Arap devletinin istikrara kavuşmasına destekle aşma şansına sahipler...

den yapılanmasını sağlamak, özellikle Libya ve Suriye sorunlarının çözümünü sağlamaktı. Türkiye-Mısır stratejik ittifakının doğal bir üyesi de Arap coğrafyasında demokratikleşmeyi desteklemesiyle öne çıkan Kartar’dı.

Sergilediği politikalar nedeniyle Muhammed Mursi, Batı açısından uygun bir isim değildi, Batı’nın bu görüşüne dönemin iki veliaht prensi, Muhammed bin Selman (Suudi Arabistan) ve Muhammed bin Zayed (BAE) de katılıyordu.

İsrail ise, bir Türkiye-Mısır ittifakının seçimle iş başına gelmiş Türk ve Arap liderler üzerinden gerçekleşmesini güvenliği açısından çok tehlikeli buluyordu. Zaten darbe, Batı-İsrail-Körfez hattındaki bu “garip ittifak” desteği ve planlamasıyla geldi.

TÜRKİYE-MISIR'IN AĞIR SINAVI Türkiye, darbeye net ve güçlü duruşla karşı çıktı, darbe lideri Abdülfettah el-Sisi'nin oturduğu makamdaki kimliğini hiçbir zaman meşru kabul etmedi. İlerleyen dönemlerde, Türkiye ve Mısır, önce Suriye'de sonra da Libya'da karşı karşıya geldi.

Suriye diktatörü Beşar Esed'i, hem de ilk kez gittiği Kahire'de çok sert dille eleştirmiş, Suriye halkının bu despotizmi bir gün mutlaka yıkacağını söylemiş Mursi, gitmiş, yerini, Esed'in Rusya ve İran desteğindeki savaşını Müslüman Kardeşler'e karşı gerçekleştirdiğine inanan Sisi almıştı.

BAE-Suudi Arabistan-Mısır ittifakının Libya'da isyancı Halife Hafter'i desteklemesi, buna karşılık Türkiye-Katar ittifakının başarılı Trablus'u savunma hareketini 2020 başında gerçekleştirmesi de bir tesadüf değildi. Erdoğan, Kahire'de bu kadar çok "yaşanmışlığın" gölgesinde Sisi ile el sıkıştı. İki devlet, ekonomik/ticari ilişkilerin güçlenmesini önceleyen ortak strateji ile bıraktıkları yerden devam etme kararı aldılar.

Aslında, özellikle Libya-Sudan hattında yaşanan gelişmeler, Ankara ve Kahire açısından elle tutulur stratejik işbirliğinin de kapılarını açabilecek nitelikteydi.

SUDAN'DA DENGELER DEĞİŞİYOR

15 Nisan 2023 günü itibarıyla, ülkenin iki farklı askeri yapısı arasında çatışmalar yaşamaya başlayan Sudan'da Türkiye-Mısır ikilisinin ortak cephede yer alması dikkat çekiyor. Sudan'ın eski diktatörü Ömer el-Beşir

döneminde yapılandırılmış ve Darfur'da "soykırım" olarak adlandırılan büyük katliamları gerçekleştirmiş geçmişin Cancavid Milisleri, günümüzün Hızlı Destek Gücü grubunun lideri Muhammed Hamdan Dagalo, bu savaşta esas olarak BAE-İsrail ikili tarafından destekleniyor.

Bu yolla, BAE-İsrail, Yemen savaşında güçlendirdikleri stratejik ortaklıklarını Afrika Boyunu'nun bu önemli ülkesinin topraklarına da taşımış oluyor. Bu destek sayesinde iç savaşın ilk aylarından itibaren Hartum ve Darfur başta ülkenin büyük bölümünde hakimiyet kuran milis lideri Muhammed Hamdan Dagalo için zor dönem, Erdoğan'ın Kahire ziyareti sonrasında başladı. Abdülfettah el-Sisi, adaşı ve Mısır Harp Akademis'nden silah arkadaşı Sudan Genelkurmay Başkanı Gen. Abdülfettah el-Burhan'ı destekleyen ana portre olarak tanınıyor.

Görünen, bu desteğe Türkiye'nin de katılmış olmasıdır. İç savaşın başından itibaren milislerin asimetrik savaş stratejileri karşısında çok zor günler yaşayan, ülkenin doğusuna çekilmek zorunda kalan Sudan ordusunun temin edilen SiHA gücüyle savaşta belirgin üstünlük kazanması, Hartum'un büyük bölümün geri alması da zaten Erdoğan-Sisi Kahire buluşmasından sonrasına rastladı.

SİSİ ARTIK HAFTER'İ TAŞIYAMIYOR

Libya'nın doğusunda Mısır ve Rusya'nın desteğinde tutunmayı başarmış isyancı Halife Hafter'in Sudan ile olan ortak

Abdülfettah el-Sisi, adaşı ve Mısır Harp Akademis'nden silah arkadaşı Sudan Genelkurmay Başkanı Gen. Abdülfettah el-Burhan'ı destekleyen ana portre olarak tanınıyor. Görünen, bu desteğe Türkiye'nin de katılmış olmasıdır. İç savaşın başından itibaren milislerin asimetrik savaş stratejileri karşısında çok zor günler yaşayan, ülkenin doğusuna çekilmek zorunda kalan Sudan ordusunun temin edilen SiHA gücüyle savaşta belirgin üstünlük kazanması, Hartum'un büyük bölümün geri alması da zaten Erdoğan-Sisi Kahire buluşmasından sonrasına rastladı.

sınır üzerinden Dagalo ve meşrislerine destek sağlaması, bu aşamada Mısır'ın ulusal güvenlik politikalarına aykırı bir tutum olarak değerlendiriliyor. Birleşmiş Milletler'den gelen taleplere rağmen, aralarında Rus paralı askerlerin de olduğu ordusunu dağıtmayan ve bu kararıyla Libya'nın fiilen bölünmesine yol açan Hafter Sisi için de zor bir isim artık...

Kuşkusuz bölgedeki en önemli gelişme, Sudan meşru askeri lideri Gen. Abdülfettah el-Burhan'ın Libya'nın başkentine giderek meşru Başbakan Abdülhamid Dibebe ile bir araya gelmesi oldu.

Dibebe, Sudan'daki iç savaş bitirecek bir siyasi anlaşma için devrede olmayı arzuladığını belirterek, bölge politikalarında Hafter'e karşı gövde gösterisi yapma şansı yakaladı.

Dibebe ile görüşen el-Burhan'ın ziyaretin hemen devamında Kahire'ye geçip Sisi ile buluşması da dikkat çekiciydi. Dibebe, ise telefonla görüştüğü Muhammed Hamdan Dagalo'yu Trablus'a davet ederek Libya'yı bölgesel oyuncu yapma yolunda yeni bir adım daha atmış oldu.

Kartal Vakfı yaşımda...

DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI İLE BÜYÜK BİR AİLEYİZ

Kartal Vakfı, kamu yararına hizmet veren,
kuruluş amacı, Şehit ve vazife mâlulü Türk Hava Kuvvetleri mensubu
subay, astsubay ve sivil memurların
kendileri, eş ve çocuklarıyla birlikte
bakmakla yükümlü oldukları anne, baba ve
kardeşlerinin sosyal, ekonomik ihtiyaçlarını ve
çocuklarının eğitim süreçlerinde destek sağlamak amacı gütmektedir.

Karta Vakfı, gelir sağlamak ve hizmetlerinin maddi kısmında
gelir sağlamak amacı ile Kartal Vakfı İktisâdi İşletmesi uhdesinde
Türk Yıldızları ve Solo Türk marka ve logolu ürünlerin satışı için,
www.ty-store.com.tr www.ststore.com.tr www.tafwatch.com.tr
adresleri üzerinden satış yapmaktadır....

Devlet Mahallesi İnönü Bulvarı No.7 (Hava Kuvvetleri Hizmet Binası) Çankaya Ankara
Telefon + 90 312 419 87 14 Faks + 90 312 419 87 13 kartalvakfi.1998@gmail.com

Bağışlarınız için

HALK BANKASI TBMM ŞUBESİ - 1479

TL : TR760001 2001 4790 0016 1000 29 USD: TR95 001 2001 4790 0058 1000 08

VAKIFLAR BANKASI HAVA KUVVETLERİ ŞUBESİ - 375

TL : TR95 0001 5001 5800 7290 1861 04 USD: TR37 0001 5001 5804 8010 0382 11

EUR: TR96 0001 5001 5804 8000 1754 50

İRAN HALKI KADERİNİ OY KULLANMAYIP BELİRLEDİ

İRAN'DA 1 MART GÜNÜ YAPILAN SEÇİM, MOLLA REJİMİ AÇISINDAN BÜYÜK ÖNEM TAŞIYORDU. 2022 YILINDA ÜLKE SOKAKLARINI SARSAN "MAHSA EMİNİ PROTESTOLARI" SONRASINDA YAŞANACAK YÜKSEK KATILIM, REJİMİN GENİŞ BİR KİTLE TARAFINDAN ONAYLANDIĞI PROPAGANDASINI DOĞURACAKTI, AMA, BEKLENEN OLMADI.

Belli bir oligarşik azınlığın çoğunluğa tahakkümünü destekleyenler sistemi ve devrimin geleceğini çökertmiş durumda. Bundan böyle bu sisteme İslam Cumhuriyeti denilemez..."

Bu sözler, İran'ın 2013-2016 yılları arasında cumhurbaşkanlığı makamında oturmuş Hasan Ruhani'ye ait.

Ülkenin "Mahsa Emini protestoları" ile çalkalandığı 2022 yılından sonra girilen yeni süreci değerlendirirken Ağustos 2023'te bu tür bir muhalefetin de bayrağını açmayı tercih ediyordu.

İran rejiminin vesayet kurumu Muhafızlar Konseyi, eski bir cumhurbaşkanının 1 Mart 2024 günü yapılan seçime girmesine

izin vermedi! Hasan Ruhani de yine eski bir cumhurbaşkanı olan Mahmud Ahmedinecad gibi Konsey kararıyla siyaset dışına itildi...

ALİ HAMANEY'İN SON ÇIRPINIŞLARI

İran, 1 Mart günü Meclis ve sekiz yıllık süre için seçilen Uzmanlar Meclisini seçti. Uzmanlar Meclisi, ülkenin dini liderini seçme yetkisine sahip tek kurum ve bu yıl seçilen heyetin, yüksek ihtimalle 84 yaşındaki dini lider Ali Hamaney'den sonra o makama oturacak şahsı seçmesi bekleniyor.

Seçim, molla rejimi açısından hayati önem taşıyordu. 2022 yılında saçını kanunda gösterildiği şekilde örtmediği gerekçesiyle gözaltına alınan ve devamında aldığı darbeler nedeniyle hayatını kaybeden

İran tarihinin en düşük katılım oranı bu kez ülke için yeni bir kavramın da doğmasına neden oldu: PASİF DİRENİŞ!.. Sert protestoları kolay bastıran rejim, İran halkının sandık başına gitmemesiyle, baş edemeyeceği yeni bir protesto şekliyle karşılaştı.

Mahsa Emini için başlatılan protestolar sonrası seçim, muhalefet için de önemliydi. İran rejimi, bugüne kadar, bütün seçimlerden sonra, ortaya çıkan katılım oranlarına sırtını dayayarak, ülkede artan muhalif sslere karşın geniş bir kesimin rejimi desteklediğini savunuyordu.

2016 Meclis seçimine katılım %62, 2020 seçimde ise %42.5'ti. Rejim, bu seçimde de en azından son seçim kadar bir katılımın gerçekleşmesini, böylece halk desteğinin sürdüğünü sergilemek istiyordu.

1 MART GÜNÜ SANDIK BÖLGELERİ BOŞ KALDI

Oysa, İran muhalefetinin boykot çağrısının etkisinin yüksek olduğunu anlayan dini lider Hamaney, seçimden hemen önce yaptığı TV açıklamasında, " Bu

İran'da yapılan seçim halkın tam anlamıyla protesto ile karşılaştı, küçük bir kesimin dışında İran gençliği başta halk sandıktan uzak durmayı tercih etti. Katılım oranının yükselmesi için elinden geleni yapan dini lider Ali Hamaney de oyunu kullanırken sandık mahalinin boşluğunu görebiliyordu.

seçimde İran halkı İslami sisteme olan bağlılığını bir kez daha gösterecektir. Bu, aynı zamanda, İran'ın düşmanlarına bir tür direniş eksenini yaratacaktır..." diyordu. Rejim, seçim günü öncesinde sürdürdüğü kampanyada da "Güçlü Katılım Güçlü İran" sloganını öne çıkarıyordu. Seçim günü ise, tüm sosyal medya hesapları boş seçim bölgelerinin fotoğraflarıyla dolmuştu. Bu nedenle, olmayacak bir gelişme yaşandı ve yetkililer, oy kullanma saatini uzattılar, oy kullanma işlemleri gece yarısına kadar sürdü.

REJİM ARTIK SEVİLME-DİĞİNİ ÇOK İYİ BİLİYOR

Ülkenin önde gelen kanaat önderleri, sanatçılar, yazarlar ve edebiyatçıların yürüttükleri seçimi boykot kampanyasının tuttuğu ve İran halkının zorlama rejim ile bir ilişkisinin kal-

madığını göstermek için sandık başına gitmediği görüldü. Siyasi analist Şervin Melikzade'nin "Mollalar bugüne kadar yüzde 70'lere kadar varan seçime katılma oranlarını kendi propagandaları için çok kullandılar. Katılım oranlarını hep İran halkının rejime güçlü desteği olarak anlattılar. Bugünlerin gelebileceğini düşünmüyorlardı. Şimdi katılımı artırmak için yalvarmak zorunda kaldılar ama ortaya çıkan tablo, İran'ın çok farklı bir yapıya kavuştuğunu işaret ediyor" yönündeki sözleri durumu anlatmaya yetiyordu. Rejimin açıkladığı %41'lik katılım oranı bile bugüne kadar yaşanmış en düşük katılımı işaret ediyordu. Oysa bağımsız kaynaklar, İran halkının %27'sinin sandık başına gittiğini, Tahran'da seçime katılım oranının %12'ye kadar düştüğünü bildiriyordu. Bu gelişme çerçevesin-

İran, 1 Mart günü Meclis ve sekiz yıllık süre için seçilen Uzmanlar Meclisini seçti. Uzmanlar Meclisi, ülkenin dini liderini seçme yetkisine sahip tek kurum ve bu yıl seçilen heyetin, yüksek ihtimalle 84 yaşındaki dini lider Ali Hamaney'den sonra o makama oturacak şahsı seçmesi bekleniyor.

de en ilginç yorumlardan birini Tahran Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç.Dr. Fuad İzadi yapıyordu: "İranlı muhalifler, bugüne kadar yaptıkları her eylemde gözlerini sınırın ötesine çevirdiler ve ABD başta Batı demokrasilerinden gelecek desteğe çok güvendiler. O destek aslında hiçbir zaman tam anlamıyla gelmedi. Batı demokrasilerinin özellikle Gazze'de yaşanan katliamı desteklemesi, bir soykırım sürdüren İsrail'in yanında kayıtsız şartsız yer alması, İran muhalefetine Batı'ya dönük bakışını değiştirdi. Artık ABD başta Batılı devletlerin İran'daki insan hakları ihlalleri ile ilgili açıklamalarını önemsemiyorlar. İran halkı ilk kez, herhangi bir dış destek beklemeden muhalefet çizgisini yükseltiyor. Bu çok önemli. Muhalefetin bu yeni karakteri kuşkusuz, belirleyici özellikle taşıyor."

Önder Ege'den

Türkiye
Cumhuriyeti'nin
demokrasisine ve istikrarına
yapılan darbeler ve darbe
teşebbüsleri tarihsel süreçler
içinde incelendiğinde, devletin
köklerinin uzandığı Osmanlı
geçmişinde de izdüşümleri
görülecektir.

PAKİSTAN HALKI SANDIKTA VESAYETİ KÖŞEYE SIKIŞTIRDI

PAKİSTAN'DA ORDUNUN PERDE ARKASINDA SİYASET MÜHENDİSLİĞİ YAPTIĞI ORTAMDA, 8 ŞUBAT'TA GERÇEKLEŞEN GENEL SEÇİM, SORUNLARIN DAHA DA KARMAŞIK HALE GELMESİNE NEDEN OLDU. HAPİSTEKİ İMRAN HAN'A BAĞLI ADAYLARIN YENİ MECLİS'TE EN KALABALIK GRUBU OLUŞTURMASI, VESAYET REJİMİ AÇISINDAN BÜYÜK KRİZ OLUŞTURDU.

8 Şubat günü sandık başına giden Pakistan halkının vermiş olduğu siyasi karar ve bu kararın üzerine düşen “seçim hilesi” iddiaları ülkede iç siyasi gerginliğin giderek bölünme ve çatışma noktasına doğru tırmanmasına neden oldu.

Çin ve Rusya ile kurmuş olduğu dengeli politikalar nedeniyle ABD liderliğindeki Batılı devletlerin “istenmeyen adam” olarak gördükleri eski Başbakan İmran Han çevresinde şekillenen gelişmeler, bu ülke demokrasisi açısından da zor bir sınavı oluşturuyor.

Pakistan İmran Han'ın üst üste devreye sokulan şaibeli hukuk dosyaları sonucunda cezaevine girdiği, partisine de seçim yasağı uygulandığı ortamda seçime gitti. İmran Han'ın Adalet

Hareketi Partisi'nin adayları Pakistan ordusunun siyaseti doğrudan baskılaması nedeniyle seçime bağımsız olarak girmek zorunda kaldılar.

Ordunun umudu ise, eski başbakanlardan Nawaz Şerif liderliğindeki Pakistan Müslüman Birliği ile bir suikast sonucu ölen efsanevi kadın başbakan Benazir Butto'nun oğlu Bilawal Butto Zardari'nin Pakistan Halk Partisi'nin başkanıydı.

Büyük baskılara ve oy hilelerine rağmen İmran Han'a bağlı bağımsız adaylar Meclis'in 93 sandalyesine sahip olurken, ordunun desteklediği iki partiden Müslüman Birliği 108 ve Halk Partisi de 68 sandalye alabildi. İmran Han, bu sonuçlarla ilgili açıklamasında “Pakistan halkının milli iradesi çalınmıştır. Seçim bölgelerinde artan bas-

Pakistan İmran Han'ın üst üste devreye sokulan şaibeli hukuk dosyaları sonucunda cezaevine girdiği, partisine de seçim yasağı uygulandığı ortamda seçime gitti. İmran Han'ın Adalet Hareketi Partisi'nin adayları Pakistan ordusunun siyaseti doğrudan baskılaması nedeniyle seçime bağımsız olarak girmek zorunda kaldılar.

kılar, sandıklarda yaşanan oy çalmalarla ortaya çıkan tablo, partimizin tek başına iktidar hakkının elinden alındığını göstermektedir” diyordu.

İMRAN HAN'IN DEVRİLME SÜRECİNİN LİDERİ YENİ BAŞBAKAN

İmran Han, iktidarının Amerika Birleşik Devletleri tarafından sonlandırıldığını, Pakistan Silahlı Kuvvetleri ile ülkenin yolsuzluklarla anılan vesayet sistemi siyasi kadrolarının işbirliğinde ülkenin egemenliğinin ve geleceğinin çalındığını savunuyor.

Pakistan'ın yeni meclisi, İmran Han ve partisinden gelen bütün tepkilere rağmen, önce Meclis başkanını sonra da başbakan olarak Şahbaz Şerif'i seçti. Şahbaz Şerif, İmran Han'ın güvensizlik oylamasıyla devrilme-

Pakistan'daki vesayet rejimi açısından zorlu konu, istenmeyen İmran Han'ın halk arasındaki desteğinin bütün politikacıların çok üstünde olması... Bu nedenle ülke büyük bir kutuplaşmaya yönelmiş durumda ve Han yanlıları sokaktan geri çekilmiyor.

sinden sonra kurulan hükümetin de başkanlığını yapmıştı.

Aynı görev için Adalet Hareketi kökenli bağımsızlar grubu tarafından aday gösterilen Ömer Eyüp Han'ın Şahbaz Şerif'in bir koalisyon hükümetiyle başbakan olmasının kesinleşmesinden sonra yaptığı açıklama, aslında kalabalık ve nükleer güce sahip Müslüman ülkenin içinde bulunduğu iç gerginliği gösteriyordu:

"Şu anda artık iş başında, hiçbir siyasi görüşü olmayan, bir ideolojisi bulunmayan ve sadece ülkenin kaynaklarının yağmalamayı hedefleyen faşist bir rejimle karşılaştık. Hak ettiğimiz meclis sandalyelerini alamadık, hileyle, her türlü oyunla bu hakkımız engellendi. Buna rağmen meclis başkanı, başkan vekilleri ve nihayetinde başba-

kanı seçtiler. Bu kararların tamamı yasadışıdır. Buradan tü Pakistan halkına sesleniyorum.

Bu Meclis'te bulunan Pakistan Müslüman Birliği başta hükümet partileri yenilmişlerdir. Zaten suratlarından, bir yönetim gücünü çaldıklarını bildiklerini anlayabilirsiniz.

Bir hırsız hırsızlık yaptığı alandan kaçarken yüzünde bunlarınkine benzer bir korku ifadesi vardır. Bugün bizden makamları çalmış olabilirsiniz ama, gördüğünüz gibi bütün baskılara rağmen ayaktaız ve İmran Han bir gün başbakanlığı yeniden alana kadar da dimdik ayakta olacağız..."

ORDU GELİŞMELERDEN RAHATSIZ

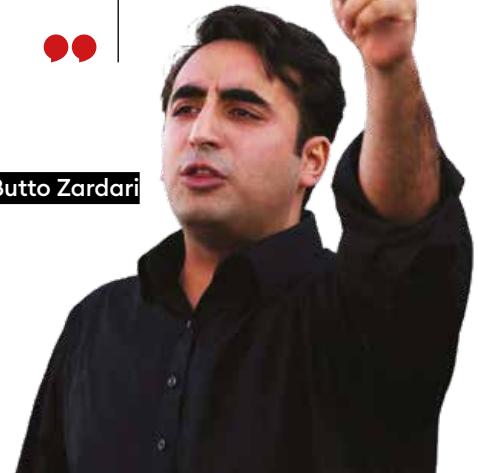
Parti liderinin cezaevine konulmasına, partinin seçimlerden

Ordunun umudu ise, eski başbakanlardan Nawaz Şerif liderliğindeki Pakistan Müslüman Birliği ile bir suikast sonucu ölen efsanevi kadın başbakan Benazir Butto'nun oğlu Bilawal Butto Zardari'nin Pakistan Halk Partisi'nin başarısıydı.

yasaklanmasına rağmen ortaya çıkan siyasi tablo ve İmran Han'ın Pakistan halkı nezdinde artan destek gücü, Pakistanlı generalleri rahatsız ediyor. Ordu, geleneksel siyasetin şaibeli kadrolarıyla İmran Han ile baş edemeyeceğini anlamış durumda.

Pakistan'da Adalet Hareketi yanlılarının süren protestolarının şiddete dönüşmesi halinde ülkenin bir kez daha askeri darbe ile karşılaşma riski artmış görünüyor.

Bilawal Butto Zardari

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİ
GÜÇLENDİRME VAKFI

BİRLİKTE GÜÇLÜYÜZ

Genel Müdürlük: Remzi Oğuz Anık Mah. Paris Cad. Yazanlar Sk. No:4 Çankaya/ANKARA

Tel: 0 312 468 87 88 - www.tskgv.org.tr - E-posta: bagis@tskgv.org.tr

aselsan

TÜRK HAVACILIK
UZAYSANAYII

roketsan

HAVELSAN

İSBİR
"Yerli ve Kaliteli Ürünler"

aspilsan
"Teknolojiyi Kullanan"

YÖNETMEN ABDULLAH OĞUZ, GÜÇLÜ BİR OYUNCU KADROSUYLA ZOR BİR KONUYU ÇOK İYİ İŞLEYEN BİR FİLMLE TÜRK TARİHİNİN UNUTULMAZ BİR SPOR BAŞARI ÖYKÜSÜNÜ BEYAZPERDEYE TAŞIDI. ZAFERİN RENGİ, ARTIK SON GÜNLERİNİ YAŞAMAKTA OLAN İSTANBUL'DAKİ İŞGAL GÜNLERİNDE İNGİLİZ İŞGAL TAKIMI İLE FENERBAHÇE'NİN OYNADIĞI HARRINGTON KUPASI MAÇINI ANLATIYOR.

Militer rekabet ile buluşmuş futbol senaryoları Batı sinemasının sevdiği bir türdür. En göz kamaştırıcı örnek, Brezilya'nın efsane futbolcusu Pele'nin de rol aldığı kadrosuyla, 1981 yapımı "Zafere Kaçış" filmidir.

Yönetmen, John Huston, 2'nci Dünya Savaşı'nda bir askeri esir kampında geçen öyküyü, Sylvester Stallone, Michael Caine, Max von Sydow gibi güçlü oyuncular, Pele'nin yanına yine dönemin ünlü futbolcuları Bobby Moore ve Osvaldo Ardiles'i koyarak anlatır.

Alman esir kampından kaçmayı planlayan bir grup müttefik asker, Nazi subaylarının propaganda amaçlı düzenledikleri bir futbol maçını kullanarak kaptan kaçma planı yapmasıyla

şekillenir öykü. Karşılarındaki takım, Nazi Almanyası'nın milli takımıdır. İlk yarıda olağanüstü oynayan müttefik takımının planı devre arasında kaçmaktır ama, birer asker olarak Alman milli takımını yenmekle görevli oldukları inancıyla kaçmazlar ve maç büyük bir zafere doğru rotalanır. Tarihte böyle bir olay yaşanmadı ama, Hollywood her zaman egemen olana futbol üzerinden ders veren senaryoları destekledi.

Oysa, Türk tarihinde birebir yaşanmış bir futbol ve kahramanlık öyküsü var. İşte, Abdullah Oğuz'un yönettiği Zaferin Rengi bu gerçek, yaşanmış destanı anlatıyor.

İŞGAL ORDUSUNUN TAKIMINI YENMEK

Kubilay Aka, Timuçin Esen, Nejat İşler, Yiğit Özşener, Gülper

Alman
esir kampından
kaçmayı
planlayan bir grup
müttefik asker,
Nazi subaylarının
propaganda
amaçlı
düzenledikleri
bir futbol maçını
kullanarak
kampdan kaçma
planı yapmasıyla
şekillenir
öykü...

Özdemir, Birce Akalay, Gonca Vuslateri, Yılmaz Bayraktar gibi güçlü sanatçıları bir araya getiren Zaferin Rengi, artık işgalin son günlerini yaşayan İstanbul'da işgal güçlerinin milli takımı ile Fenerbahçe'nin yaptığı Harrington Kupası maçının öncesi ve sonrasını ele alıyor.

İsmet Paşa liderliğindeki Türk heyeti Lozan'dadır, Mustafa Kemal Ankara'da hem Lozan'ı hem de artık görevinin son günlerini yaşayan işgal komutanı General Harrington'un futbol üzerinden gerçekleştirdiği meydan okumayı izlemektedir.

Fenerbahçe, 1922-1923 sezonunu hiç gol yemeden şampiyon tamamlamış güçlü bir ekibe sahipti ve belli Harrington bu takımı yenerek Türklere bir gösteri yapmayı tercih etmişti. İstanbul gazeteleri 19 Haziran 1923

günü şu haberle çıkmıştı: “Gala-tasaray ile yaptığı turnuva şampiyonluk müsabakasını kazanan Fenerbahçe, İngilizlerin (Coldstream Guards) takımı tarafından yeni bir müsabakaya davet edilmiştir. Bu kulüp oyuncularını General Harrington Kupası İngilizlerin diğer kulüpleri olan (Grenadier Guards) ve (Irish Guards)ın azalarından mühim kimselerle takviye ettiğini Fenerbahçe kaptanına gönderdiği mektupta bildirmiştir.” “İngilizler, bu defa Fenerbahçe’ye gönderdikleri davetnamede: “Fenerbahçe’yi yeni bir maça davet ediyoruz. Maçın ehemmiyetine (önemine) binaen takımımızı (Grenadier Guards) ve (Irish Guards) takımlarıyla takviye ettik. Eğer Fenerbahçe bizi mağlup ederse tarafımızdan vaz’ olunan (konulan) kupayı alabilecektir” denmiştir.”

FENERLİLER ŞİDDETLİ BİR HASIM KARŞISINDA

Turnuva şampiyonu Fenerbahçe Kulübü son müsabakasından sonra mühim bir davet karşısında kalmıştır. Bu davette Fener’in düşman-ı bîamanı (Coldstream) takımı tarafından yapılmıştır. Gelen kâğıtta (Grenadier Guards), (Irish Guards) ile muhtelit (karma) bir halde çıkılacağı eğer müsabakada Fenerliler galip gelir ise kendileri tarafından bir de kupa hediye edileceği bildiriliyordu. Acaba bu mühim davet Fenerliler tarafından

kabul edilecek mi?” “Her biri ayrı ayrı mühim bir kuvvet olan bu İngiliz takımlarının birleştikleri takdirde arz edecekleri manzara ancak ‘müthiş’ kelimesiyle tarif olunabilir ve Fenerbahçe’nin bu muhtelit takımı yenmesi imkânsızdır denilebilir. Mamafih bu Cuma günü Taksim’de icra edilecek olan bu müsabakadan -çok gayret ederlerse- gençlerimizin mahcup olarak çıkmayacaklarını ümit ederiz.”

“Bu Cuma günü saat beş buçukta Taksim Stadyumu’nda turnuva kupasını kazanan Fenerbahçe takımını çağıran [Coldstream Guards, Grenadier Guards, Irish Guards] muhtelit takımının davetini Fenerbahçeliler kabul ettiklerinden bu Cuma günü Taksim’de karşılaşacaklardır. Bir iki sakat oyuncusuyla bu daveti kabul etmekte tereddüt etmeyen yılmaz Fenerbahçe oyuncularına muvaffakiyet (başarı) temenni ederiz. Mevsimin en mühim maçını teşkil eden bu oyun spor çevresinde pek merakla bekleniyor.” Bu haberlerle başlayan süreç 29 Haziran 1923 günü çok kalabalık seyirci önünde Taksim Stadi’nda oynanan ve 2-1 Fenerbahçe’nin galibiyetiyle sonuçlanan maça kadar uzanacak, bu sonuç Türk milleti için büyük bir gurur gösterisine dönüşecekti.

BAŞARILI BİR ÇALIŞMA

Sinema eleştirmeni Gizem Ertürk’ün filmle ilgili şu satırları önemli: “Bana kalırsa bu emek-

Kubilay Aka,
Timuçin Esen, Nejat İşler, Yiğit Özşener,
Gülper Özdemir,
Birce Akalay, Gonca Vuslateri, Yılmaz Bayraktar gibi güçlü sanatçıları bir araya getiren Zaferin Rengi, artık işgalin son günlerini yaşayan İstanbul’da işgal güçlerinin milli takımı ile Fenerbahçe’nin yaptığı Harrington Kupası maçının öncesi ve sonrasını ele alıyor. İsmet Paşa liderliğindeki Türk heyeti Lozan’dadır, Mustafa Kemal Ankara’da hem Lozan’ı hem de artık görevinin son günlerini yaşayan işgal komutanı General Harrington’un futbol üzerinden gerçekleştirdiği meydan okumayı izlemektedir.

lerin en büyüğü de teknolojik imkanlardan faydalanarak -mış gibi gösterilebilecekken, İzmit Seka Platosu’nda 20.000 metrekarelik bir alana Papazın Çayırı, Topçu Kışlası/Taksim Stadi, Kuşdili Lokali/Fenerbahçe Kulüp Binası ve Gülistan Gazinosu’nun sıfırdan aslına uygun bir şekilde yeniden inşa edilmesiyle başlıyor. Özellikle tarih boyunca pek çok unutulmaz ana tanıklık etmiş olan Taksim Stadi’nin film boyunca gerçeğe yakın şekilde izleme fırsatı bulmak da çok keyifli. Filmin Fenerbahçe kulübüne odaklanması sizi yanıltmasın, dönemin de getirdiği koşullar sebebiyle takım o sıralar sadece futbol oynamaktan ibaret değil, aynı zamanda da milli mücadelenin kalbinin attığı merkezlerden biri. Ancak hiçbir şey boşuna ve tesadüfi değil. Tarih tekrardan ibaret sözü de bir kez daha haklı çıkıyor. Kim bilebilirdi ki Mustafa Kemal Paşa’nın söylediği “Fenerbahçe’ye sonsuz muvaffakiyetler” sözünün yalnızca bir temenni değil bir emir olduğunu...

Filmde tarihe dair az bilinen bir başka gerçek de Anadolu’ya asker ve cephane göndermede gizli bir üs olarak hizmet veren Üsküdar’daki Özbekler Tekkesi’nin kilit rolü. İsmet İnönü, Halide Edib Adıvar ve Mehmet Akif Ersoy gibi dönemin birçok aydını, siyasetçi ve gazetecisi Anadolu’ya buradan geçiyor. Şeyh Ata Efendi, Özbekler Tekkesinin son şeyhi olarak biliniyor.”

"You can access
defence.m5dergi.com from
browsers on iOS, Android and
Windows platforms."

THE TRUSTED
AND LEADING
BRAND OF
DEFENCE AND
STRATEGY
SINCE 1974

TÜRK

DÜNYASINDAN

HABERLER

BATI, IRAK-SURİYE HATTINDA SINIR DEĞİŞİKLİĞİ HAZIRLIĞINDA

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ “DEVLET AKLI” YAŞANILAN SON GELİŞMELER ÇERÇEVESİNDE AMERİKAN ASKERİNİN IRAK-SURİYE HATTINDA SONSUZA KADAR KALAMAYACAĞINI ANLAMIŞ DURUMDA... AMERİKAN ASKERİNİN BÖLGEDEN KADEMELİ OLARAK ÇEKİLMESİ KAÇINILMAZ GÖRÜNÜYOR.

1 6-18 Şubat 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilen Münih Güvenlik Konferansı, bir kez daha yoğun bir diplomatik hareketliliğe neden oldu.

Irak Otonom Kürt Yönetimi Başkanı Neçirvan Barzani de katılımcılar arasında yer alıyordu ve burada gerçekleştirdiği ikili görüşmeler, Irak anayasasına göre “özerk” olarak adlandırılan Erbil yönetiminin “küresel sistem” içinde artan ağırlığını işaret ediyordu.

Karşılaştırmak gerekirse, Türkiye dahil pek çok ülke tarafından bağımsız kabul edilmiş Kosova’nın Cumhurbaşkanı Osmani’nin Münih temaslarının Barzani’nin gerçekleştirdiklerinin gerisinde kaldığı ifade edilebilir. Neçirvan Barzani, BM Genel Sekreteri Antonio Guter-

res, Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev, Ürdün Kralı, Yunanistan, Katar, Ermenistan, Estonya başbakanları, AB Dış Politika ve Güvenlik Komisyoneri Josep Borrell, Türkiye, İngiltere, Avusturya, Kuveyt, Vatikan ve Bahreyn dışişleri bakanları, İngiltere ve Almanya savunma bakanlarıyla bir araya geldi.

Barzani, Münih’te bulunan Amerikan Kongresi üyeleriyle görüşmeyi de ihmal etmedi.

Bu görüşmelerin devamında, Otonom Kürt Yönetimi Başkanı Mesrur Barzani’nin kalabalık bir heyetle birlikte Washington’a yaptığı ziyaret dikkat çekti. Mesrur Barzani, Amerikan başkentinde doğrudan Beyaz Saray’da ağırlandı ve ABD Başkanı Joe Biden’ın Güvenlik Başkanışmanı Jake Sullivan ile Ortadoğu’da yaşanılmakta olan

Washington Erbil arasında yaşanan hareketlenmesinin temelinde, salt, bölgedeki Amerikan askerlerine karşı, Irak ve Suriye’deki İran vekili Şii milis gruplarının gerçekleştirdiği saldırılar bulunmuyor.

gelişmeler çerçevesinde Kürt yönetimi-ABD ilişkisinin geleceğini değerlendirdi.

İRAN HARİTA DEĞİŞİMİNİ TETİKLİYOR

Washington-Erbil arasında yaşanan hareketlenmesinin temelinde, salt, bölgedeki Amerikan askerlerine karşı, Irak ve Suriye’deki İran vekili Şii milis gruplarının gerçekleştirdiği saldırılar bulunmuyor. Aksine, bu hareketlenme, son dönemde, Başbakan Şia el-Sudani liderliğindeki merkezi Bağdat yönetimi ile süren anlaşmazlıklar, özellikle, Bağdat’taki Irak Yüksek Mahkemesi’nin Kürtler’in “anayasal hak” olarak gördükleri özerkliğe karşı aldığı kararlar bulunuyor.

Irak Yüksek Mahkemesi, son dönemde bu alanda iki önemli karar aldı: Yüksek Mahkeme, Kürt

2014 itibariyle “İŞİD’le mücadele” adı altında oluşan ABD-PKK ittifakı günümüzde Irak-Suriye hattındaki İran vekil savaşçılarına karşı sürüyor. CENTCOM Komutanı Gen. Michael Erik Kurilla’nın Haseke’ye yaptığı ve PKK-PYD unsurları ile gerçekleştirdiği son toplantılar dikkat çekiciydi.

yönetim bölgesinde 2013 yılı itibariyle uygulamaya konulmuş seçim kanununda yer alan “azınlık temsiliyeti” bölümünün Irak anayasasına aykırı olduğuna karar verdi. Erbil’deki parlamentoda, bu kanuna göre, 11 sandalye, Hristiyanlar başta, normal koşullarda nüfus olarak parlamentoya isim sokamayacak gruplara ayrılmış durumda. Bu 11 sandalyenin seçimi, ilgili dini ve etnik azınlıklar bünyesinde yapılıyor ve bu grupların Erbil’deki Meclis’te temsil edilmesi sağlanıyor. Irak Yüksek Mahkemesi’nin “iptal kararına” hem Barzani’nin Kürdistan Demokratik Partisi (KDP) ve hem de Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB)’den sert tepki geldi. Yapılan açıklamalarda, Bağdat yönetiminin Irak anayasasının Kürt bölgesine sağlamış olduğu özerkliği aşındırmak ve nihayetinde yok etmek için her

türlü manevrayı gerçekleştirdiği vurgulandı. Kürt yönetimi Başbakanı Mesrur Barzani’nin Washington ziyareti ise, aynı mahkemenin, “Erbil’deki özerk yönetim, petrol ve petrol dışı ürünlerden sağladığı tüm gelirleri merkezi yönetim bütçesine aktarmak zorundadır, bu çerçevede, özerk bölgedeki devlet memurlarının maaşı da doğrudan Bağdat hükümeti tarafından ödenecektir” kararından sonra gerçekleşti.

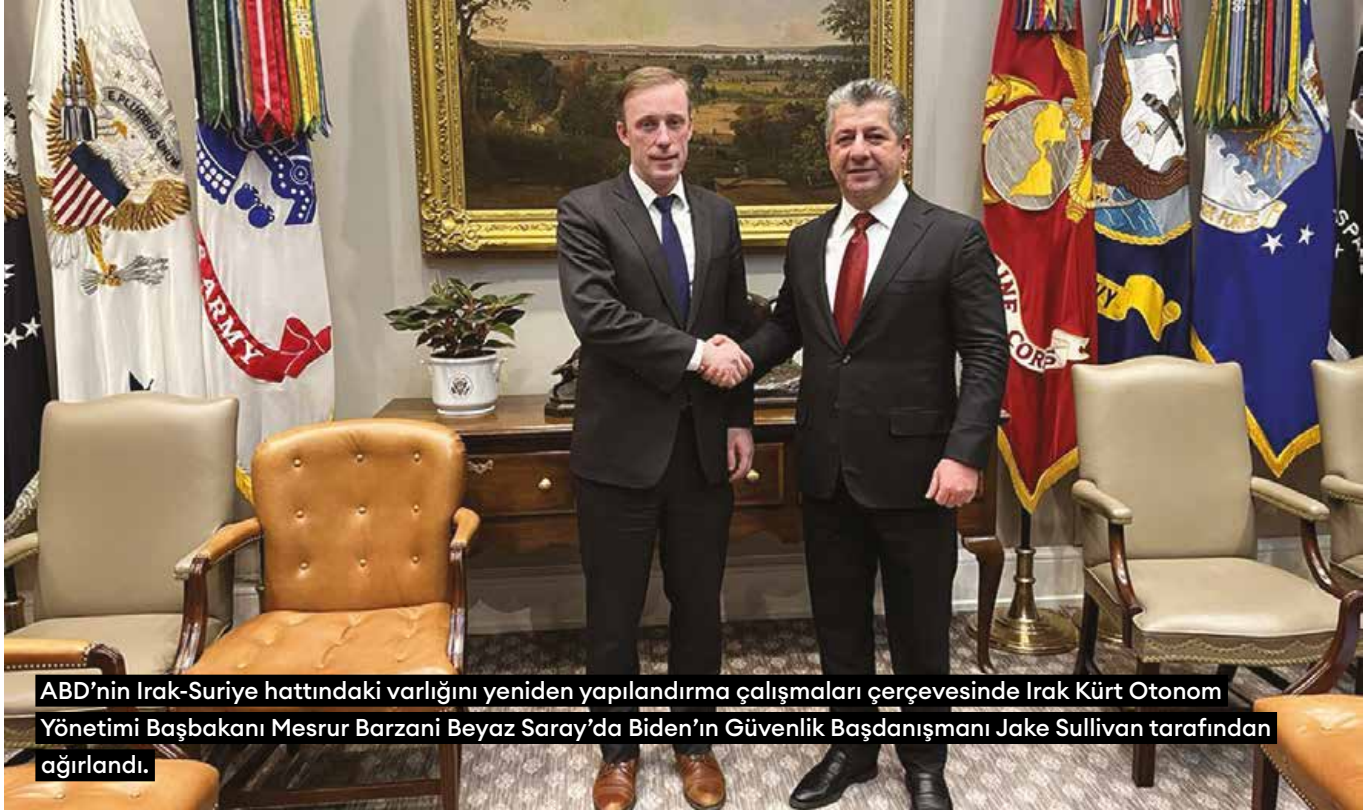
Mesrur Barzani önce Dışişleri Bakanı Antony Blinken devamında Jake Sullivan ile bir araya geldi. Her iki Amerikalı üst düzey yönetici tarafından yapılan açıklamalarda Amerikan yönetiminin Kürt yönetimine olan desteğinin bütün şartlarda sonuna kadar süreceği de vurgulandı. İran’ın gerek, Irak ve Suriye’deki Kürt nüfus

●●
Tatar ve Kazak dillerinin karışımı Türkçe konuşan Kıpçak asıllı Türkler, anavatanlarında yürütülen “sömürge madenciliğine” tepkili, çevreci liderin hapse atılması ise bardağı taşıran son damla oldu.

alanlarına dönük vekil savaşçılar üzerinden gerçekleştirdiği baskı politikası esas olarak iki sonuç veriyor: a- Irak ve Suriye’nin kuzeyindeki Amerikan müttefiki Kürt yapılanmaları askeri açıdan Pentagon’a daha çok bağlanıyorlar , b- Özellikle Erbil’den başlayıp Haseke’ye uzanan hatta Arap siyaseti ile birlikte yaşamama ve İran’a karşı ABD-İngiltere-İsrail ittifakında bağımsız Kürdistan kurma eğilimi güçleniyor.

AMERİKAN POLİTİKASI GİDEREK ŞEKİLLENİYOR

Gazze Şeridi’nde süren savaş çerçevesinde, Amerikan yönetiminin Ortadoğu’nun diğer bölgelerine dönük politikaları da giderek netleşiyor. Bunlardan Yemen’e dönük olan esas olarak doğrudan askeri müdahale kimliği taşıyor. Yemen’de doğrudan askeri müdahaleyi tercih

ABD'nin Irak-Suriye hattındaki varlığını yeniden yapılandırma çalışmaları çerçevesinde Irak Kürt Otonom Yönetimi Başbakanı Mesrur Barzani Beyaz Saray'da Biden'ın Güvenlik Başdanışmanı Jake Sullivan tarafından ağırlandı.

eden ABD, Irak-Suriye-Lübnan hattında savaşın genişlemesini önleyecek politikaları sürdürüyor. Bu nedenle, şartlar ne olursa olsun, özellikle İran ile doğrudan bir çatışma ortamı doğmamasına çalışıyor. 28 Ocak günü, İran vekil örgütlerinin Irak'tan Ürdün'deki ABD üssüne yaptıkları saldırıda 3 Amerikan askerinin ölmesiyle bu durum netleşti. ABD'nin 4 Şubat geniş çaplı misillemesinden sonra İran vekil savaşçılarına Amerikan hedeflerine saldırıyı yasakladı.

Bununla birlikte, Amerikan askerinin sonsuza kadar bölgede kalmayacağı da anlaşılmış durumda. ABD Irak ve Suriye kuzeyindeki Kürt siyasi yapılanmalarına dönük askeri malzeme sevkiyatını artırdı, peşmerge ve PKKPYD unsurlarıyla ortak eğitim, tatbikat program-

larını güçlendirdi. Özellikle, Haseke'de son olarak gerçekleşen ABD-PKKPYD toplantısında CENTCOM (Amerikan Merkezi Komutanlığı) heyetinin esas olarak Amerikan Deniz Piyadeleri'nden oluşması dikkat çekti. ABD'nin Kuzey Irak'ta 2.500 Kuzey Suriye'de 900 askeri var. Bu askerlerin çekilmesi sürecinde, ana hedefin, Haseke-Erbil-Süleymaniye hattında bir "birleşik Kürt ordusu kurma" ve bu ordunun özellikle Arap ve İran tarafından gelecek saldırılara karşı güçlendirilmesi programının devreye sokulduğu anlaşıyor. Kuşkusuz, bu stratejiden en çok etkilenecek ülke Türkiye olacak. Esed rejimini destekleyen Rusya ve İran'ın, Suriye'de herhangi bir Kürt özerkliğine karşı olmaları, Haseke merkezli Amerikan yanlısı siyasi oluşumun da "bağımsızlıkçı hareketini" tetikleyen kimlik taşıyor.

Tatar ve Kazak dillerinin karışımı Türkçe konuşan Kıpçak asıllı Türkler, anavatanlarında yürütülen "sömürge madenciliğine" tepkili, çevreci liderin hapse atılması ise bardağı taşıran son damla oldu.

Bu doğrultuda Amerikan yönetimi PKKPYD elebaşı Mazlum Abdi ile Süleymaniye'deki Bafel Talabani arasında ittifakı kurmuş durumda. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan son dönemde bu ittifaka ve özellikle Süleymaniye'nin PKK'nın rahat yerleştiği bir alan olmasına dönük Türkiye'nin tepkilerini yüksek sesle ifade ediyor.

Abdi'nin, "Beyazsaray ile görüştüm, ayrıca Amerikan dışişleri ve savunma bakanlıkları ile de teyid ettim, bize söylenen, Amerikan askerinin kalıcı barış ortamına kadar bu bölgeden çekilmeyeceğidir. Amerika bir yere gitmiyor ve ortak askeri yapılanmamız sürecektir" açıklaması, Haseke-Washington ilişkisinin de ne kadar güçlü olduğunu göstermesi bakımından önemliydi.

RUSYA ALARMDA BATI, KAFKASYA'YA GİRİYOR

FRANSA, BATI'NIN GÜNEY KAFKASYA'YA ERMENİSTAN ÜZERİNDEN GİRMESİ STRATEJİSİNİ SÜRDÜRMEKTE KARARLI. ERMENİSTAN MOSKOVA'DAN ARTIK AYRILDI VE BATI'DAN GELECEK ASKERİ DESTEK VE AVRUPA BİRLİĞİ TAM ÜYELİK PLANLARIYLA YAŞIYOR.

21 Şubat günü, Fransa'nın başkenti Paris, çok özel bir törene sahne oldu. 1906 Adıyaman doğumlu, Anadolu Ermenisi Misak Manukyan ve eşi, yapılan resmi törenle, Fransa tarihinin en önemli isimlerini barındıran devlet mezarlığı Pantheon'a gömüldüler.

Voltaire, Andre Malraux, Victor Hugo, Simone Veil gibi tarihi kimlik taşıyan çok sayıda ismin gömülü olduğu mezarlık ilk kez Fransız olmayan bir cenazeye ev sahipliği yaptı. 1915'te ailesiyle birlikte Fransa'ya kaçan, genç yaşı itibarıyla kararlı bir Komünist ve işçi lideri olan, aynı zamanda şair Manukyan, Nazi Almanyası'nın işgaline karşı Fransız direnişini örgütlemesi ve çok önemli görevler üstlenmesiyle tanınıyor.

21 Şubat 1944'te direnişin diğer 23 Fransız olmayan sa-

vaşçısıyla birlikte Naziler tarafından kurşuna dizildi. Artık Fransız tarihinin içinde yer alan Misak Manukyan için yapılan törende Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un konuğu Ermenistan Başbakanı Paşinyan'dı...

Tören, Ermenistan'ın 2'nci Karabağ Savaşı'ndaki ağır yenilgisinden sonra ısınan Fransa-Ermeni stratejik işbirliğinin de sembolü kimliği taşıyordu.

Zaten, Nikol Paşinyan'ın Kafkasya'da jeopolitik kırılma getiren açıklaması da 23 Şubat günü France 24 TV'ye geldi: "Ermenistan, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra üyesi olduğu Ortak Güvenlik Anlaşması Teşkilatı (OGAT) üyeliğini askıya aldı. 2020 yılından bu yana bu teşkilat, Ermenistan'ın ulusal güvenliğine dönük taahhütlerini asla yerine

Paşinyan'ın ortalığı karıştıran açıklamasından hemen sonra Fransa Savunma Bakanı Sebastian Lecornu, beraberinde kalabalık heyetle Erivan'a iniyordu. Fransız bakanın heyetinde, Fransa savunma sanayinin tüm önemli kuruluşlarının yöneticilerinin bulunuyordu.

getirmiyor, özellikle Dağlık Karabağ'da yaşanan son olaylar ve bu bölgenin insandan arındırılması bunun açık sembolüdür. Bu teşkilatla ilişkimizi askıya aldık. Gelecekte ne olacak, birlikte yaşayacağız."

Kremlin ve Bakü'de dalgalanma yaratan bu açıklama sonrasında özellikle Kremlin sözcüsü Dimitri Peskov'un, "Şu anda bize ulaşmış resmi bir bilgi yok, ama, böyle bir açıklama da söz konusu. Bunu, değerli dostlarımızla konuşacağız ve kararın gerçekte ne olduğunu anlamaya çalışacağız" açıklaması dikkat çekiciydi. Moskova, açıklamayı ilk etapta sakın karşılamayı tercih etti.

FRANSA, ERMENİSTAN'I SİLAHLANDIRIYOR

Paşinyan'ın ortalığı karıştıran açıklamasından hemen sonra

Rusya Dışışleri Bakanı Sergey Lavrov Ermeni mevkidaşı Ararat Mirzoyan ile Antalya Diplomasi Forumu'nda bir araya gelmeyi tercih etti. Lavrov, Moskova'nın Ermenistan'ın yeni Batı politikası konusundaki çekincelerini de açıkladı.

Fransa Savunma Bakanı Sebastian Lecornu, beraberinde kabalalık heyetle Erivan'a iniyordu. Fransız bakanın heyetinde, Fransa savunma sanayinin tüm önemli kuruluşlarının yöneticilerinin bulunması, Paris'in yeni Kafkasya politikasını işaret etmesi açısından önemliydi.

Zaten, Lecornu'nun yaptığı açıklamalar da Fransa'nın stratejisini açıklamaya yetiyordu: "Ermenistan'ın egemenlik sınırlarını koruma, özellikle de Azerbaycan'dan kaynaklanan tehditleri göğüsleme konusunda ciddi sorunları bulunuyor.

Şu anda, barışa dönük bir süreç var ama, bizim görevimiz, Ermenistan'a sınırlarını koruyacak büyük bir caydırıcı güç kazandırmaktır. Bizim önerimiz tamamen savunmaya yöneliktir, Erivan'ın bu çerçevede

karadan havaya savunma sistemlerine acil ihtiyacı olduğunu, SİHA tehdidine karşı özel savunma hazırlığı yapması gerektiğini ve özellikle topçu birlikleri ile mekanize birliklerinin yeniden yapılandırılması gerektiğini biliyoruz.

Bütün bu destekler hayati önem taşımaktadır. Ermenistan hiçbir kaynaktan elde edemeyeceği kalitedeki savaş sistemlerine kavuşacaktır, bunun için Erivan'dayım. Bu gelişmiş savaş sistemlerine dönük eğitim programları da Fransız silahlı kuvvetleri tarafından gerçekleştirilecektir."

Fransa'nın önde gelen yayın organlarından Le Figaro'nun "Bakan'la birlikte büyük miktarda silah da Erivan'a gitti" başlığı altında perde arkasında yaşanan gelişmeleri anlatıyordu.

Rusya Dışışleri Bakanı Lavrov, Rusya'nın Ermenistan yönetiminin açıklamalarını takip ettiğini ve adımlarını planlarken bunları göz önünde bulunduracağını dile getirerek, Erivan ve Bakü arasında Rusya, Azerbaycan ve Ermenistan'ın üçlü açıklamaları dışında bir çözüm alternatifi olmadığını vurguladı.

RUSYA RAHATSIZ, MÜDAHALE GELEBİLİR

Fransız bakanın ziyaret günü, Rusya Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri ve Vladimir Putin'in sağ kolu olarak tanınan Nikolay Petruşev'in "Batı, Güney Kafkasya'da çatışma ortamı ürettiyor. Bu nedenle, aslında artık çok yaklaşmış olan Azerbaycan-Ermenistan barışını da önlüyorlar.

Fransa'nın bunda önemli bir rolü olduğunu görüyoruz. Neden? Çünkü Batı, çatışma ortamından yararlanarak kendi stratejik hedeflerine ulaşmaya çalışıyor. Onlar için uygun olan ortam, bölgesel savaşların devam etmesidir" açıklaması geliyordu.

Rusya Dışışleri Bakanı Lavrov, Rusya'nın Ermenistan yönetiminin açıklamalarını takip et-

tiğini ve adımlarını planlarken bunları göz önünde bulunduracağını dile getirerek, Erivan ve Bakü arasında Rusya, Azerbaycan ve Ermenistan'ın üçlü açıklamaları dışında bir çözüm alternatifi olmadığını vurguladı. Lavrov konuşmasında, “Ermenistan yönetiminin ağızından her gün duyulan bu açıklamalar bizi gerçekte neler olduğu ve pratik adımlarımızda bunu nasıl dikkate alacağımız konusunda düşünmeye sevk ediyor” dedi.

Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov konuşmasında ayrıca Ermeni yetkililerin Erivan havaalanında Rus sınır muhafızlarının bulunmasının uygunluğunu tartıştıklarına dair haberleri doğrulamayacağını belirterek, “Ancak Ermenistan yönetiminin şu anda ana hatlarını çizdiği politikalarının mantığı-

na oldukça uyuyor” dedi. Lavrov, Ermeni yetkililerin artık komşuları ve dostlarıyla değil düşmanlarıyla ilişki kurmak istediklerini söyleyerek açıklamasında şu cümleleri kaydetti: Ermenistan her nedense münasebetlerini en yakın komşuları ve tarihsel olarak kendisiyle dayanışma içinde olan uluslarla işbirliği içinde değil, dostlarına karşı olanlarla birlikte inşa etmenin gerekli olduğuna inanıyor.

Rusya'nın, Erivan'ın Moskova ile ilişkileri bozma yönünde 'bilinçli bir karar' almış olmasından üzüntü duyduğunu belirten Lavrov, “Ermenistan yönetiminin, Dağlık Karabağ'da yaşanan her şeyden Rusya'yı sorumlu tutarak Rusya Federasyonu ile ilişkileri kötüleştirme yönünde bilinçli bir karar almış olmasından dolayı üzgü-

Fransa Cumhurbaşkanı Macron ile Ermenistan Başbakanı Paşinyan, bir kez daha Paris'te birlikteydi. Macron, Türkiye-Azerbaycan ittifakının karşısına Fransa-Ermenistan ittifakını koyuyor, bu konuda Yunanistan'ın da ortaklığı dikkat çekiyor.

nüz. Tabii ki bu müttefikçe bir tavır değil” dedi.

Ermenistan'ın Rusya ile ilişkilerini ve bölgedeki entegrasyon yapılarını bozmak isteyen Batı'nın yardım vaatlerine inandığını belirten Lavrov, “Ermenistan yönetimi, Erivan'a kur yapan ve tüm sıkıntılarında yardım etmeyi vaat eden bölge dışı ülkelere oynamaya karar verdi. Yeter ki Ermenistan, Rusya ile ilişkilerini ve ortak bölgemizde oluşturulan entegrasyon yapılarını koparsın” dedi.

Batı'nın bunu hiçbir zaman saklamadığının altını çizen Lavrov, Batı'nın Orta Asya ülkeleri, Ermenistan ve diğer eski Sovyet devletleriyle ilişkilerindeki ana hedefin de bu olduğunu vurguladı.

ÖZBEKİSTAN-ÇİN STRATEJİK İTTİFAKI

ÖZBEK LİDER MİRZİYOYEV'İN PEKİN ZİYARETİ, ORTA ASYA İÇİN YENİ BİR JEOPOLİTİK HATTININ DOĞMASINA NEDEN OLDU. RUSYA İLE İLİŞKİLERİNİ, ÖZELLİKLE UKRAYNA SAVAŞI SONRASINDA DENGELEMEYE ÇALIŞAN ÖZBEKİSTAN, ÇİN'LE STRATEJİK MÜTTEFİK OLDU VE YENİ BİR DÖNEME ADIM ATTI.

21'nci yüzyılın yeni sanayi alt yapısı, özellikle alternatif enerji alt yapısı açısından uzun süreli batarya üretimi için gerekli ham maddelere sahip olması nedeniyle Orta Asya, 19'ncü yüzyılda yaşanmış "Büyük Oyun" benzeri bir küresel rekabet iklimine girmiş durumda.

Çin Halk Cumhuriyeti lideri Şi Cingping'in, Mayıs 2023'te düzenlediği Çin-Orta Asya 5 Zirvesi sonrasında Pekin, bu rekabetin en önemli unsurlarından biri haline geldi.

Şi, topraklarında ağırladığı Kazak, Kırgız, Özbek, Tacik ve Türkmen liderleriyle düzenli bağlantıyı koruyan kimlikle, bu bölgenin esas olarak Çin jeo-stratejisi içinde yer almasını hedefliyor. Kuşkusuz, Rusya'nın

Ukrayna'da girdiği savaş ve bunun devamında yaşanan gelişmeler, Çin'i, öncelikle ekonomik devamında da güvenlik alanında Orta Asya'da daha çok söz sahibi kılan bir zemin yaratmış durumda.

Çin yönetimi, Rusya'nın boşalttığı alanların Batı tarafından doldurulmasına izin vermeyecek bir stratejiyi yürütüyor.

ÖZBEKİSTAN'IN KARARI BELİRLEYİCİ KİMLİKTE

Topraklarında yaşayan 35 milyon vatandaşı ve Kazakistan ile Türkmenistan'da bulunan toplam 12 milyon diaspora nüfusu ile Özbekistan, Orta Asya'nın en kalabalık, bu nedenle de hızla yükselen ekonomiye sahip ülkesi kimliği taşıyor.

Özbekistan, Afganistan gibi, Avrasya coğrafyasına düzenli ola-

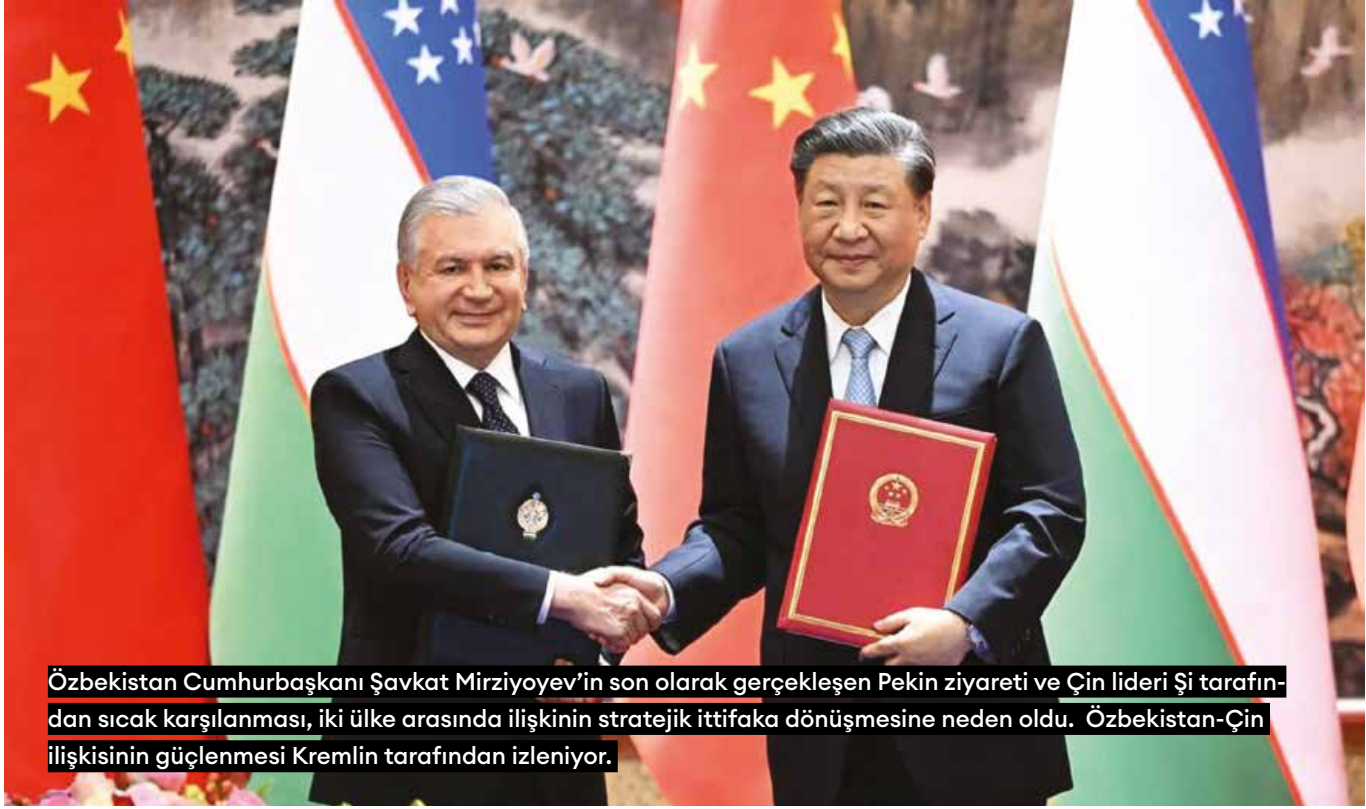
Özbek-Çin stratejik ittifak anlaşması, yalnız ekonomik alanı kapsamıyor, güvenlik işbirliğine kadar uzanan çok geniş bir alanı kapsıyor. Pekin "stratejik müttefik" kavramını diplomatik ilişkinin yükselmesi anlamında kullanıyor.

rak istikrarsızlık üreten bir ülke ile komşu olması nedeniyle, bu nüfusa bağlı olarak silahlı kuvvetlerini de zaman içinde "belirleyici güç" konumuna taşıyacak güçlenme sürecine rotalamış bir ülke olarak dikkat çekiyor.

Ülkenin bağımsızlık sonrası ilk cumhurbaşkanı İslam Kerimov'un uzun yıllar süren katı diktatörlük rejiminden sonra göreve gelen Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevkat Mirziyoyev, reformcu kimliği, ülkesini dışa açma ve küresel sistemle bütünleştirme çabalarıyla da tanınıyor.

Mirziyoyev, Rusya'nın Ukrayna'nın egemenlik haklarına ve toprak bütünlüğüne dönük saldırısını onaylamadı, Rusya'dan kaçan on binlerce gencin Özbekistan'a yerleşmesine izin verdi ve Türkiye-Çin hattında yeni bir

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev'in son olarak gerçekleşen Pekin ziyareti ve Çin lideri Şi tarafından sıcak karşılanması, iki ülke arasında ilişkinin stratejik ittifaka dönüşmesine neden oldu. Özbekistan-Çin ilişkisinin güçlenmesi Kremlin tarafından izleniyor.

denge politikasına yöneldi. Selefî Kerimov'un aksine Türkiye ilişkilerine önem veren Mirziyoyev'in 23-25 Ocak 2024 tarihleri arasındaki Çin Halk Cumhuriyeti ziyareti ise, Orta Asya jeopolitik dengeleri açısından yeni bir dönemin de işaretini verdi...

ÖZBEK-ÇİN STRATEJİK İTTİFAKI

24 Ocak 2024 günü Pekin'de Mirziyoyev-Şi ikilisinin imzaladığı bir dizi anlaşma sonrasında yapılan açıklama, Özbek-Çin ilişkisinin artık stratejik ittifak düzeyine çıkarıldığı oldu...

Aslında, Mirziyoyev, Pekin'e muhabatından ne isteyeceğini ve ne alacağını bilerik gitmişti. Ziyaretten hemen önce Çin basınına yazdığı yazıda, bir lider olarak her zaman, Çin'in kısa bir zaman diliminde gerçekleştirmiş olduğu olağanüstü eko-

nomik performansa hayranlık duyduğunu, söz konusu modelin, kendi ülkesinde de önemli sonuçlar doğurmasına neden olacağına inandığını belirtiyordu.

İki liderin imzaladıkları enerji, ulaştırma, yatırım alanlarındaki anlaşmalar esas olarak, bir ekonomik entegrasyondan çok, önümüzdeki yıllarda izlenecek ortak yol haritasını belirleme stratejisini içeriyordu.

Bununla birlikte Çin'in Çin-Kır-gız-Özbek tren yolu hattına yaptığı dev yatırımla, güçlü ekonomisini Orta Asya'ya taşıma kararlılığı da belli oluyordu.

Çin açısından "stratejik müttefik" içi doldurulmuş bir kavram, yani, Pekin, bu tür bir anlaşmayı, ilgili devletle ikili ilişkilerinin normal diplomatik

Çin Halk Cumhuriyeti lideri Şi Cingping'in, Mayıs 2023'te düzenlediği Çin-Orta Asya 5 Zirvesi sonrasında Pekin, bu rekabetin en önemli unsurlarından biri haline geldi.

ilişkiden üst düzey diplomatik ilişkiye tırmanması olarak tarif ediyor. Orta Asya'nın kalabalık ve güçlenen ülkesi Özbekistan, Mirziyoyev'in Pekin ziyareti ile bir tercihi belirledi, bu tercihin Moskova tarafından nasıl izleneceği önümüzdeki yıllarda daha net anlaşılacak.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Kimyalarında

M5 Savunma Strateji Mart 2024

ULUSLARARASI SAVUNMA HAVACILIK VE UZAY SANAYİ FUARI

22 - 26 EKİM 2024

İSTANBUL FUAR MERKEZİ

Destekleriyle

T.C. DIŞİŞLERİ
BAKANLIĞI

T.C. İÇİŞLERİ
BAKANLIĞI

T.C. MİLLÎ SAVUNMA
BAKANLIĞI

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ
BAKANLIĞI

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

T.C. ULAŞTIRMA VE
ALTYAPI BAKANLIĞI

T.C. MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
SAVUNMA SANAYİ
BAŞKANLIĞI

T.C. MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
KARA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI

T.C. MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI

T.C. MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
HAVA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
AFET VE ACIL DURUM
YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ
BAKANLIĞI
TÜRKİYE UZAY AJANSI

İSTANBUL
TİCARET
ODASI
— 1882 —

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ)
DENETİMİNDE DÜZENLENMEKTEDİR

KİTAP

İNCELEME

Sinan ONUŞ
Gazeteci Yazar

UZUN BİR ÇALIŞMANIN SONUNDA YENİ KİTABIM HALK ADINA PARALARA EL KOYUYORUZ, DOĞAN KİTAP'TAN YAYINLANARAK BU AY RAFLARDAKİ YERİNİ ALDI. İSMİNE BAKARAK, "POLİTİK BİR KİTAP" DEĞERLENDİRME-Sİ YAPMAYIN. EVET, OLAY POLİTİK AMA ROMAN TADINDA BİR KİTAP. NE ÖRGÜT TARTIŞMASI VAR NE DE SLOGAN. SOYGUN 1971 YILINDA GERÇEK-LEŞİYOR. EN BÜYÜĞÜ 23 YAŞINDAKİ SOYGUNCULARIN HEPSİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİ.

Herkese merhabalar! Bu sayımızda ilk olarak yeni çıkan kitabımı tanıtmak istiyorum. Umanım okurlarımız, "kendi kitabın mı" diyerek beni eleştirmezler.

BİR SOYGUNUN GERÇEK HİKÂYESİ

Uzun bir çalışmanın sonunda yeni kitabım Halk Adına Paralara El Koyuyoruz, Doğan Kitap'tan yayınlanarak bu ay raflardaki yerini aldı. İsmine bakarak, "Politik bir kitap" değerlendirmesi yapmayın. Evet, olay politik ama roman tadında bir kitap. Ne örgüt tartışması var ne de slogan. Soygun 1971 yılında gerçekleşiyor. En büyüğü 23 yaşındaki soyguncuların hepsi üniversite öğrencisi. İki yıldan fazla sürdü araştırmam ve yazmam. Soyguna katılan herkesle konuştum. O sırada banka aracında olan ban-

ka personeli, aileler, avukatlar, olay yerine ilk giden gazeteciler, cezaevinde birlikte yattıkları... Dönemin en büyük soygunu olarak tarihe geçen bu eylemde, sonrasındaki on yılda soyulan bankaların toplamından bile fazla bir paranın alınmış olması, devletin meseleye daha sert bakmasına neden oluyor. Soygun eylemini yapanların yakalanması için büyük gayret sarf ediliyor.

Soyguncular Yunanistan'a kaçtı sanılarak Ege'de uçaklar uçuruyor. Uçaklardan biri düşüyor, neyse ki pilotları kurtuluyor.

Soygundan yıllar sonra eyleme katılanlardan biri, M/S Estonia feribotu kazasında ortaya çıkıyor. Baltık Denizi'nde 28 Eylül 1994'te batan ve 852 yolcunun yaşamını yitirdiği, 137 kişinin kurtulduğu kazada kurtulanlar-

**Alman
esir kampından
kaçmayı
planlayan bir grup
müttefik asker,
Nazi subaylarının
propaganda
amaçlı
düzenledikleri
bir futbol maçını
kullanarak
kamptan kaçma
planı yapmasıyla
şekillenir
öykü...**

dan biri de işte soygun eylemine katılanlardan Kadir Kaymaz ya da İsveç'teki adıyla Karl Ovberg! Kadir Kaymaz, kitapta bu gemi kazasını ve nasıl kurtulduğunu da ayrıntılı anlatıyor.

La Casa de Papel severler mutlaka okumalı. Çünkü ondan daha önce yaşanmış yerli ve milli bir soygun hikayesi Halk Adına Paralara El Koyuyoruz.

MAFYANIN KASASI

Soygun, banka, trafik kazası demişken Kopernik Kitap'tan yine bu ay raflardaki yerini alan Mafyanın Kasası isimli romanı bilgilerinize sunmak istiyorum.

Muharip ve saygıdeğer bir insan olan babasının garip bir trafik kazasına kurban gitmesinden sonra maliyeci Anatoli Qudniçenko, bir dizi esrarengiz olayla karşılaşır. Önce babasından

miras kalan bağ evine meçhul kişiler girer ve her şeyi alt üst edip babasının arabasını parçalar. Sonra annesini kaçırıp, karışığında kıymetli şeyler isterler; ardından hiçbir açıklama yapmadan serbest bırakırlar.

Bütün bu olayları anlamaya çalışan Qudniçenko birden babasının ölmeden hemen önce kendisine verdiği diğer bağ evinin anahtarını hatırlar. Evde saklı milyonlarca dolar bulur. Bu olaydan sonra kaderi tamamen değişir ama bulduğu paralar hayatını da alt üst eder. Genç adam, büyük bir mafya örgütünün ağına düşmüştür.

Mafyanın Kasası, Sovyetler Birliği'ndeki karanlık mafya ilişkilerini ve mafyanın devlet kurumlarına nasıl sızdığını gözler önüne seriyor...

NATO

Dünya tarihinde, keşifler çağından günümüze kadar büyük güçler arasında küresel çapta hegemonik çatışma yaşandı. Büyüyen ekonomik güç, geliştirdiği teknoloji ve küresel erişim sağlayan donanma, üsler zinciri üzerinden hegemonyasını kurdu. Bu geçişler arasında keşifler çağından sonra başlayan sömürge dönemi, endüstri devrimi ve gelişen kapitalizmle yeni bir boyuta taşındı ve emperyalizme dönüştü.

Ne zaman ki mevcut hegemonun ekonomik gücü ve başta donanma olmak üzere askeri gücü gerilemeye başladı, küresel arenada kendisinden sonraki yükselen güç yeni hegemon olarak yerini aldı. Bu el değiştirmeler 15. yüzyıldan 21. yüzyıla kadar yaklaşık 100-150 yıllık dönemler içinde gerçekleşti.

Ekonomik, teknolojik ve sosyolojik değişimler fay hatlarını kırmaya başladığında büyük hesaplaşma dönemine girilir. Hesaplaşma dönemleri 20. yüzyıldan itibaren dünya savaşları ile sonuçlandı. Dünya savaşları, küresel kapitalist seçkinlerin (bugün için ABD/AB) iktidarlarını sürdürme kararlılığından kaynaklanmaktadır.

1945'te kurulan ABD liderliğindeki Atlantik hegemonyası, bir önceki hegemon olan yakın akrabası Pax Britannica'dan alınan kurumsal ve jeopolitik mirasa sahip çıktı.

NATO, 1949 yılında, ABD'nin Avrupa'yı kendi etki alanında, yani Kuzey Atlantik periferisi içinde tutma gayesi ile kuruldu. Bir yandan Almanya kontrol altına alınacak, diğer yandan Akdeniz'de kıyısı olan Türkiye, Yunanistan, İtalya, Fransa ve İspanya gibi ülkeler komünizmden uzakta tutularak, özellikle Atlantik etki alanında kalacaktı.

Bu nedenle NATO, askeri olmaktan çok, siyasi yönü çok daha ağır basan bir örgüt olarak ortaya çıktı. SSCB karşısında caydırıcılığını ABD'nin nükleer gücünden alan NATO, ABD'nin jeopolitik çıkarlarını Avrupa üzerinde gerçekleştirmeye yaran bir örgüte dönüştü. Tarihi boyunca ciddi bir askeri çatışma yaşamadı.

Ünlü 5. Madde (üyelerden birinin saldırıya uğraması halinde topluca müdahale edilir), bir tiyatro oyunu olarak sadece 11 Eylül 2001 olayları sonrası ABD için aktive edildi. NATO'nun Kosova, Afganistan ve Libya müdahaleleri, tamamen ABD'nin kontrolünde ve jeopolitik iradesi

●●
Ekonomik, teknolojik ve sosyolojik değişimler fay hatlarını kırmaya başladığında büyük hesaplaşma dönemine girilir. Hesaplaşma dönemleri 20. yüzyıldan itibaren dünya savaşları ile sonuçlandı. Dünya savaşları, küresel kapitalist seçkinlerin (bugün için ABD/AB) iktidarlarını sürdürme kararlılığından kaynaklanmakta. 1945'te kurulan ABD liderliğindeki Atlantik hegemonyası, bir önceki hegemon olan yakın akrabası Pax Britannica'dan alınan kurumsal ve jeopolitik mirasa sahip çıktı.

altında icra edilen göstermelik hamleler olarak tarihte yerini aldı. Türkiye'nin NATO üyeliğinin yolu, 12 Mart 1947 tarihinde açıklanan Truman Doktrini ve paralelinde gelişen ABD'nin küresel hâkimiyet vizyonu çerçevesinde gelişti.

İşte tam bu noktada Hüseyin Voldinalı ve Hasan Erel, Bir Vesayet Örgütü Olarak NATO isimli çalışmalarında meseleye daha farklı bir pencere açıyor.

Amiral Cem Gürdeniz'in kitaba yazdığı Önsöz'de, "Türkiye'de klişeleşmiş siyasi bir söylem vardır: 'Askeri Vesayet' ve 'Derin Devlet'. Bu, özellikle 1980 Amerikancı Kenan Evren darbesi sonrası sivil siyasette bir ezber gibi tekrarlandı.

Türkiye hem NATO'da kalıp hem jeopolitik çıkarlarını savunamaz. 1952 sonrası Türk medyası, akademi, siyaset ve iş dünyasına nüfuz eden NATO kültürü, Türk dünyasına önce Kemalizm'i, sonra Atatürk'ü ve en nihayetinde Türk jeopolitiğinin önceliklerini unutturmuştur.

Yakın tarihimiz Atatürk dönemi jeopolitiğimize yönelik hatalar ve ihanetlerle doludur. Türkiye'nin NATO üyeliğinden kazancı kaybettikleri yanında çok azdır" diyor.

Bir meseleye bakarken başka pencereler açmak bizi hep ileri götüren bir unsur olarak karşımıza çıkıyor. Bu sebeple birbirimize propaganda yapmak yerine farklı bir bakış olarak Pankuş Yayınları'ndan yakın bir tarihte raflardaki yerini alan Bir Vesayet Örgütü Olarak NATO kitabını mutlaka okumak gerekiyor.

100 YILDIR BİTMEYEN SAVAŞ

İsrail'in haftalardır, mazlum bir milletin tepesine yağdırdığı bombaları televizyonlarda, sosyal medyada görüyoruz izliyoruz. Bu sayımızda Pankuş Yayınları'ndan bir kitabı daha dikkatini-ze sunmak istiyorum çünkü oldukça güncel bir konu üzerine, oldukça önemli bir yayın olarak karşımıza çıkıyor: 100 Yıldır Bitmeyen Savaş İsrail-Filistin...

Kudüs, yüzyıllardır farklı medeniyetlerin egemen olmak istediği yer; siyasi, dini, kültürel ve ekonomik kaygılarla harp coğrafyasına dönüşerek kriz ve kaosu odak noktası olmuştur. Antikiteden modern zamanlara değin geçen uzun süre boyunca gerek dinlerin gerekse devletlerin egemenlik sahasının başat hedefi haline gelmiştir. Fransız Devrimi'nden bu yana gelişen ve değişen konjonktürün yarattığı devletler, Sanayi Devrimi ile oluşan yeni dünyanın mümessilleri oldular. Sanayi Devrimi ile birlikte hızlı bir gelişim tutturarak düvel-i muazzama küresel güçlerin öncel versiyonlarını hazırlamıştır. Küresel güç mücadelesindeki mihenk taşı sayılabilecek Birinci Dünya Savaşı'nın ardından değişen dünya dengelerinin etkilediği İsrail-Filistin mücadelesi, büyük güçlerin savaşı hakkında turnusol olabilecek güce erişmiştir.

100 Yıldır Bitmeyen Savaş İsrail-Filistin isimli kitapta alanında uzman çok sayıda ismin makaleleri yer alıyor. Biz de isimleri ve makale başlıklarını tek tek sıralayalım:

Prof. Dr. Banış Doster
Filistin Sorunu ve Türk Dış Politikası

Prof. Dr. Yelda Ogun
Dr. Mehmet Çağatay Abuşoğlu
İsrail-Filistin Savaşı'nda Birleşmiş Milletler Faktörü

(E) Tüma. Dr. A. Deniz Kutluk
Yeni Bir Orta Doğu Çatışması: Savaş Nereye Evriliyor?

Prof. Dr. Ulvi Keser – **Doğu Akdeniz'de İsrail Faktörü ve Kıbrıs'a Yönelik Muhtemel Tehditler Üzerine Bir Değerlendirme**

Dr. Banış Adıbelli
Çok Kutuplu Dünya Düzeninin Çetin Sınavı: Gazze Savaşı

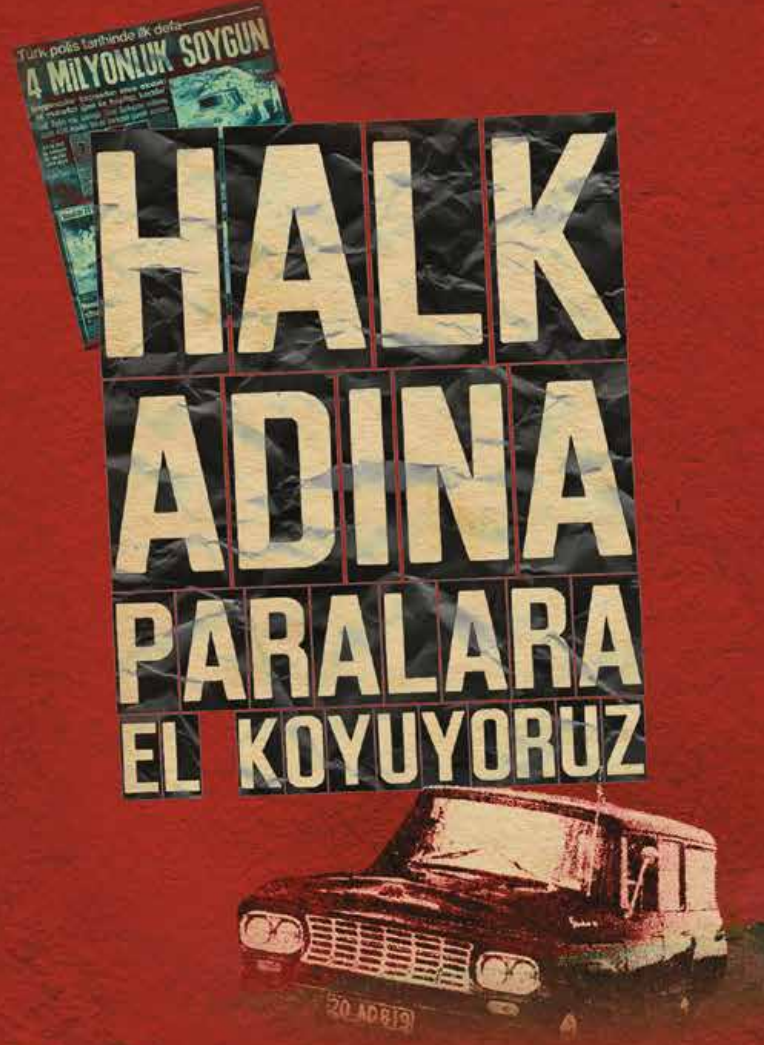
Dr. Sibel Özsağ Atay
İsrail-Filistin Savaşı'nın Kafkasya'ya Olası Yansımaları

Niyazi Güneş Atay
İsrail'e Karşı Filistin Direnişinde Lübnan

Hasan Erel
İsrail-Filistin ile Rusya-Ukrayna Savaşlarının Köken ve Etkileri

Bahadır Selim Dilek
Gazze'deki İnsanlık Trajedisi ve "Post Truth" Savaş Üzerine Görgül Bir İnceleme: Askeri Mağlubiyet, Siyasi Meşruiyet, Psikolojik Galibiyet!

Ahmet Müfit
İsrail-Filistin Savaşı'nın Ekonomik ve Siyasal Boyutu Üzerine

**Savunma ve Strateji'de
hap gibi bilgiler...**

 YouTube

M5
PRIME

HER ZAMAN
HER YERDE
ÇOK GÜÇLÜ!
DERMAN
8X8

 KOLUMAN
TECH

 KOLUMAN
OTOMOTİV ENDÜSTRİ A.Ş.

ALWAYS READY FOR SOLUTIONS

Different Approach, Sustainable Production Method

CS1 DEFENCE.com